

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

Predmet broj: S1 1 K 020466 16 Kri

Datum: objavljivanja 25.10.2019. godine
 pismenog otpravka 25.12.2019. godine

Pred sudskim vijećem u sastavu: sudija Mediha Pašić, predsjednik vijeća
 sudija Zoran Božić, član
 sudija Mira Smajlović, član

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

protiv

IBRE MERKEZA, PREDRAGA BOGUNIĆA I EŠEFA HURIĆA

PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine: Marijana Čobović

Branilac optuženog Ibri Merkeza: advokat Senad Bilić

Branilac optuženog Predraga Bogunića: advokat Fadil Abaz

Branilac optuženog Ešefa Hurića: advokat Zumreta Akagić - Bavčić

SADRŽAJ

I KRIVIČNI POSTUPAK.....	19
A. OPTUŽNICA I GLAVNI PRETRES	19
B. PROCESNE ODLUKE	19
C. DOKAZNI POSTUPAK	22
D. ZAVRŠNE RIJEČI.....	23
II PRIMJENA MATERIJALNOG PRAVA	30
III STANDARDI DOKAZIVANJA.....	33
NALAZI SUDA – OSUĐUJUĆI DIO IZREKE PRESUDE	35
OPŠTI ELEMENTI KRIVIČNOG DJELA	35
1. tačke 1. i 2. osuđujućeg dijela izreke presude	45
E. IZMJENE U ODNOSU NA ČINJENIČNI OPIS IZ OPTUŽNICE.....	59
F. KRIVIČNA ODGOVORNOST	62
IV ODMJERAVANJE KAZNE	68
V ODLUKA O TROŠKOVIMA POSTUPKA	69
VI ODLUKA O IMOVINSKOPRAVNOM ZAHTJEVU	70
VII NALAZI SUDA – OSLOBAĐAJUĆI DIO IZREKE PRESUDE	70
Protivzakonito zatvaranje, oduzimanje prava na pravično suđenje i nečovječno postupanje prema stanovništvu srpske nacionalnosti iz sela Bučje.....	71
Oduzimanje prava na pravično suđenje	76
Činjenična utvrđena u odnosu na funkciju koju je u inkriminisanom periodu obavljao optuženi Predrag Bogunić (tačke I-1b), I-2b), II-B) i III-2b)).....	79
Radnje protivzakonitog zatvaranja i nečovječnog postupanja stavljene na teret optuženom Ešefu Huriću.....	84
Ranjavanje i ubistvo zatočenih civila – tačke III i IV (optuženi Ibro Merkez).....	87
<i>ANEKS (popis materijalnih dokaza).....</i>	<i>87</i>

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za ratne zločine, u vijeću sastavljenom od sudije Medihe Pašić, kao predsjednika vijeća, te sudija Zorana Božića i Mire Smajlović, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika Amele Spahić, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Ibri Merkeza i drugih, zbog postojanja osnovane sumnje da su počinili krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka e) i c), u vezi sa članom 29. i 180. stav 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), povodom optužnice Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 25.12.2015. godine, koja je potvrđena dana 07.01.2016. godine, te izmijenjena dana 17.04.2019. godine, nakon održanog usmenog i javnog glavnog pretresa na kojem je u jednom dijelu bila isključena javnost, u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH, Zorice Đurđević, optuženih Ibri Merkeza, Predraga Bogunića i Ešefa Hurića, te njihovih branilaca, advokata Fadila Abaza i Zumrete Akagić – Bavčić, u odsustvu uredno obaviještenog branioca optuženog Ibri Merkeza, advokata Senada Bilića, donio je i dana 25.10.2019. godine javno objavio sljedeću:

P R E S U D U

OPTUŽENI:

IBRO MERKEZ, ..., rođen 15.11.1942. godine u mjestu Ribari, opština Foča, nastanjen ..., JMB: ..., po nacionalnosti ..., državljanin ..., po zanimanju diplomirani pravnik, penzioner, bavi se advokaturom, oženjen, vojsku služio od 1962/1964. u Beogradu, ima čin pukovnika Armije R BiH, vodi se u VE Sarajevo, po vlastitoj izjavi lošeg imovnog stanja, neosuđivan,

K R I V J E

što je:

za vrijeme rata i oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini, između pripadnika Armije BiH, sa jedne strane i Vojske Republike Srpske, sa druge strane, na području opštine

Goražde, u periodu od sredine jula 1992. godine do 04.08.1992. godine, u svojstvu načelnika Stanice javne bezbjednosti (SJB) Goražde i u tom svojstvu član Predsjedništva Skupštine opštine (SO) Goražde u ratnim uslovima (Ratnog predsjedništva), izvršavajući nezakonitu Naredbu Ratnog predsjedništva broj: 7/92 od 09.07.1992. godine izdatu SJB Goražde da se izvrši koncentracija srpskog stanovništva koje živi na području Goražda, izvršio protivzakonito zatvaranje i nečovječno postupao prema oko 70 civila, različitog pola i starosne dobi od 7 do 70 godina, ... nacionalnosti sa područja Opštine Goražde, koje je preko njemu podređenih pripadnika policije SJB Goražde, zatvorio i držao u četiri stana u vlasništvu Sveta Mirkovića, Slavka Neškovića, Milutina Kovačevića i Veljka Milovića, u neposrednoj blizini zgrade SJB Goražde, u tadašnjoj ulici Moše Pijade broj 8, u kojim objektima su držani u nehumanim i nehygijenskim uslovima, čime im je nanesena snažna tjelesna i duševna bol i patnja, pri čemu je bio svjestan da usljed takvog činjenja mogu nastupiti zabranjene posljedice, ali je pristao na njihovo nastupanje, te na taj način postupao suprotno odredbi člana 3. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12.08.1949. godine, te člana 4. stav 1. i stav 2. tačke a) i e), člana 5. stav 1. tačka b), stav 2. tačka a), c), d) i e), člana 6. i člana 7. Dopunskog protokola II uz Ženevske konvencije o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba, tako što je:

1. U periodu od sredine jula 1992. godine do 04.08.1992. godine izvršavajući protivzakonito zatvaranje civila isključivo ... nacionalnosti sa desne obale rijeke Drine, tako što je, sprovodeći pomenutu naredbu Ratnog predsjedništva, iako je znao da je ta naredba nezakonita, pristao na zatočenje oko 70 civila ... nacionalnosti sa desne obale rijeke Drine u Goraždu, koja naredba je izvršena putem aktivnih i rezervnih policajaca SJB Goražde, nad kojima je imao ingerencije i efektivnu kontrolu i kojima je bio *de iure* i *de facto* nadređeni, na način da su sredinom jula 1992. godine naoružani izvodili civile srpske nacionalnosti iz njihovih stanova, okupljali ispred njihovih zgrada, odvodili do prostorija SJB Goražde, a zatim sproveli u zgradu u tadašnjoj ulici Moše Pijade broj 8 u Goraždu, te organizovao i nadgledao njihovo fizičko obezbjeđenje, koje su vršili njemu podređeni pripadnici aktivnog i rezervnog sastava policije SJB Goražde, tako što su svakodnevno, u smjenama, naoružani puškama držali stražu u prizemlju zgrade u kojoj su se nalazili zatočeni civili, iako je znao da za njihovo privođenje i zatvaranje ne postoji zakonski osnov, da zatvoreni

civili nisu obaviješteni o razlozima lišenja slobode, da ti stanovni nemaju status pritvorske ustanove, niti je pokrenuo postupak ispitivanja zakonitosti lišenja slobode i zatvaranja navedenih lica, što je za posljedicu takvog njegovog djelovanja imalo da je od strane njemu podređenih aktivnih i rezervnih policajaca SJB, nezakonito lišeno slobode oko 70 civila ... nacionalnosti, razločitog pola i starosti, među kojima i djeca i to Marina Simić (stara 7 godina), Sanja Heleta, Savo Heleta i Dragoslav Vidaković, te žene, među kojima i trudnica Biljana Petrić i Milenka Lasica, ..., pri čemu licima lišenim slobode nije saopšten razlog oduzimanja slobode,

2. U periodu od sredine jula 1992. godine do 04.08.1992. godine, u okviru svojih ovlaštenja, kao rukovodno lice, imao ovlaštenja da mijenja uslove, da određuje dnevni režim zatvorenih civila i da im odobrava veću slobodu, uključujući pri tome razumne životne uslove, kojim ovlaštenjima se nije koristio u dovoljnoj mjeri, niti je pokrenuo potrebne aktivnosti kako bi se stanje u pogledu smještaja, ishrane, održavanja lične higijene i pružanja medicinske pomoći, dovelo u stanje minimalnih standarda propisanih Ženevskom konvencijom o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata, zbog čega je svojim postupcima doprinio da se prema zatvorenim civilima nehumano postupa, pa je tako zatvorenim civilima zabranio izlazak iz zgrade, osim uz odobrenje policajaca i uz njihovu pratnju, nad kojima je imao ingerencije i efektivnu kontrolu i bio njihov *de iure* i *de facto* nadređeni, zatočeni civili su izgledniji tako što im nije obezbijeđen ni jedan obrok i bez dovoljne količine vode, što je kod zatočenih civila dovelo do velikog gubitka tjelesne težine, zatvoreni civili su boravili u prenatrpanim prostorijama, jer se u jednom stanu od oko 70 m² nalazilo oko 20 civila, različite starosti i pola, lišeni mogućnosti obavljanja osnovnih higijenskih potreba, a vodu su najviše jednom dnevno u pratnji stražara donosili iz bunara koji se nalazio u dvorištu zgrade SJB i to jedno do dvoje lica donosilo je vodu za sve zatvorene u stanu, tako da istu nisu imali u dovoljnim količinama ni za piće, te im je na taj način uskraćeno minimalno održavanje lične higijene, te su zatvorenim civilima, među kojima su bili trudnica Biljana Petrić, Angelina Laković ..., Milenka Lasica, ..., ... Mile Datić, te više lica oboljelo od dijabetesa, uskratili adekvatnu ljekarsku pomoć, što je za posljedicu takvog njegovog djelovanja imalo da su zatvoreni civili bili pogoršanog zdravstvenog stanja, te su trpili snažne fizičke i psihičke bolove u vidu straha za svoj život,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava, za vrijeme oružanog sukoba između Armije R BiH i VRS na području Goražda, počinio protivzakonito zatvaranje i nečovječno postupao prema civilima,

čime je optuženi počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), koji je preuzet na osnovu Zakona o primjeni Krivičnog zakona Republike Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona SFRJ¹,

pa ga Sud, primjenom članova 33., 38., 42. i 43. KZ SFRJ

O S U Đ U J E

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 2 (DVIJE) GODINE

Na osnovu odredbe člana 188. stav 1. ZKP BiH optuženi se obavezuje da, u odnosu na osuđujući dio presude, naknadi troškove krivičnog postupka, o čijoj visini će Sud donijeti posebno rješenje, nakon što prikupi sve potrebne informacije.

Na osnovu odredbe člana 198. stav 2. ZKP BiH, oštećeni se sa imovinskoopravnim zahtjevima upućuju na parnicu.

II

Na osnovu odredbe člana 284. tačka c) ZKP BiH, optuženi

¹ U daljem tekstu: KZ SFRJ – Skupština SFRJ je usvojila Krivični zakon Bosne i Hercegovine na sjednici Saveznog vijeća, održanoj dana 28.09.1976. godine i objavila ga u Službenom listu SFRJ broj 44, od 08.10.1976. godine. Nakon proglašenja nezavisnosti BiH, KZ SFRJ je na osnovu Uredbe sa zakonskom snagom od 22.05.1992. godine preuzet kao zakon Republike Bosne i Hercegovine (uz manje izmjene), a stupio je na snagu danom objavljivanja.

1. IBRO MERKEZ,

2. PREDRAG BOGUNIĆ zvan "Braco", ..., rođen 28.01.1949. godine u Goraždu, ..., JMB: ..., po nacionalnosti ..., državljanin ..., penzioner, oženjen, služio vojsku 1972. godine u Čapljini, ima čin potpukovnika policije, vodi se u VE Goražde, odlikovan zlatnom policijskom značkom, po vlastitoj izjavi srednjeg imovnog stanja, neosuđivan

3. EŠEF HURIĆ, ..., rođen 24.09.1958. godine u mjestu Radijevići, opština Goražde, ..., u ..., JMB: ..., po nacionalnosti ..., državljanin ..., po zanimanju profesor opštenarodne odbrane, zaposlen, oženjen, vojsku služio u Petrinji, ima čin potporučnika, vodi se u VE Goražde, odlikovan zlatnom policijskom značkom, po vlastitoj izjavi lošeg imovnog stanja, neosuđivan,

OSLOBAĐAJU SE OD OPTUŽBE

da su:

za vrijeme rata i oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini, između pripadnika Armije BiH, sa jedne strane i Vojske Republike Srpske, sa druge strane, na području opštine Goražde, u periodu od jula 1992. godine do druge polovine februara 1993. godine,

Predrag Bogunić zvan "Braco", *de facto* u svojstvu načelnika Stanice javne bezbjednosti (SJB) Goražde, u periodu od kraja avgusta 1992. godine do druge polovine februara 1993. godine (iako je formalno za v.d. načelnika SJB Goražde postavljen u decembru mjesecu 1992. godine),

Ešef Hurić, *de facto* u svojstvu komandira Stanice policije (PS) Goražde u periodu od druge polovine septembra 1992. godine do januara 1993. godine, izvršavajući nezakonitu Naredbu Predsjedništva Skupštine opštine (SO) Goražde u ratnim uslovima broj: 7/92 od 09.07.1992. godine izdatu Stanici javne bezbjednosti (SJB) Goražde da se izvrši koncentracija srpskog stanovništva koje živi na području grada Goražde, te Naredbu Predsjedništva Skupštine opštine (SO) Goražde u ratnim uslovima broj: 6/92 od 06.07.1992. godine i nezakonitu usmenu naredbu Predsjednika

Predsjedništva SO Goražde u ratnim uslovima Hadže Efendića izdatu u toku realizacije Naredbe broj: 6/92 od 06.07.1992. godine, da se civilno srpsko stanovništvo iz sela Bučje zatvori u prostorije Stanice javne bezbjednosti (SJB) u Goraždu, svaki od njih za vrijeme obavljanja navedenih funkcija,

planirali, naredili, organizovali, počinili, pomagali u planiranju, pripremanju i počinjenju i na drugi način učestvovali u ubistvu, protivzakonitom zatvaranju, oduzimanju prava na pravično suđenje i nečovječnom postupanju prema više od 100 civila različitog pola i starosne dobi od 7 do 70 godina, isključivo ... nacionalnosti sa područja opštine Goražde, koje su preko njima podređenih pripadnika policije SJB Goražde, a ujedno i Policijske stanice (PS) Goražde zatvorili u zatočeničke objekte na području opštine Goražde, i to u periodu od polovine jula do kraja oktobra 1992.godine zatvorili i držali preko 70 civila u četiri stana u zgradi u neposrednoj blizini zgrade SJB u Goraždu u tadašnjoj ulici Moše Pijade br. 8 u Goraždu i u periodu od polovine jula 1992. godine do druge polovine februara 1993. godine, zatvorili i držali 35 civila u prostorijama za zadržavanje SJB u Goraždu (9 civila iz prostorija SJB u Goraždu razmijenjeno u decembru mjesecu 1992. godine) u kojim objektima su civili ... nacionalnosti držani u nehumanim i nehigijenskim uslovima, čime im je nanesena snažna tjelesna i duševna bol i patnja i pri čemu su lišeni prava na pravično suđenje, te na taj način postupali suprotno odredbi člana 3. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12.08.1949. godine, te člana 4. stav 1. i stav 2. tačka a) i e), člana 5. stav 1. tačka b), stav 2. tačka a), c), d) i e, člana 6. i člana 7. Dopunskog protokola II uz Ženevske konvencije o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba, kao i suprotno članu 42.,43. i 147. IV Ženevske konvencije, a

Ibro Merkez, u svojstvu načelnika Stanice javne bezbjednosti (SJB) Goražde i u tom svojstvu član Predsjedništva Skupštine opštine (SO) Goražde u ratnim uslovima, u periodu od jula 1992. godine do kraja avgusta 1992. godine,

izvršavajući Naredbu Predsjedništva Skupštine (SO) Goražde u ratnim uslovima broj 6/92 od 06.07.1992. godine i nezakonitu usmenu naredbu Predsjednika Predsjedništva SO Goražde u ratnim uslovima Hadže Efendića, izdatu u toku realizacije Naredbe broj 6/92 od 06.07.1992. godine, da se civilno ... stanovništvo iz

sela Bučje zatvori u prostorije Stanice javne bezbjednosti (SJB) u Goraždu, tako što su:

PROTIVZAKONITO ZATVARANJE

I -1b) Predrag Bogunić, u periodu od kraja avgusta 1992. godine do druge polovine februara 1993. godine i **Hurić Ešef** u periodu od druge polovine septembra 1992. godine do januara 1993. godine, počinili protivzakonito zatvaranje preko 70 civila isključivo ... nacionalnosti sa desne obale rijeke Drine u Goraždu, u četiri stana u ulici Moše Pijade br. 8 u Goraždu, u neposrednoj blizini zgrade SJB, vlasništvo Sveta Mirkovića, Slavka Neškovića, Milutina Kovačevića i Veljka Milovića, na način da je Predrag Bogunić nastavio izvršavati Naredbu Predsjedništva SO Goražde u ratnim uslovima broj: 7/92 od 09.07.1992. godine, iako je znao da je ista nezakonita, tako što je, zamijenivši na mjestu načelnika SJB Goražde Ibru Merkeza nastavio nezakonito držati najmanje 70 civila isključivo ... nacionalnosti, različitog pola i starosti, izdavajući naredbe da policajci SJB, a ujedno i PS Goražde, nad kojima je **Predrag Bogunić** imao ingerencije i efektivnu kontrolu, da uhapšene civile drže nezakonito zatvorene u stanovima, a Ešef Hurić učestvovao u nezakonitom zatvaranju civila u stanovima na način da je organizovao i nadgledao njihovo fizičko obezbjeđenje, koje su vršili njemu podređeni pripadnici aktivnog i rezervnog sastava policije SJB Goražde, a ujedno PS Goražde, nad kojima je imao ingerencije i efektivnu kontrolu, tako što su svakodnevno u smjenama, naoružani puškama držali stražu u prizemlju zgrade u kojoj su se nalazili zatočeni civili, a koje stražare je kroz raspored službe određivao **Ešef Hurić**,

te iako su znali da su civili nezakonito lišeni slobode, da za njihovo zadržavanje nema osnova, da ti stanovi nemaju status pritvorske ustanove, **Predrag Bogunić** nije pokrenuo postupak ispitivanja zakonitosti lišenja slobode, a **Ešef Hurić** se nije usprotivio takvom nezakonitom zatvaranju, niti je tražio od nadređenog Predraga Bogunića njihovo puštanje na slobodu, već se sa navedenim statusom civila saglasio,

što je za posljedicu takvog njihovog djelovanja u periodu od kraja avgusta 1992. godine do druge polovine mjeseca oktobra 1992. godine, imalo zatvaranje u stanovima najmanje 70 civila isključivo ... nacionalnosti različitog pola i starosti, među kojima i djece Simić Marine (stara 7 godina), Heleta Sanje, Heleta Save i Vidaković

Dragoslava, žena, među kojima i trudnice Petrić Biljane i Milenke Lasice lica sa ..., pri čemu licima lišenim slobode sve do njihovog puštanja na slobodu nije saopšten razlog oduzimanja slobode, niti je protiv njih vođen postupak ispitivanja zakonitosti lišenja slobode,

I-2a) Ibro Merkez, u periodu od jula 1992. godine do kraja avgusta 1992. godine, naredio, organizovao i počinio protivzakonito zatvaranje civila srpske nacionalnosti sela Bučje u Goraždu, tako što je izvršio nezakonitu Naredbu Predsjedništva SO Goražde u ratnim uslovima broj: 6/92 od 06.07.1992. godine i nezakonitu usmenu Naredbu Predsjednika Predsjedništva SO Goražde u ratnim uslovima Hadže Efendića, izdatu u toku realizacije Naredbe broj: 6/92 od 06.07.1992. godine, da se civilno ... stanovništvo iz sela Bučje zatvori u prostorije SJB u Goraždu, iako je znao da su iste Naredbe nezakonite, a koje civilno stanovništvo su prethodno u julu 1992.godine u selu Bučje lišili slobode pripadnici Armije BiH, i nakon što su neki od njih predali naoružanje koje su imali, te držali u jednoj kući na Trebeškom brdu, opština Goražde, gdje su zatvoreni civili bili izloženi psihičkom i fizičkom maltretiranju od strane pripadnika Armije BiH u trajanju od oko sedam dana, a zatim polovinom jula 1992.godine naoružani puškama, sproveli 31 civila ... nacionalnosti različite starosne dobi i pola, do zgrade SJB, na način da je navedene civile prihvatio i zatvorio izdavajući naredbe da policajci SJB Goražde, a ujedno i PS Goražde, nad kojima je Ibro Merkez imao ingerencije i efektivnu kontrolu i kojima je bio *de jure* i *de facto* nadređeni, uhapšene civile zatvore i drže nezakonito zatvorene u tri prostorije za zadržavanje SJB, te organizovao i nadgledao njihovo fizičko obezbjeđenje, koje su vršili njemu podređeni pripadnici aktivnog i rezervnog sastava policije SJB Goražde, a ujedno i PS Goražde, tako što su svakodnevno u smjenama, naoružani, zaključavali prostorije za zadržavanje u SJB, u kojima su bili zatvoreni civili, te iako je znao da ne postoji zakonski osnov za njihovo zatvaranje i držanje, Ibro Merkez nije pokrenuo postupak ispitivanja zakonitosti lišenja slobode,

što je za posljedicu takvog njegovog djelovanja imalo zatvaranje u prostorijama za zadržavanje SJB Goražde u periodu od polovine jula 1992. godine do druge polovine mjeseca februara 1993. godine, 31 civila ... nacionalnosti različitog pola i starosne dobi, među kojima i mladb. Čarapić Miroslava i starijih lica (9 civila iz prostorija SJB u Goraždu razmijenjeno u decembru mjesecu 1992. godine), pri čemu civilima lišenim

slobode sve do njihovog puštanja na slobodu nije saopšten razlog oduzimanja slobode, niti je protiv njih vođen postupak ispitivanja zakonitosti lišenja slobode.

I-2b) Predrag Bogunić u periodu od kraja avgusta 1992. godine do druge polovine februara 1993. godine i **Hurić Ešef** u periodu od druge polovine septembra 1992. godine do januara 1993. godine počinili protivzakonito zatvaranje trideset pet civila ... nacionalnosti, na način da je, **Predrag Bogunić** zamjenivši na mjestu načelnika SJB Goražde Ibru Merkeza, nastavio izvršavati Naredbu Predsjedništva SO Goražde u ratnim uslovima o razoružanju sela Bučje broj: 6/92 od 06.07.1992. godine i usmenu Naredbu Predsjednika predsjedništva SO Goražde u ratnim uslovima Hadže Efendića izdatu u toku realizacije Naredbe broj: 6/92 od 06.07.1992. godine da se civilno ... stanovništvo iz sela Bučje zatvori u prostorije SJB u Goraždu, iako je znao da su navedene Naredbe nezakonite, tako što je izdavao naredbe da policajci SJB Goražde, a ujedno i PS Goražde, nad kojima je **Predrag Bogunić** imao ingerencije i efektivnu kontrolu, uhapšene civile drže zatvorene, što je imalo za posljedicu u periodu od kraja avgusta 1992.godine do druge polovine februara 1993.godine, nezakonito zatvaranje trideset jednog civila ... nacionalnosti iz sela Bučje, različitog pola i starosne dobi u prostorijama za zadržavanje SJB u Goraždu, a u periodu od kraja mjeseca avgusta do kraja mjeseca septembra 1992. godine, takođe, počinio protivzakonito zatvaranje civila Đoković Branislava, njegove majke Đoković Goje, Krstović Bože i Radić Jove, koji su prethodno uhapšeni i dovedeni u SJB, na način da je dozvolio i saglasio se da civili Đoković Branislav, Đoković Goja, Krstović Božo i Radić Jovo drže zatvoreni u prostorijama za zadržavanje SJB, izdavajući naredbe njemu podređenim policajcima SJB Goražde, a ujedno i PS Goražde, da uhapšene civile zatvore i drže nezakonito zatvorene u prostorijama za zadržavanje SJB, a **Ešef Hurić** učestvovao u nezakonitom zatvaranju civila u prostorijama SJB Goražde, tako što je organizovao i nadgledao njihovo fizičko obezbjeđenje, koje su vršili njemu podređeni pripadnici aktivnog i rezervnog sastava policije SJB Goražde, a ujedno i PS Goražde, nad kojima je imao ingerencije i efektivnu kontrolu tako što su svakodnevno u smjenama, naoružani, zaključavali prostorije za zadržavanje u SJB, u kojima su bili zatvoreni civili,

te iako su znali da ne postoji zakonski osnov za njihovo zatvaranje, **Predrag Bogunić** nije pokrenuo postupak ispitivanja zakonitosti lišenja slobode zatvorenih civila, a **Ešef**

Hurić se nije usprotivio takvom nezakonitom zatvaranju civila, niti je tražio od nadređenog načelnika SJB Predraga Bogunića njihovo puštanje na slobodu,

što je za posljedicu takvog njihovog djelovanja u periodu od kraja avgusta 1992. godine do druge polovine februara 1993. godine imalo protivzakonito zatvaranje u prostorijama za zadržavanje SJB Goražde, 35 civila ... nacionalnosti različitog pola i starosne dobi, među kojima i mladb. Čarapić Miroslava i starijih lica, (9 civila iz prostorija SJB u Goraždu razmijenjeno u decembru mjesecu 1992. godine).

II – ODUZIMANJE PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE

a) Ibro Merkez

u svojstvu načelnika SJB Goražde u periodu od jula 1992.godine do kraja avgusta 1992.godine, kao jedini ovlašten za donošenje pojedinačnih odluka o oduzimanju slobode, propustio izdati odluke o određivanju policijskog pritvora u trajanju od tri dana u odnosu na više od 70 lica isključivo ... nacionalnosti, različitog pola i starosti, koji su bili zatvoreni u četiri stana vlasništvo Sveta Mirkovića, Slavka Neškovića, Milutina Kovačevića i Veljka Milovića u zgradi u tadašnjoj ulici Moše Pijade br.8 u Goraždu, u neposrednoj blizini zgrade SJB u Goraždu, te namjerno propustio izdati odluke o određivanju policijskog pritvora u trajanju od tri dana u odnosu na 31 civila ... nacionalnosti različitog pola i starosne dobi među kojima je bio i mladb. Čarapić Miroslav i starija lica, koji su bili zatvoreni u prostorijama za zadržavanje SJB, a nakon isteka zakonskog roka od 3 dana, iako je znao da za predmetna zatvorena lica nema zakonskog osnova za njihovo držanje, nije donio odluku o njihovom puštanju na slobodu, te iako je bio dužan, nije obavijestio nadležnog tužioca i istražnog sudiju da se u stanovima nalazi preko 70 civila lišenih slobode, te da se u prostorijama za zadržavanje SJB u Goraždu, nalazi trideset jedan civil ... nacionalnosti lišen slobode,

što je imalo za posljedicu da je bez zakonskog osnova u periodu od polovine jula 1992.godine do kraja avgusta 1992.godine preko sedamdeset civila ... nacionalnosti zatvoreno u stanovima, a trideset jedan civil ... nacionalnosti iz sela Bučje zatvoren u prostorijama SJB (9 civila iz prostorija SJB u Goraždu razmijenjeno u decembru mjesecu 1992.godine) čime im je oduzeto pravo na pravično suđenje,

b) Predrag Bogunić

de facto u svojstvu načelnika SJB Goražde, u periodu od kraja avgusta 1992. godine do druge polovine februara 1993. godine, kao jedini ovlašten za donošenje pojedinačnih odluka o oduzimanju slobode, propustio izdati odluke o određivanju policijskog pritvora u trajanju od tri dana u odnosu na više od 70 lica isključivo ... nacionalnosti, različitog pola i starosti, koji su bili zatvoreni u četiri stana u zgradi u neposrednoj blizini zgrade SJB, te 35 civila ... nacionalnosti različitog pola i starosne dobi među kojima je bio i mlđb. Čarapić Miroslav i starija lica, koji su bili zatvoreni u prostorijama za zadržavanje SJB, niti je donio odluku o njihovom puštanju na slobodu, iako je znao da za zatvorena lica nema zakonskog osnova za njihovo držanje, te nije obavijestio nadležnog tužioca i istražnog sudiju da se u Stanovima nalazi preko 70 civila lišenih slobode, te da se u prostorijama za zadržavanje SJB u Goraždu, nalazi trideset pet civila ... nacionalnosti lišenih slobode,

što je imalo za posljedicu da je bez zakonskog osnova u periodu od kraja avgusta 1992. godine do kraja oktobra 1992. godine preko sedamdeset civila ... nacionalnosti zatvoreno i držano u stanovima, a u periodu od kraja avgusta 1992. godine do druge polovine mjeseca februara 1993. godine trideset pet civila ... nacionalnosti zatvoreno i držano u zatvorskim prostorijama SJB Goražde (9 civila iz prostorija SJB u Goraždu razmijenjeno u decembru mjesecu 1992. godine) čime im je oduzeto pravo na pravično suđenje.

III – NEČOVJEČNO POSTUPANJE

Ibro Merkez u periodu od jula 1992.godine do kraja avgusta 1992. godine, u okviru svojih ovlaštenja, kao rukovodno lice, vršeći nadzor nad uslovima zatočenja, imao ovlaštenja da mijenja uslove, da određuje dnevni režim zatvorenih civila i da im odobrava veću slobodu, uključujući pri tome razumne životne uslove, kojim ovlaštenjima se nije koristio u dovoljnoj mjeri, niti je pokrenuo potrebne aktivnosti kako bi se stanje u pogledu smještaja, ishrane, održavanja lične higijene i pružanja medicinske pomoći dovelo u stanje minimalnih standarda propisanih Ženevskom konvencijom o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata, pa je zbog toga 35 civila ...

nacionalnosti različitog pola i starosne dobi među kojima i mlđb. Čarapić Miroslav i starija lica, zatvorenih u prostorijama za zadržavanje SJB u periodu od polovine jula 1992. godine do druge polovine februara 1993. godine bile zatvorene u nečovječnim uslovima, (9 civila iz prostorija SJB u Goraždu razmijenjeno u decembru mjesecu 1992. godine), a

Predrag Bogunić u periodu od kraja avgusta 1992. godine do druge polovine februara 1993. godine i **Ešef Hurić** u periodu od druge polovine septembra 1992. godine do januara 1993. godine,

svako u okviru svojih ovlaštenja, kao rukovodna lica, vršeći nadzor nad uslovima zatočenja, imali ovlaštenja da mijenjaju uslove, da određuju dnevni režim zatvorenih civila i da im odobravaju veću slobodu, uključujući pri tome razumne životne uslove, kojim ovlaštenjima se nisu koristili u dovoljnoj mjeri, niti su pokrenuli potrebne aktivnosti kako bi se stanje u pogledu smještaja, ishrane, održavanja lične higijene i pružanja medicinske pomoći dovelo u stanje minimalnih standarda propisanih Ženevskom konvencijom o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata, pa su zbog toga najmanje 70 civila isključivo ... nacionalnosti zatvorenih u stanovima u zgradi u neposrednoj blizini zgrade SJB, različitog pola i starosti, među kojima i djeca i to Simić Marina (stara 7 godina), Heleta Sanja, Heleta Savo i Vidaković Dragoslav, te žene, među kojima i trudnica Petrić Biljana i Milenka Lasica - ..., u periodu od polovine jula do druge polovine oktobra mjeseca 1992. godine i 35 civila ... nacionalnosti različitog pola i starosne dobi među kojima i mlđb. Čarapić Miroslav i starija lica, zatvorenih u prostorijama za zadržavanje SJB u periodu od polovine jula 1992. godine do druge polovine februara 1993. godine bile zatvorene u nečovječnim uslovima, (9 civila iz prostorija SJB u Goraždu razmijenjeno u decembru mjesecu 1992. godine) pri čemu su

III-1b) Predrag Bogunić u periodu od kraja avgusta 1992. godine do druge polovine oktobra 1992. godine i **Hurić Ešef** od druge polovine septembra do druge polovine oktobra 1992. godine,

kao rukovodna lica, vršeći nadzor nad uslovima zatočenja, imali ovlaštenja da mijenjaju uslove zatočenja, a kojim ovlaštenjima se nisu koristili i nisu preduzeli mjere

da se takvo stanje poboljša, već su svojim postupcima doprinijeli da se prema zatočenim civilima i dalje nehumano postupa, pa je tako zatvorenim civilima u stanovima bio zabranjen bilo kakav izlazak iz zgrade sem uz odobrenje policajaca i uz njihovu pratnju, nad kojima su Predrag Bogunić i Ešef Hurić imali ingerencije i efektivnu kontrolu i bili *de jure* i *de facto* nadređeni, zatočeni civili su izgladnjivani tako što im nije obezbijeđen nijedan obrok i bez odgovarajuće količine vode, sem što su pred kraj zatočenja bili stavljani na raspodjelu humanitarne pomoći koja se sastojala od 100 gr osnovnih životnih namirnica (brašna i riže) po osobi za sedam dana, što je kod zatočenih civila dovelo do velikog gubitka tjelesne težine, zatvoreni civili su boravili u prenatrpanim prostorijama, jer se u jednom stanu oko 70 m² nalazilo oko dvadeset civila, različite starosti i pola, lišeni mogućnosti obavljanja osnovnih higijenskih potreba, a vodu su najviše jednom dnevno u pratnji stražara donosili iz bunara koji se nalazio u dvorištu zgrade SJB i to jedno do dvoje lica je donosilo vodu za sve zatvorene u stanu, tako da istu nisu imali u dovoljnim količinama ni za piće, te im je na taj način uskraćeno minimalno održavanje lične higijene, te su zatvorenim civilima, među kojima su bili trudnica Petrić Biljana, Angelina Laković oboljela od astme, Milenka Lasica – ..., ... Datić Mile, te više lica oboljelo od dijabetesa, uskratili adekvatnu ljekarsku pomoć, s obzirom da su bili bez redovne terapije i da je samo neke od njih jednom ili dva puta u stanovima pregledao dr Emir Frašto,

što je kod zatvorenih civila u stanovima u periodu od kraja avgusta 1992. godine do druge polovine oktobra 1992. godine izazvalo pogoršanje zdravstvenog stanja zatočenih civila, te trpljenje snažnih fizičkih i psihičkih bolova i straha za svoj život.

III-2a) Ibro Merkez u periodu od jula 1992. godine do kraja avgusta 1992. godine

kao rukovodno lice, vršeći nadzor nad uslovima zatočenja, imao ovlaštenja da mijenjaju uslove zatočenja, a kojim ovlaštenjima se nije koristio i nije preduzeo mjere da se takvo stanje poboljša, već je svojim postupcima doprinio da se prema zatočenim civilima nehumano postupa, pa su tako zatočeni civili u prostorijama za zadržavanje zgrade SJB boravili u neuslovnim, prenatrpanim prostorijama površine od oko 10m², odnosno trideset jedno lice različite starosne dobi i pola, među kojima i mlđb. Čarapić Miroslav i starije osobe iz sela Bučje zatvoreno je u tri prostorije za zadržavanje, iako je bilo još slobodnih prostorija za zadržavanje, na čijem podu se

nalazila drvena „palača“ na koju je najviše moglo leći tri osobe, dok su ostali spavali na betonskom podu, bez dovoljno ćebadi, bez dnevne svjetlosti, uskraćujući im obavljanje osnovnih higijenskih potreba u vidu kupanja, šišanja, brijanja, lišeni mogućnosti obavljanja osnovnih fizioloških potreba, tako što su prvih dana zatočenja nuždu vršili prvo na podu ćelije u kojoj su bili zatočeni i na kojem su spavali, usled čega su neki od zatvorenika, suzdržavajući se obavljati fiziološke potrebe trpili jake bolove, jer ih stražari nisu pustili u wc i po nekoliko dana, da bi zatim nuždu vršili u kantu koja se nalazila u ćeliji i čiji sadržaj se proljevao po podu na kojem su spavali, zatočeni civili su izgladnjivani tako što su dobijali dnevno samo jedan izuzetno oskudan obrok, a znalo se desiti da im i po dva dana ne donesu nijedan obrok, što je kod zatočenih civila dovelo do velikog gubitka tjelesne težine, te su zatočenim licima uskratili adekvatnu medicinsku pomoć i zaštitu, iako je usljed loših higijenskih uslova došlo do pojavljivanja zaraznih bolesti, a pogotovo zatvorenicima nije pružana medicinska pomoć koja im je bila potrebna zbog posljedica premlaćivanja od strane pripadnika Armije BiH na Trebeškom brdu i to Milivoju Čarapiću, Momiru Čarapiću, Jovanu Čarapiću i Dragu Čarapiću,

što je kod zatvorenih civila u periodu od polovine jula 1992. godine do kraja avgusta 1992. godine prouzrokovalo pogoršanje zdravstvenog, te trpljenje snažnih fizičkih i psihičkih bolova i straha za svoj život,

III-2b) Predrag Bogunić u periodu od kraja avgusta 1992. godine do druge polovine februara 1993. godine i **Hurić Ešef de facto** u svojstvu komandira PS Goražde u periodu od druge polovine septembra 1992. godine do januara 1993. godine,

kao rukovodna lica, vršeci nadzor nad uslovima zatočenja, imali ovlaštenja da mijenjaju uslove zatočenja, a kojim ovlaštenjima se nisu koristili i nisu preduzeli mjere da se takvo stanje poboljša, već su svojim postupcima doprinijeli da se prema zatočenim civilima i dalje nehumano postupa, pa su tako zatočeni civili u prostorijama za zadržavanje SJB Goražde boravili u neuslovnim, prenatrpanim prostorijama površine od oko 10m², odnosno trideset jedno lice različite starosne dobi i pola, među kojima i mlđb. Čarapić Miroslav i starije osobe iz sela Bučje zatvoreno je u tri prostorije za zadržavanje iako je bilo još slobodnih prostorija, dok su Đoković Branislav, Đoković Goja, Božović Krsto i Radić Jovo, koji su dovedeni u prostorije SJB u periodu od kraja avgusta do druge polovine mjeseca septembra 1992. godine, zatvoreni u četvrtu

prostoriju za zadržavanje, na čijem podu se nalazila drvena „palača“ na koju je najviše moglo leći tri osobe, dok su ostali spavali na betonskom podu, bez dovoljno ćebadi, bez dnevne svjetlosti, bez grijanja u toku zime, uskraćujući im obavljanje osnovnih higijenskih potreba u vidu kupanja, šišanja, brijanja, pa im je tako, tek nakon nekoliko mjeseci zatočenja prvi i jedini put organizovano kupanje i to u zarđalom metalnom buretu, koje je doneseno ispred ćelija i prljavom vodom, zbog čega je jedan broj zatočenika odbio oprati tom vodom, dok je onima koji su se pokušali okupati tom vodom, zbog njene prljavštine i rđe kosa opadala i dobili su svrbež po koži, lišeni mogućnosti obavljanja osnovnih fizioloških potreba, tako što su nuždu vršili u bure smješteno u dvorištu kada bi im stražari otključali ćelije, zatočeni civili su izgladnjivani tako što su dobijali dnevno samo jedan izuzetno oskudan obrok, što je kod zatočenih civila dovelo do velikog gubitka tjelesne težine, te su zatočenim licima uskratili adekvatnu medicinsku pomoć, iako je usljed loših higijenskih uslova došlo do pojavljivanja zaraznih bolesti, a pogotovo zatvorenicima nije pružana medicinska pomoć koja im je bila potrebna zbog posljedica premlaćivanja od strane pripadnika Armije BiH na Trebeškom brdu i to Milivoju Čarapiću, Momiru Čarapiću, Jovanu Čarapiću i Dragu Čarapiću,

što je kod zatvorenih civila u periodu od kraja avgusta 1992.godine do kraja februara 1993.godine prouzrokovalo pogoršanje zdravstvenog stanja zatočenih lica u tolikoj mjeri da je u navedenom periodu u prostorijama SJB preminuo civil Božo Krstović, dok je Dušan Čarapić pokušao izvršiti samoubistvo u ćeliji, nakon čega je odnešen u bolnicu i tamo preminuo, a neposredno nakon puštanja iz SJB preminuli su Goja Đoković, Jovan Čarapić, Drago Čarapić i Anđa Čarapić.

IV) UBISTVO

Ibro Merkez, nakon što je u julu mjesecu 1992. godine, izvršavajući Naredbu Predsjedništva SO Goražde broj: 7/92 od 09.07.1992.godine, za koju je znao da je nezakonita, izvršio odabir stanova u kojima će biti zatvoreni civili ... nacionalnosti sa desne obale rijeke Drine u Goraždu u zgradi u neposrednoj blizini zgrade SJB u Goraždu u tadašnjoj ulici Moše Pijade br. 8 u Goraždu, iako je znao da se stanovi nalaze na posljednjem i pretposljednem spratu zgrade i da su kao takvi izloženi granatiranju od strane srpskih snaga sa položaja oko grada Goražda, preko aktivnih i

rezervnih policajaca PS i SJB Goražde, nad kojima je imao ingerencije i efektivnu kontrolu, zabranio zatvorenim civilima sklanjanje u podrum zgrade za vrijeme granatiranja i time ih izložio smrtnoj opasnosti, što je za posljedicu imalo da je polovinom avgusta mjeseca 1992. godine od posljedica granatiranja smrtno stradao Čedomir Jovanović,

čime bi optuženi

1. Ibro Merkez pod tačkom I-2a), III-2a) počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke e) i c), u vezi sa članom 180 stav 1. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 29. istog Zakona, a pod tačkama II a) i IV krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka e) i c), u vezi sa članom 180 stav 1. KZ BiH,

2. Predrag Bogunić pod tačkom I-1b), I-2b), III-1b) i III-2b) počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka e) i c), u vezi sa članom 180 stav 1. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 29. istog zakona, a pod tačkom II b) krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka e), u vezi sa članom 180 stav 1. KZ BiH,

3. Ešef Hurić pod tačkama, I-1b), I-2b), III-1 b) i III-2b) počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke e) i c), u vezi sa članom 180 stav 1. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 29. istog Zakona.

*

Optuženi Predrag Bogunić i Ešef Hurić se, u skladu sa odredbom člana 189. stav 1. ZKP BiH, u potpunosti oslobađaju dužnosti naknade troškova, dok se optuženi Ibro Merkez oslobađa dužnosti naknade troškova postupka u oslobađajućem dijelu presude, te isti padaju na teret budžetskih sredstava.

**

Na osnovu odredbe člana 198. stav 3. ZKP BiH, oštećeni se sa imovinskoopravnim zahtjevima upućuju na parnicu.

O b r a z l o ž e n j e

I KRIVIČNI POSTUPAK

A. OPTUŽNICA I GLAVNI PRETRES

1. Optužnicom Tužilaštva BiH broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 25.12.2015. godine, koja je potvrđena dana 07.01.2016. godine, optuženima Ibri Merkezu, Predragu Boguniću i Ešefu Huriću, radnjama opisanim u optužnici, na teret je stavljeno izvršenje krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka e) i c), u vezi sa članom 29. i 180. stav 1. KZ BiH.
2. Optuženi su se na ročištu za izjašnjenje o krivnji, održanom dana 05.02.2016. godine izjasnili da nisu krivi za počinjenje krivičnog djela koje im se stavlja na teret potvrđenom optužnicom.
3. Glavni pretres u predmetu počeo je dana 24.03.2016. godine čitanjem potvrđene optužnice Tužilaštva BiH, te iznošenjem uvodnih riječi Tužilaštva.
4. U toku glavnog pretresa izvedeni su dokazi Tužilaštva BiH i odbrane optuženih, koji su navedeni u Aneksu presude i koji čini sastavni dio iste.
5. Tužilaštvo je dana 17.04.2019. godine dostavilo izmijenjenu optužnicu u skladu sa odredbom člana 35. stav 2. tačka i), člana 226. stav 1. i člana 275. ZKP BiH.
6. Glavni pretres okončan je dana 17.09.2019. godine iznošenjem završne riječi odbrane optuženog Ešefa Hurića.

B. PROCESNE ODLUKE

Svjedočenje svjedoka sa inicijalima

7. Na glavnom pretresu održanom dana 08.09.2016. godine, sudeće vijeće uvažilo je molbu svjedokinje predložene za navedeno ročište, koja je navela da bi voljela da svjedoči javno, bez mjera zaštite, ali samo pod inicijalima, obzirom da želi zaštititi svoju djecu od bilo kakvog uticaja od strane sredine u kojoj žive i u kojoj se školuju.

8. Tako je svjedok svjedočila pod inicijalima "O.M", umjesto punim imenom i prezimenom.

Isključenje javnosti

9. Na pretresu održanom dana 08.09.2016. godine, po izjašnjenju postupajućeg tužioca i obrane o prijedlogu za isključenje sjednice za javnost, sudeće vijeće donijelo je odluku o istom kako bi se svjedok mogao odrediti o razlozima zbog kojih traži mjere zaštite.

10. Nakon što je svjedokinja izjavila da ne želi mjere zaštite, nego samo da svjedoči pod inicijalima, kao i da se njen identitet ne objavljuje u sredstvima informisanja, Vijeće je odlučilo da udovolji ovakvoj molbi, nakon čega je sjednica otvorena za javnost.

Ponovni početak glavnog pretresa (član 251. stav 2. ZKP BIH)

11. U ovom krivičnom predmetu data je saglasnost stranaka i branilaca na statusnoj konferenciji održanoj 25.02.2016. godine da se zbog proteka roka od 30 dana između ročišta za glavni pretres, ponovno ne čita potvrđena optužnica, ne iznose već iznesene uvodne riječi, kao i da se ne provode već izvedeni dokazi.

12. U toku glavnog pretresa u ovom krivičnom postupku, na nastavcima glavnog pretresa održanih u dane 08.09.2016., 13.10.2016., 20.12.2016., 16.02.2017., 06.07.2017., 07.09.2017., 05.07.2018., 06.09.2018., 18.04.2019., 06.06.2019. i 12.09.2019. godine, predsjednik sudećeg vijeća konstatovala je da je između nastavaka glavnog pretresa od 07.07.2016. i 08.09.2016. godine, 08.09.2016. i 13.10.2016. godine, 17.11.2016. i 20.12.2016. godine, 20.12.2016. i 16.02.2017.

godine, 18.05.2017. i 06.07.2017. godine, 06.07.2017. i 07.09.2017. godine, 24.05.2018. i 05.07.2018. godine, 05.07.2018. i 06.09.2018. godine, 07.03.2019. i 18.04.2019. godine, 18.04.2019. i 06.06.2019. godine, te između 25.07.2019. i 12.09.2019. godine, proteklo više od 30 dana, te je u smislu odredbe člana 251. stav 2. ZKP BiH, Vijeće donijelo odluku da glavni pretres počinje iznova, te su se na svakom navedenom pretresu stranke i branioci izjasnili da nema potrebe da se čita ranije pročitana potvrđena optužnica kao i da se do tada provedeni dokazi ne provode iznova, odnosno da se svjedoci ne pozivaju ponovo i saslušavaju, nego da se koriste iskazi dati na ranijem glavnom pretresu.

13. U vezi s navedenim, a imajući u vidu odredbu člana 251. stav 2. ZKP BiH, kao i prethodnu saglasnost stranaka i branilaca u tom pravcu, Vijeće nije ponovo izvodilo dokaze, već su svi ranije izvedeni dokazi prihvaćeni u ovom postupku.

Prihvatanje izmijenjene optužnice nakon provedenog dokaznog postupka

14. Tužilaštvo Bosne i Hercegovine podnijelo je izmijenjenu optužnicu broj T20 0 KTRZ 0009491 14 dana 17.04.2019. godine.

15. Pismena izjašnjenja na izmijenjenu optužnicu odbrane su Sudu dostavile 24.04.2019., 29.05.2019. i 24.04.2019. godine. U vezi s tim, odbrana optuženog Ibri Merkeza istakla je da se prvobitno istaknuti prigovori na potvrđenu optužnicu odnose i na izmijenjenu optužnicu, za koju odbrana smatra da je kontradiktorna sama sebi, obzirom da dokazi provedeni na glavnom pretresu ne potvrđuju navode iste.

16. Branilac optuženog Predraga Bogunića naveo je kako odbrana smatra da Tužilaštvo nije izvršilo izmjene u skladu sa dokaznom građom, jer osim brisanja termina "de facto načelnik SJB Goražde" u određenim tačkama optužnice, u preostalom dijelu činjeničnog opisa ništa drugo se nije bitno izmijenilo, što je odbrana očekivala da će Tužilaštvo učiniti, imajući u vidu provedene dokaze tokom postupka, zbog čega je odbrana stava da izvršene izmjene činjeničnog stanja iz optužnice nisu učinjene u skladu sa odredbom člana 275. ZKP BiH.

17. Odbrana optuženog Ešefa Hurića također je istakla da optužnica nije izmijenjena u skladu sa provedenim dokazima tokom postupka, zbog čega prigovara takvoj izmjeni, ali i da će se detaljnije izjasniti u završnoj riječi.

18. Vijeće je razmotrilo izmjene optužnice u svjetlu istaknutih prigovora i utvrdilo da su prigovori neosnovani, zbog čega je postupak nastavljen po izmijenjenoj optužnici Tužilaštva BiH.

C. DOKAZNI POSTUPAK

19. Na prijedlog Tužilaštva BiH, tokom dokaznog postupka saslušani su sljedeći svjedoci: Dragoslav Vidaković dana 07.04.2016. godine, Slavko Heleta dana 14.04.2016. godine, Gordana Heleta i Vukosava Heleta dana 21.04.2016. godine, Mitar Puhalo dana 28.04.2016. godine, Milenko Laković dana 19.05.2016. godine, Svemirka Čvoro i Ozrenka Vladičić dana 16.06.2016. godine, Milivoje Čarapić dana 07.07.2016. godine, "O.M." dana 08.09.2016. godine, Momir Čarapić dana 13.10.2016. godine, Miroslav Čarapić dana 03.11.2016. godine, Stanica Čarapić i Biljana Petrić dana 17.11.2016. godine, Emir Frašto, Enver Borovina i Samir Duhović dana 20.12.2016. godine, Safet Kadrić i Nermin Kuljuh dana 16.02.2017. godine, Malin Oputar i Nuzur Borčak dana 02.03.2017. godine, Šefik Hodžić dana 30.03.2017. godine, Mesud Kumro dana 20.04.2017. godine, Mustafa Nevesinjac i Damir Topalović dana 18.05.2017. godine, Zijad Hodžić dana 06.07.2017. godine, Anastasije Berenc i Mirsad Bezdrob dana 07.09.2017. godine, Amir Reko i Munever Hurić dana 05.10.2017. godine, Malin Čulov, Munib Pišmo i Omer Kulenović dana 19.10.2017. godine, Izet Helać i Idriz Efendić dana 02.11.2017. godine, Husno Hrapo i Semija Kuljuh dana 23.11.2017.godine, Kemal Đuliman i Amer Spahić dana 07.12.2017. godine, Hamed Rišljanin, Sead Imamović i Tahira Pleh dana 21.12.2017. godine, Dževad Klovo, Izudin Efendić i Mehmed Batotić dana 18.01.2018. godine.

20. U svojstvu svjedoka odbrane optuženog Ibri Merkeza, saslušani su svjedoci: optuženi Ibri Merkez na dane 29.03.2018. i 19.04.2018. godine, Sejdalija Ferhatović i Mustafa Hošo dana 10.05.2018. godine, te Nada Nedimović i Sulejman Pleh dana 24.05.2018. godine.

21. Kao svjedoci odbrane optuženog Predraga Bogunića saslušani su: Ismet Subašić i Almir Mašić dana 24.05.2018. godine, Sadija Zulčić i Fikret Maslan dana

05.07.2018. godine, Dževad Terović dana 06.09.2018. godine, svjedok Murat Đaković dana 27.09.2018. godine isvjedok Mesud Kumro saslušan je dana 20.04.2017. godine i kao svjedok odbrane.

22. U svojstvu svjedoka odbrane optuženog Ešefa Hurića, saslušani su sljedeći svjedoci: Momiša Radović dana 06.12.2018. godine, Šemso Muharem i Gordana Kuljuh dana 20.12.2018. godine, Džemaludin Hubanić, Adil Omerović, Fadil Ćurovac i Lazo Đoković dana 17.01.2019. godine.

23. Kao dokazi u fazi replike, u svojstvu svjedoka optužbe saslušani su: Ferid Buljubašić dana 21.02.2019. godine, Midhat Šehović i Esad Omeragić dana 07.03.2019. godine.

24. U svojstvu vještaka optužbe saslušan je Mile Matijević dana 22.02.2018. godine, dok je kao vještak odbrane optuženog Predraga Bogunića saslušan Ismet Katana, na dane 25.10.2018. i 09.11.2018. godine.

25. U spis predmeta uložen je određen broj materijalnih dokaza Tužilaštva i odbrane, čiji popis se nalazi u *Anexu* ove presude.

D. ZAVRŠNE RIJEČI

a) Završna riječ Tužilaštva BiH

26. Na početku svoje završne riječi, Tužilaštvo navodi kako uloženi dokazi nesporno potvrđuju da je u predmetno vrijeme na teritoriji cijele BiH, a posebno na području opštine Goražde, postojalo ratno stanje i oružani sukob između navedenih vojnih struktura, što ni odbrana nije osporavala tokom postupka. U pogledu statusa oštećenih iz sela Bučja i grada Goražda, navodi se da će Vijeće nesporno moći utvrditi da su više od 100 stanovnika sela Bučje i grada Goražda ... nacionalnosti koji su predmetom optužbe bili civil, te da nikada nisu dobili nikakvo rješenje na osnovu kojeg su lišeni slobode i zatvoreni, niti su upoznati sa razlozima svog zatvaranja. Što se tiče stanovništva sela Bučja, Tužilaštvo ističe da je činjenica da se radilo o civilnom ... stanovništvu, koje je prije protivzakonitog odvođenja iz svojih kuća, a zatim zatvaranja, po pozivu Amira Reke, izvršilo predaju naoružanja, te da je bilo jasno da oni nisu bili konkretna prijetnja bezbjednosti sile koja ih drži. Da su svi zatvoreni Srbi u zgradi

preko puta SJB bili civil, kako se ističe, potvrdili su svi svjedoci tokom saslušanja na glavnom pretresu, kao i da niko od njih nije bio obučen u vojnu uniformu ili naoružan. U pogledu identiteta optuženih, Tužilaštvo navodi da isti nije sporan niti je u bilo kojem trenutku doveden u pitanje, a imajući u vidu da je potvrđen pouzdanim dokazima, saslušanjem svjedoka, kako oštećenih, tako i pripadnika SJB Goražde i PS Goražde, kojima su isti bili nadređeni i koje su dobro poznavali. Dalje se navodi da je Tužilaštvo, izvođenjem subjektivnih i objektivnih dokaza, dokazalo da su optuženi u periodu počinjenja krivičnog djela imali svojstvo kako je to navedeno u optužnici. Kada je u pitanju protivzakonito zatvaranje, nečovječno postupanje, oduzimanje prava na pravično suđenje i ubistvo, Tužilaštvo navodi da je, iz svih provedenih dokaza, a posebno izjava saslušanih svjedoka oštećenih iz sela Bučje i grada Goražda, sasvim jasno i očigledno da u ovom slučaju ni jedna od potrebnih garancija protiv nezakonitog zatvaranja nije ispoštovana. U konkretnom slučaju navodi se da su prostorije MUP-a Goražde i stanovi zgrade u ulici Moše Pijade broj 8 u Goraždu, bile zatočenički objekti, te da je zatvaranje civilnog stanovništva u te objekte imalo karakter "drugih protivzakonitih zatvaranja", što će Vijeće moći utvrditi na osnovu iskaza svih saslušanih svjedoka koji su potvrdili da su ih u prostorije MUP-a doveli pripadnici vojske, odnosno Armije R BiH, a optuženi Ibro Merkez civile prihvatio izvršavajući nezakonitu naredbu Ratnog predsjedništva od 06.07.1992. godine i usmenu naredbu predsjednika Ratnog predsjedništva Hadže Efendića da se civili zatvore u prostorije MUP-a, dok su pripadnici civilne policije SJB Goražde i PS Goražde civile iz grada Goražda, po naređenju načelnika Merkeza koji je izvršavao nezakonitu naredbu, za koju je i sam rekao da je nezakonita, zatvorili u stanove pomenute zgrade, te da za vrijeme boravka u istim nisu imali slobodu kretanja, niti su navedene objekte mogli svojevrijedno napustiti. Kako civili navedene objekte nisu mogli napustiti svojevrijedno, tako Tužilaštvo smatra da je nesumnjiv zaključak zasnovan na iskazima zatočenih svjedoka, da njihov boravak nije bio zasnovan na dobrovoljnoj osnovi, kao i da su navedeni objekti imali karakter zatočeničkih objekata. Dalje se navodi da su optuženi u hijerarhiji organizacije policijske vlasti bili najviše pozicionirani i u tom svojstvu rukovodili su podređenim pripadnicima SJB i PS, te su bili svjesni protivpravnosti zatvaranja koje preduzimaju njima podređeni pripadnici, znali su da civili koji su lišavani slobode u svrhu njihovog zatočenja ne predstavljaju bezbjednosni rizik i da je radnja izvršenja protivpravna, odnosno nezakonita. Tužilaštvo smatra da je, saslušanjem svjedoka optužbe, koji su bili zatočeni u stanovima zgrade u blizini SJB

Goražde, dokazalo da su svi oni bili protivpravno zatvoreni bez ikakvog osnova, samo zato što su bili druge nacionalnosti i vjere, te pružilo dokaze o nečovječnim uslovima koji su vladali u tim stanovima. Također, Tužilaštvo navodi da je dokazalo da su civili ... nacionalnosti bili nezakonito zatočeni u prostorijama SJB i zgradi preko puta SJB i da im je oduzeto pravo na pravično suđenje, da niko od njih nije dobio nikakvo rješenje o tome zašto su zatočeni, niti je podnesena neka krivična prijava protiv njih. Na kraju svog obraćanja, Tužilaštvo se kratko osvrnulo na dokaze odbrane, navodeći da se o kredibilitetu i pouzdanosti svjedoka odbrane najtačnije može reći da se isti isključivo sjećaju činjenica i okolnosti koje idu u korist odbrane, te da se navodno ne sjećaju okolnosti i činjenica koje im ne idu u prilog, što jasno ukazuje na to da su pripremljeni i instruisani kako će svjedočiti i da isključivi motiv njihovog svjedočenja, kao i u ostalim predmetima ratnog zločina, jeste želja da se pomogne optuženima u izbjegavanju krivične odgovornosti. Slijedom navedenog, Tužilaštvo je predložilo da Sud optužene oglasi krivim po svim tačkama optužnice i kazni u skladu sa zakonom.

b) Završna riječ odbrane optuženog Ibre Merkeza

27. Odbrana je na samom početku navela da, prije svega, smatra da Tužilaštvo nije dokazalo da se u radnjama optuženog nalaze elementi bića krivičnog djela za koje je isti optužen, odnosno, da optuženi nije počinio djelo za koje se tereti. Kada je u pitanju koncentracija pripadnika srpskog stanovništva u zgradu preko puta MUP-a, odbrana ističe da treba imati u vidu ko je i na koji način donio predmetnu naredbu za koncentraciju ... stanovništva, kada je ista donesena, zatim ko je i na koji način izvršio predmetnu naredbu, te kakva je bila uloga optuženog u svemu tome, odnosno, da li je isti u tome uopšte i učestvovao. Tako odbrana navodi da je odluku i koncentraciji Srba sa lijeve i desne obale Drine donijelo Ratno predsjedništvo, te da se optuženi, nakon saznanja za postojanje takve naredbe, energično suprotstavio istoj, te je odmah otišao kod Hadže Efendića, da interveniše u vezi s tim. Tom prilikom je došlo do verbalnog sukoba između optuženog Ibre Merkeza i Hadže Efendića, te je Efendić optuženog izbacio iz kancelarije, uz prijetnju da će biti strijeljan ako odbije da izvrši naredbu Ratnog predsjedništva, što je i sam optuženi potvrdio prilikom svog svjedočenja. Što se tiče koncentracije Srba sa desne obale Drine, osoba koje su pravile spiskove ljudi koji trebaju biti privedeni, kao i odabira prostorija u koje će isti biti smješteni, odbrana ističe da optuženi nije učestvovao ni u jednoj od pobrojanih radnji, te da je u toku postupka odbrana optuženog uspjela da pobije navode

Tužilaštva vezane za odgovornost optuženog u navedenim radnjama. Dakle, ako se zna da je, kako to odbrana ističe, optuženi odlukom Ratnog predsjedništva razriješen dužnosti člana Ratnog predsjedništva i načelnika SJB Goražde, odnosno, da poslije tog datuma ni jedna naredba, niti bilo šta drugo nije išlo preko optuženog, niti se on uopšte za bilo šta pitao, jasno je da je izdavanje predmetne naredbe, išlo preko načelnika CSB Dževada Begovića i njegovog zamjenika Irfana Čelje, koji su po hijerarhiji bili nadređeni optuženom, kao i sve prateće i naknadne radnje, a da je optuženi ostao načelnik SJB samo na papiru, dok ratne komunikacije nisu omogućile službeno razrješenje optuženog po odobrenju R MUP-a u Sarajevu. Nakon što se referisala na iskaze svjedoka koji su svjedočili u pogledu smjene optuženog, odbrana ističe da se samo po sebi nameće jedno pitanje, a to je da je optuženi htio civilima ... nacionalnosti otežati život ili nanijeti neku nepravdu, bol ili patnju, zašto bi išao kod Hadže Efendića da interveniše da se Srbi ne pomijeraju iz svojih stanova, da ostanu tu gdje jesu, izlažući svoj život smrtnoj opasnosti, ako se u vidu ima činjenica da mu je one večeri kada je optuženi otišao da razgovara sa Hadžom Efendićem o predmetnoj naredbi, isti zaprijetio da će biti strijeljan ako istu ne izvrši. U vezi koncentracije ... stanovništva sa područja sela Bučje u zgradu MUP-a, odbrana navodi da, kada se pogledaju provedeni dokazi, dolazi se do saznanja da Tužilaštvo nije dokazalo da je postojala bilo pismena, bilo usmena naredba Ratnog predsjedništva, da se stanovništvo iz sela Bučje zatvori u prostorije SJB Goražde, a još manje naredba takvog sadržaja koju je dao optuženi Ibro Merkez. Prema tome, imajući u vidu provedene dokaze, odbrana smatra da je nesumnjivo ukazala na to da je činjenično stanje u potpunosti drugačije od onog kako je Tužilaštvo prikazalo u optužnici, te ne samo da navodi optužbe nisu van razumne sumnje utvrdili odgovornost optuženog za činjenje krivičnih djela za koja se isti tereti, već je odbrana, provodeći svoje dokaze, ukazala da su pojedini navode optužbe naprosto netačni, da su drugi bili nemogući, dok su treći svjesno ili nesvjesno tumačeni pogrešno, kako bi se kod Suda stvorila pogrešna svijest o postojanju, odnosno, nepostojanju određenih okolnosti i činjenica. U vezi oduzimanja prava na pravično suđenje koje se optuženom stavlja na teret, odbrana ističe da se Tužilaštvo, u pogledu ove tačke optužnice, drži kao da je optuženi bio načelnik policijske stanice u neutralnoj Švicarskoj, a ne u gradu koji je bio pod blokadom, izložen svakodnevnom granatiranju i paljbi, u kojem je vladala opšta nestašica hrane, vode i lijekova, a u kojem bi se neslaganje sa "prvim ljudima grada" moglo "zaplatiti glavom", što je i sam optuženi iskusio u periodu od juna

1992. godine, pa do njegove medicinske evakuacije iz Goražda, početkom avgusta iste godine. Odbrana u tom smislu ukazuje na logičku nemogućnost da se optuženom na teret stavi nepostupanje po slovu zakona u situaciji kada zbog ratnih dejstava ni sud, ni tužilaštvo, ni policija ili ne funkcioniraju ili funkcioniraju na način koji je podređen cilju odbrane Grada, vođenja i pomaganja ratnih i vojno-bezbjednosnih operacija, odnosno, situaciji u kojoj je policija podređena drugim strukturama, uključujući vojne i političke. Odbrana smatra da je apsurdno govoriti o poštivanju zakonskih rokova od 72 sata u situaciji gdje tužioci i sudije sami navode gdje gotovo pola godine nisu radili, niti mogli uopšte prići svojim institucijama. U pogledu nečovječnog postupanja prema civilima ... nacionalnosti, odbrana ističe da su svi svjedoci oštećeni naveli da je bila teška situacija, ali i da optuženi nije imao bilo kakve mogućnosti da izmijeni bilo šta po ovim pitanjima, jer je optuženi od strane Ratnog predsjedništva bio razriješen dužnosti člana Ratnog predsjedništva u momentu koncentracije Srba u zgradu preko puta MUP-a, te da je Ratno predsjedništvo jedino moglo i bilo nadležno da nešto učini po tom pitanju. Tako odbrana navodi da, sve da je optuženi i imao ingerencije nad zarobljenicima u momentu njihovog privođenja i držanja – koje nesporno nije imao, obzirom na činjenicu njegovog uklanjanja sa funkcije načelnika SJB Goražde, iz općenitog držanja njemu podređenih policajaca jasno je da nisu donošene bilo kakve naredbe s ciljem pogoršanja životnih uslova zarobljenika, te da su nesumnjivo loši životni uslovi istih, uzrokovani općenito lošim i nepodnošljivim uslovima u opkoljenom Goraždu, u kojem su također živjeli drugi civili, da su se vodom snabdijevali kao i ostali stanari zgrade, crpeći je sa obližnjeg bunara u prostorijama MUP-a, koja radnja je najsigurnija bila za izvođenje noću kada bi opasnost od granatiranja i paljbe bila najmanja, da su isti dobijali obroke koliko im je moglo biti obezbijeđeno, imajući u vidu opšte stanje u Goraždu. Kada je u pitanju posljednja tačka optužnice, koja se odnosi na ubistvo Čede Jovanovića, odbrana ističe da je jasno da pomenuta lica nisu mogla sve vrijeme provoditi u zatvorenim podrumskim prostorijama, bespredmetno je govoriti o odgovornosti optuženog za ubistvo, kada je oštećeni podlegao dok je boravio na balkonu, usljed jednog artiljerijskog projektila, nasumice ispaljenog od strane VRS. Imajući u vidu sve navedeno, odbrana predlaže da Sud, uz primjenu načela *in dubio pro reo* optuženog oslobodi od optužbe, jer nije dokazano da je isti počinio djelo za koje se tereti.

c) Završna riječ odbrane optuženog Predraga Bogunića

28. Odbrana se prvenstveno osvrnula na preciziranu optužnicu Tužilaštva BiH, ističući prigovore koji se odnose na neslaganje vremenskog perioda do kojeg su civili ... nacionalnosti sa desne obale rijeke Drine u Goraždu bili zatvoreni u četiri stana u ulici Moše Pijade broj 8, kao i da Tužilaštvo u činjeničnom supstratu optužnice nije poimenično navelo lica koja su oštećena navedenim krivičnopravnim radnjama, odnosno, nije precizirano koja su lica iz sela Bučje bila internirana u prostorijama SJB Goražde. U pogledu činjeničnih navoda optužnice, odbrana ističe da nije sporno da je u inkriminisanom vremenskom periodu u Goraždu bilo ratno stanje, a nakon svih provedenih dokaza, može se stvoriti slika haotičnog stanja koje je bilo u Goraždu, obzirom da je priliv izbjeglica bošnjačke nacionalnosti iz Rogatice, Višegrada i drugih dijelova istočne Bosne u Goražde bio enorman. Međutim, ono što je za odbranu sporno jeste da Tužilaštvo nije uspjelo van razumne sumnje dokazati da su sva lica koja su bila internirana u prostorije MUP-a Goražde iz sela Bučja bili civili i da je ingerenciju nad tim licima u pogledu odlučivanja da li će ih pustiti na slobodu ili ne, imala SJB Goražde, odnosno, načelnik SJB Goražde, niti je dokazano da je optuženi Predrag Bogunić u inkriminisanom vremenskom periodu od avgusta 1992. godine do 11.01.1993. godine, kada je preuzeo dužnost v.d. načelnika SJB Goražde, faktički vršio dužnost načelnika SJB Goražde i da je imao efektivnu kontrolu nad radom policije, te da je samostalno mogao riješiti status lica koja su bila internirana u prostorijama SJB, kao i onih koji su bili smješteni u stanovima preko puta SJB. Kada je u pitanju odgovornost za lica iz sela Bučje, koja su bila smještena u prostorijama SJB, odbrana navodi da su isti bili u nadležnosti vojske, zbog čega se i MUP obraćao vojsci sa zahtjevima, a što su potvrdili saslušani svjedoci na te okolnosti, ali i materijalni dokazi uloženi u spis. Da načelnik SJB nije mogao samoinicijativno donositi odluke o puštanju lica na slobodu, potvrdio je i vještak optužbe, ali i iskaz svjedoka Izudina Efendića iz Komisije za razmjenu zarobljenika, kako to odbrana tvrdi. Odbrana, na osnovu provedenih dokaza, tvrdi da se nesporno može zaključiti da je tvrdnja Tužilaštva da je SJB Goražde imala ingerencije nad licima koja je vojska internirala u prostorije SJB, odnosno da je načelnik mogao samostalno odlučivati o statusu navedenih lica, odnosno da preispituje zakonitost njihovog zatvaranja, te da SJB nije ništa poduzela kako bi se status tih lica riješio, suprotna svim materijalnim dokazima koji su provedeni u toku postupka, a na koje je odbrana detaljno ukazala u svojoj završnoj riječi. Odbrana se detaljno osvrnula na svojstvo koje je optuženi imao u inkriminisanom periodu, navodeći da je teza optužbe da je optuženi vršio *de facto*

dužnost načelnika dodatno poljuljana, imajući u vidu iskaz svjedoka Mesuda Kumre, koji je u to vrijeme bio nadređeni optuženom, kao i da u slučaju odsutnosti načelnika SJB, isti ovlašćuje jednog od rukovodilaca nižih organizacionih jedinica i to najčešće jednog od komandira stanice opšte nadležnosti, te da to može biti i komandir stanice za bezbjednost saobraćaja. U pogledu navedenog, odbrana je također istakla kako se, na osnovu provedenih dokaza, jasno može utvrditi da je optuženi Ibro Merkez obavljao dužnost načelnika SJB i nakon ranjavanja. Na kraju, odbrana ističe da činjenica da je optuženi bio prisutan u SJB Goražde kao rukovodni radnik, te da su oštećeni istog viđali u prostorijama SJB, kao i da je optuženi komunicirao sa oštećenim i u inkriminisanim vremenskom periodu obavljao druge poslove u SJB Goražde, ne može biti osnov za zaključak da je optuženi faktički vršio dužnost načelnika SJB Goražde do formalnog preuzimanja dužnosti v.d. načelnika, zbog čega odbrana predlaže Sudu da istog oslobodi od optužbe, u skladu sa načelom *in dubio pro reo*.

d) Završna riječ odbrane optuženog Ešefa Hurića

29. Odbrana prvenstveno ističe da u potvrđenoj i izmijenjenoj optužnici postoji niz kontradiktornosti optužbi na način da se optuženom na teret stavlja da je optuženi prvo planirao, naredio, počinio, a nakon toga se navodi da mu se na teret stavlja da je raspoređivao stražu pred samo puštanje zatočenih civila i što se nije usprotivio takvim naredbama. Odbrana tako navodi da optuženi u vrijeme zatočenja civila u zgradu preko puta SJB Goražde nije bio *de facto* komandir na desnoj obali rijeke Drine, već je *de iure* i *de facto* od juna 1992. godine bio komandir policijske stanice na lijevoj obali rijeke Drine i uopšte fizički nije bio prisutan kada su predmetne naredbe donesene i izvršene, niti je imao bilo kakve veze sa SJB na desnoj obali. Tako odbrana ističe da se postavlja pitanje kako neko ko se vraća u oktobru može biti odgovoran za organizaciju, odnosno koncentraciju civilnog stanovništva, koja se dešavala i završila prije nego se optuženi vratio na desnu obalu. Naime, kako to odbrana tvrdi, iz provedenih dokaza, jasno se može zaključiti ko je bio zadužen za koncentraciju stanovništva, ko je istu izvršio i ko je za istu bio zadužen, odnosno, da to nije bio optuženi. U vezi optužbe da je optuženi organizovao i nadgledao fizičko obezbjeđenje koje su vršili njemu podređeni pripadnici, odbrana navodi da ni jedan pripadnik ... stanovništva u tom periodu nije vidio optuženog niti su to potvrdili sami policajci koji su vršili obezbjeđenje. Odbrana također ukazuje na materijalne dokaze koji potvrđuju da je optuženi od 18.06.1992. godine postavljen na mjesto komandira Policijske

stanice Goražde na lijevoj obali rijeke Drine, te da je do tog angažovanja imao funkciju zamjenika komandira, što je suprotno tvrdnjama Tužilaštva. Odbrana smatra da Tužilaštvo nije van razumne sumnje dokazalo da je optuženi bio komandir na desnoj obali rijeke Drine u sjedištu MUP-a, dok je odbrana dokazala da je optuženi bio zamjenik komandira i da je kasnije bio komandir, ali na lijevoj obali, te da je povratkom na desnu obalu u oktobru 1992. godine ponovo obnašao svoju raniju funkciju zamjenika komandira, kao i da nije dokazano da je optuženi na bilo koji način znao za predmetne naredbe, te na bilo koji način učestvovao u njihovom izvršenju. Imajući u vidu sve navedeno, odbrana smatra da se optuženi, u skladu sa načelom *in dubio pro reo*, treba osloboditi od optužbe da je počinio krivično djelo za koje se optužnicom tereti.

II PRIMJENA MATERIJALNOG PRAVA

30. Vijeće je najprije razmotrilo primjenu materijalnog prava, te je prvenstveno imalo u vidu da iz optužnice proizilazi da je inkriminisano djelo počinjeno tokom 1992. godine, u kojem periodu je na snazi bio Krivični zakon Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), koji je preuzet na osnovu Zakona o primjeni Krivičnog zakona Republike Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona SFRJ.

31. Odlučujući o primjeni materijalnog zakona i pravne kvalifikacije djela, Vijeće je imalo u vidu načela propisana članovima 3. i 4. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), te članom 7. stav 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP), pa je primjenom navedenih odredbi utvrdilo da je optuženi Ibro Merkez počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ u vezi sa članom 22. istog Zakona, za koje ga je i oglasilo krivim.

32. Član 3. KZ BiH propisuje načelo legaliteta, odnosno da nikome ne može biti izrečena kazna ili druga krivičnopravna sankcija za djelo koje, prije nego što je učinjeno, nije bilo zakonom ili međunarodnim pravom propisano kao krivično djelo i za koje zakonom nije bila propisana kazna (*nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*). Međutim, članovi 3. i 4. istog Zakona ne sprječavaju suđenje ili kažnjavanje bilo kojeg lica za bilo koje činjenje ili nečinjenje koje je u vrijeme kada je počinjeno

predstavljalo krivično djelo u skladu sa opštim načelima međunarodnog prava (član 4a. KZ BiH).

33. U članu 7. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (Konvencija) na sličan način propisuje se princip legaliteta i glasi:

“Niko se ne može smatrati krivim za krivično djelo nastalo činjenjem ili nečinjenjem koje nije predstavljalo krivično djelo u vrijeme izvršenja, prema nacionalnom ili međunarodnom pravu. Isto tako, izrečena kazna neće biti teža od one koja se primjenjivala u vrijeme izvršenja krivičnog djela.

Ovaj član ne utječe na suđenje ili kažnjavanje bilo koje osobe koja je kriva za činjenje ili nečinjenje, ako je to djelo u vrijeme izvršenja predstavljalo krivično djelo prema opštim pravnim načelima priznatim kod civiliziranih naroda.”

34. Navedene zakonske odredbe propisuju da se, po pravilu, na učinioca krivičnog djela prvenstveno primjenjuje zakon koji je bio na snazi u vrijeme učinjenja.

35. Od ovog principa moguće je odstupiti jedino u interesu optuženih lica, i to u situaciji kada se nakon izvršenja djela zakon izmijenio tako da je izmijenjeni zakon blaži za učinioca. Sud procjenjuje u svakom konkretnom slučaju koji je zakon blaži za učinioca. Vijeće je, imajući u vidu praksu Ustavnog suda BiH, u pogledu primjene materijalnog prava, našlo nužnim primijeniti KZ SFRJ, kao zakon koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela, nalazeći da je u konkretnom slučaju on blaži po učinioca, uzevši u obzir kaznu propisanu za ovo djelo.

36. Jednostavno poređenje tekstova zakona na konkretan slučaj može dati siguran odgovor samo u slučaju ako je novi zakon dekriminisao nešto što je po ranijem zakonu bilo krivično djelo, jer je tada novi zakon očigledno blaži. U situaciji kada je krivično djelo kažnjivo po oba zakona, potrebno je utvrditi sve okolnosti koje su relevantne za izbor blažeg zakona u konkretnom slučaju, uzimajući u obzir sve odredbe koje se odnose na kažnjavanje. Pri tome, treba imati u vidu odredbe o propisanim krivičnopravnim sankcijama, vrstama i mjerama, njihovom odmjeravanju, odnosno ublažavanju, mjerama sigurnosti, sporednim kaznama, mjerama koje predstavljaju

supstituite kazni i drugim relevantnim odredbama u pogledu izricanja krivičnopravne sankcije.

37. Međutim, nije dovoljno utvrditi koji zakon daje veće mogućnosti za povoljniju presudu, već koji od njih omogućava povoljniji ishod u konkretnom slučaju, prema konkretnom učiniocu, a što jasno proizilazi iz zakonskih odredbi člana 4. stav 2. KZ BiH, koji kaže da će se primijeniti zakon koji je *“blaži za učinioca”*. Prema tome, nije isključena mogućnost da zakon sa težom kaznom bude za učinioca na kraju povoljniji, jer primjena nekih njegovih drugih odredbi dovodi do povoljnijeg rješenja za učinioca.

38. U konkretnom slučaju, zakon koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela – KZ SFRJ, jednako kao i zakon koji je trenutno na snazi – KZ BiH, propisuju krivičnopravne radnje za koje je optuženi Ibro Merkez oglasen krivim kao krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva. Obzirom na navedeno, jasno je da postoje zakonski uslovi za vođenje krivičnog postupka protiv počinioca za navedena krivična djela i njegovo kažnjavanje.

39. Pitanje retroaktivnosti primjene krivičnog zakona od izuzetnog je pravnog značaja i kao takvo je već bilo predmetom analize i ocjene u nekoliko odluka Ustavnog suda i Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP), a koje imaju direktne implikacije na postupanje Suda BiH u predmetima ratnih zločina, obzirom da se radi o obvezujućoj domaćoj i međunarodnoj sudskoj praksi.

40. Vijeće je, shodno prethodnom, a imajući u vidu stavove Ustavnog suda BiH, koji odstupa od prakse Evropskog suda, jer ne predviđa da se primjena blažeg zakona po učinioca preispituje za svaki slučaj pojedinačno, već jasno određuje da će se u svim slučajevima, u kojima oba zakona propisuju isto krivično djelo, na učinoca primijeniti KZ SFRJ, ovaj zakon primijenilo u konkretnom slučaju, obzirom da je stav Ustavnog Suda BiH obvezujući i za Sud BiH.

41. Kako je krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. KZ BiH, za koje krivično djelo se optuženi tereti u konkretnom slučaju, bilo propisano članom 142. KZ SFRJ, to je, slijedom navedenog, te u skladu sa praksom Ustavnog suda BiH, u pogledu primjene materijalnog prava nužno primijeniti KZ SFRJ, kao zakon koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela i kao zakon koji je prema stavu Ustavnog suda BiH, blaži prema optuženom.

III STANDARDI DOKAZIVANJA

42. Prilikom razmatranja i ocjene dokaza koji su provedeni na glavnom pretresu, Vijeće se rukovalo nekim osnovnim načelima propisanim u ZKP BiH kao i u Konvenciji, a koji će u nastavku biti navedeni.

43. Član 3. stav 1. ZKP BiH određuje da se svako smatra nevinim dok se ne utvrdi njegova krivica za krivično djelo koje mu se stavlja na teret.

44. Svrha sudskog postupka jeste da se osigura da niko nevin ne bude osuđen, a da se učinitelju krivičnog djela izrekne krivičnopravna sankcija pod uslovima propisanim Krivičnim zakonom BiH i u zakonom propisanom postupku (član 2. stav 1. ZKP BiH).

45. Odredbom člana 3. stav 1. ZKP BiH određena je pretpostavka nevinosti, koja predviđa da se svako smatra nevinim za krivično djelo dok se pravomoćnom presudom ne utvrdi njegova krivnja.

46. Procesna pretpostavka nevinosti je tzv. privremena pretpostavka (*praesumptio iuris tantum*) koja vrijedi dok se suprotno ne dokaže. Zbog usvajanja ove pretpostavke, optuženi je oslobođen tereta dokazivanja svoje nevinosti. Teret dokazivanja suprotnog od onog što predviđa pretpostavka nevinosti je na tužiocu. Pretpostavka nevinosti ne odnosi se samo na krivnju optuženog, već i na sve druge bitne elemente koji stoje u međusobnoj vezi u pojmu krivičnog djela (radnja izvršenja, protupravnost ili kažnjivost).

47. Smatra se, a što potvrđuju i judikati ESLJP, da presumcija nevinosti ima, između ostalog, sljedeće posljedice:

(i) optuženi nije dužan dokazivati svoju nevinost i teret dokazivanja leži na suprotnoj strani, dakle tužiocu i

(ii) sud mora donijeti oslobađajuću presudu ne samo kad je uvjeren u nevinost optuženog, nego i u situaciji kad o tome postoji razumna sumnja.

Jedna od neposrednih posljedica presumpcije nevinosti je izričita zakonska odredba sadržana u članu 3. stav (2) ZKP BiH prema kojoj „sumnju u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, sud rješava presudom na način koji je povoljniji za optuženog.“

48. Riječ je o načelu *in dubio pro reo*, ili načelu koje je izraz pogodovanja optuženog. Neku činjenicu sud može na temelju ocjene dokaza smatrati utvrđenom kada se uvjerio u njezino postojanje koje mora proizilaziti iz dokaza izvedenih na glavnom pretresu i kad u tom pogledu postupajuće vijeće nema više nikakvih dvojbi. Pri tome, sve činjenice koje su *in peius* (na štetu) optuženog, moraju se utvrditi sa apsolutnom sigurnošću, odnosno, moraju se dokazati. Ukoliko se to ne postigne, uzima se kao da one i ne postoje. Sve činjenice koje su *in favorem* (u korist) optužene osobe uzimaju se kao da postoje i onda i kad su utvrđene samo sa vjerovatnošću (znači, ne sa sigurnošću). Ako se i nakon savjesne ocjene dokaza „*pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima*“ sumnje ne daju otkloniti, prema normi iz navedenog člana, u sumnji sud rješava na način povoljniji za optuženog.

49. Rezultat primjene pravila *in dubio pro reo* uvijek mora biti izricanje presude „*u korist optuženog*“, što u slučaju sumnje oko pravno relevantnih činjenica, predviđenih materijalnim krivičnim pravom, uključuje, ne samo blažu kaznu kada je krivica utvrđena, nego i oslobađajuću presudu u slučajevima u kojima glavni pretres nije mogao razjasniti sumnju oko pitanja je li optuženi počinio krivično djelo iz optužbe.

50. U ovom smislu je i odredba člana 284. tačka c) ZKP BiH „*ako nije dokazano da je optuženi učinio krivično djelo za koje se optužuje*“ što znači, ne samo u slučajevima u kojima uopšte nisu izvedeni dokazi za optužbu, nego i u takvim u kojima bi ih bilo, ali bi oni bili nedovoljni da sud iz njih, na osnovu ocjene na glavnom pretresu, izvuče zaključke o nedvojbenom postojanju činjenica iznesenih u optužbi.

51. Član 14. ZKP BiH nalaže da je Sud dužan razmatrati i ocjenjivati dokaze koji idu u korist optuženog sa jednakom pažnjom kao i dokaze koji mu idu na teret.

52. Član 6. stav 1. Konvencije nameće obavezu svim sudovima da „*ukažu dovoljno jasno na osnove na kojima oni zasnivaju svoju odluku*“. Iako priznaje primat domaćih sudskih organa u davanju ocjene šta je relevantno i prihvatljivo, ova odredba nameće

domaćim sudovima obavezu da na odgovarajući način izvrše ispitivanje podnesaka, argumenata i dokaza koje su podnijele strane. U vezi s navedenim, sudovi moraju razmotriti i raščistiti sve značajne nepodudarnosti u iskazima strana u postupku, ukazati da li je neki od osporenih dokaza neprihvatljiv, te ako jeste, navesti po kom osnovu.

53. Prilikom ocjene iskaza saslušanih svjedoka, Vijeće je nastojalo sagledati njihovo svjedočenje u cjelini, misleći pri tome, kako na sadržinu samog iskaza, tako i na njihovo držanje i ponašanje tokom davanja iskaza. Kredibilitet svjedoka zavisi ne samo od toga u kojoj mjeri poznaju događaj o kojem svjedoče, nego i od iskrenosti svjedoka, njegove pouzdanosti, kao i svijesti da se polaganjem zakletve pred sudom obavezao da govori istinu.

54. Za iskaz svjedoka nije isključivo bitno da je on dat iskreno, bitno je i da je iskaz pouzdan. Vijeće je imalo u vidu da pouzdanost iskaza jednog svjedoka zavisi od njegovog poznavanja činjenica, ali i da na istu u velikoj mjeri može uticati protek vremena, nestalnost ljudske percepcije kao i traumatičnost samog događaja o kome svjedok svjedoči. Vijeće je uporedilo činjenice o kojima je svjedok svjedočio sa činjenicama koje su utvrđene od strane drugih svjedoka, te materijalnim dokazima kako bi se utvrdilo da li su potkrijepljeni ili osporeni drugim dokazima u ovom predmetu.

55. Također, Vijeće je ispitalo uložene materijalne dokaze kako bi odlučilo o njihovoj pouzdanosti i dokaznoj vrijednosti.

56. Zapisnike o saslušanju svjedoka uložene u spis u smislu odredbe člana 273. stav 2. ZKP BiH, Vijeće je cijenilo u vezi sa svim ostalim provedenim dokazima.

57. Temeljem odredbe člana 15. ZKP BiH, sud ima pravo da slobodno ocjenjuje dokaze. Vijeće je pažljivo cijenilo sve izvedene dokaze, te će ocjenu istih, a naročito dokaze na kojima je temeljilo svoju odluku, dati u dijelu presude u kojem je obrazložena činjenična i pravna analiza optužbi koje su optuženim stavljene na teret.

NALAZI SUDA – OSUĐUJUĆI DIO IZREKE PRESUDE

OPŠTI ELEMENTI KRIVIČNOG DJELA

58. Optuženi Ibro Merkez oglašen je krivim za izvršenje krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, u vezi sa članom 22. istog zakona. Član 142. KZ SFRJ glasi:

*“Ko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi da se prema civilnom stanovništvu vrše ubistva, mučenja, nečovječna postupanja, biološki eksperimenti, nanošenje velikih patnji ilipovreda tjelesnog integriteta ili zdravlja; raseljavanje ili preseljavanje ili prisilno odnarodnjavanje ili prevođenje na drugu vjeru; prisiljavanje na prostituciju ili silovanje; primjenjivanje mjera zastrašivanja i terora, uzimanje talaca, kolektivno kažnjavanje, protivzakonito odvođenje u koncentracione logore i **druga protivzakonita zatvaranja**, lišavanje prava na pravilno i nepristrasno suđenje; prisiljavanje na službu u oružanim snagama neprijateljske sile ili u njenoj obavještajnoj službi ili administraciji; prisiljavanje na prinudni rad, izgladnjavanje stanovništva, konfiskovanje imovine, pljačkanje imovine stanovništva, protivzakonito i samovoljno uništavanje ili prisvajanje u velikim razmjerama imovine koje nije opravdano vojnim potrebama, uzimanje nezakonite i nesrazmjerno velike kontribucije i rekvizicije, smanjenje vrijednosti domaćeg novca ili protivzakonito izdavanje novca, ili ko izvrši neko od navedenih djela, kaznit će se zatvorom najmanje pet godina ili smrtnom kaznom.“*

59. Iz citirane zakonske odredbe proizlaze sljedeći **opšti elementi krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva:**

- i. Djelo počinioca mora biti počinjeno suprotno pravilima međunarodnog prava, na način da je počinjenje djela usmjereno protiv civilnog stanovništva, dakle osobe koje ne učestvuju u oružanom sukobu ili su položile oružje ili su onesposobljene za borbu i koje su zaštićene odredbama Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine;*

- ii. *Kršenje mora biti počinjeno u vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije;*
- iii. *Djelo počinioca mora biti povezano sa ratom, oružanim sukobom ili okupacijom;*
- iv. *Počinilac mora narediti ili počiniti djelo.*

60. Dakle, za postojanje navedenog krivičnog djela, neophodno je utvrditi primjenu međunarodnih pravila u inkriminisanom periodu i da radnje izvršenja djela predstavljaju kršenje pravila međunarodnog prava, što ukazuje na blanketni karakter krivičnog djela.

61. Slijedom odredbe iz člana 142. KZ SFRJ, nije neophodno (nije uslov postojanja samog djela) da počinilac zna ili ima namjeru da krši međunarodnu normu (nije nužno da kršenje blanketnih propisa bude obuhvaćeno sviješću učinioca), već je dovoljno da njegovo ponašanje objektivno predstavlja kršenje pravila međunarodnog prava, dok se kod preduzimanja konkretnih, pojedinačnih radnji izvršenja, svakako mora cijeliti subjektivni odnos počinioca prema djelu što će Sud u osvrtnu na posebne radnje izvršenja u okviru pojedinačnih tačaka optužnice i učiniti.

62. Dakle, odredba člana 142. KZ SFRJ se, između ostalog, temelji i na Ženevskoj konvenciji o zaštiti građanskih lica za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine, tj. IV Ženevskoj konvenciji (Konvencija). Optužnica tereti optuženog da je postupao suprotno odredbama člana 3. Konvencije. Pravila sadržana u članu 3. Konvencije smatraju se običajnim pravom i predstavljaju minimalni standard od kojeg zaraćene strane nikada ne bi trebale odstupiti, a kojim je propisano da:

„U slučaju oružanih sukoba koji nemaju međunarodni karakter, a koji izbiju na području jedne od visokih strana ugovornica, svaka zaraćena strana dužna je primjenjivati barem sljedeće odredbe:

1. Prema licima koja ne učestvuju neposredno u neprijateljstvima, uključujući pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i osobe izbaćene iz stroja zbog bolesti, rana, lišenja slobode ili bilo kojeg drugog razloga, u svakoj će se prilici postupati čovječno, bez ikakvog nepovoljnog razlikovanja utemeljenog na rasi, boji

kože, vjeroispovijesti ili uvjerenju, spolu, rođenju ili imovinskom stanju ili bilo kojem drugom sličnom mjerilu.

U tom cilju, zabranjeni su i ubuduće se zabranjuju, u svako doba i na svakom mjestu, prema gore navedenim licima, između ostalih i sljedeći postupci:

a) nasilje što se nanosi životu i tjelesnom integritetu, osobito sve vrste ubistava, sakaćenja, okrutnosti i mučenja;

c) povreda ličnog dostojanstva, naročito uvredljivi i ponižavajući postupci;“

i. Djelo počinioca mora biti počinjeno suprotno pravilima međunarodnog prava

63. U smislu primjene međunarodnih pravila u inkriminisanom periodu, Vijeće je imalo u vidu navode iz presude Žalbenog vijeća MKSJ u predmetu *Tadić*, gdje je utvrđeno da se: „međunarodno humanitarno pravo primjenjuje od početka oružanih sukoba sve do poslije prestanka neprijateljstava....“

64. Član 3. Konvencije smatra se odredbom običajnog prava i obavezujući je za sve strane u sukobu, nemeđunarodnom ili međunarodnom, zbog čega je ova odredba bila važeća u vrijeme i na mjestu događaja za koje se optuženi tereti. Navedeni član zajednički je za sve Ženevske konvencije, odnosno isti je inkorporiran u sve četiri Ženevske konvencije od 12. avgusta 1949. godine. Njegova suština jeste, osim što se primjenjuje u svim vrstama sukoba (međunarodni i nemeđunarodni), da svim osobama koje ne učestvuju direktno u neprijateljstvima garantuje određena prava, odnosno prema kojima se garantuje čovječno postupanje i zabranjuju određeni postupci, taksativno nabrojani u tačkama a) do d) člana 3. Konvencije.

65. Prema tome, da bi se utvrdilo kršenje pravila međunarodnog prava, neophodno je da se utvrdi protiv koga je počinjenje bilo usmjereno, odnosno da li je djelo bilo usmjereno protiv posebne kategorije osoba koje su zaštićene članom 3. stav 1. Konvencije. U konkretnom slučaju, Vijeće je utvrdilo da je optuženi Ibro Merkez krivičnopravne radnje preduzeo prema civilima.

Civili

66. Vijeće je, u odnosu na tačke osuđujućeg dijela presude, neusmijivo zaključilo da je optuženi Ibro Merkez, krivičnopravne radnje preduzeo prema civilima srpske nacionalnosti koji su u inkriminisanom period živjeli na području grada Goražda, između ostalog prema, kategoriji lica koja uživaju zaštitu shodno odredbama zajedničkog člana 3. Konvencija.

67. Prema definiciji iz člana 3. stav 1. IV Ženevske Konvencije, zaštićene kategorije lica su *“lica koja ne učestvuju neposredno u neprijateljstvima, podrazumijevajući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i lica onesposobljena za borbu usljed bolesti, rana, lišenja slobode ili iz bilo kojeg drugog razloga”*. Pored toga, prema članu 3. stav 2. iste Konvencije, ranjenici i bolesnici uživaju posebnu zaštitu. Dakle, u smislu odredbe zajedničkog člana 3. Konvencije, civilom se smatra lice koje *“ne učestvuje neposredno u neprijateljstvima”*.

68. Za bolje razumijevanje definicije *“civila”* date u zajedničkom članu 3. Konvencija i razumijevanje termina *“neposredno u neprijateljstvima”*, Vijeće je uzelo u obzir i praksu MKSJ gdje se navedena sintagma definiše.

69. Shodno praksi MKSJ, osoba aktivno sudjeluje u neprijateljstvima kada učestvuje u ratnim dejstvima koji će *“po svom karakteru ili svrsi, vjerovatno nanijeti stvarnu štetu ljudstvu ili materijalno – tehničkim sredstvima oružanih snaga neprijatelja”*.

70. Vijeće je navedeno svojstvo oštećenih, u prvom redu, utvrdilo na osnovu izjava samih oštećenih, od kojih su svi lišeni slobode u svojim stanovima ili kućama u Goraždu. Također, Vijeće zaključuje da su svi zatvoreni civili nezakonito lišeni slobode, jer, iako prema pravilima međunarodnog humanitarnog prava, zatvaranje civila u oružanom sukobu može biti dozvoljeno u izvjesnim okolnostima, ono je protupravno ako zatvaranje ili upućivanje zaštićenih lica na prinudni boravak nije apsolutno potrebno. Pored toga, čak iako je lišenje slobode u početku bilo u skladu sa pravom, ono prestaje onog trenutka kada se licu lišenom slobode ne onemogući da

nadležni sud ili administrativni organ u što kraćem vremenskom roku ne ispita lišenje slobode.²

71. Tako iz iskaza svjedoka oštećenog Dragoslava Vidakovića³ proizilazi da je svjedok polovinom jula mjeseca 1992. godine izveden iz stana i sproveden u zgradu preko puta SJB Goražde, u stan Milutina Kovačevića, te da su te prilike u četiri stana zatvorena 72 civila ... nacionalnosti, svi sa desne obale Drine. Za vrijeme boravka u stanovima, svjedok navodi da su se smjenjivali policajci koji su ih čuvali, te da su dolazili redovno i radili u smjenama. Čuo je da je odluka o njihovom zatvaranju došla od Hadže Efendića, koji je tada bio načelnik Goražda.

72. Navedeno su potvrdili i svjedoci Slavko i Gordana Heleta⁴, ističući da je po njih došao policajac Šefko Hodžić, rekavši im da je tu po naredbi Hadže Efendića i da ih moraju skloniti u zapečaćene stanove, gdje su ih čuvali policajci kojima je nadređeni tada bio optuženi Ibro Merkez.

73. I svjedok Vukosava Heleta⁵ potvrdila je da su jedne noći izvedeni kada je po njih došlo pet ili šest tadašnjih "milicionera" i rekli im da moraju napustiti stan, nakon čega su ih odveli pred SUP i uveli u zgradu, gdje su na prvom spratu boravili Muslimani, dok su Srbi bili na drugom i trećem spratu, ističući da nisu mogli izlaziti, osim kada su išli po vodu.

74. Prema tome, imajući u vidu navedene činjenice, Vijeće nalazi da se u konkretnom slučaju radilo o civilima, koji ne učestvuju direktno u neprijateljstvima, dakle o kategoriji koja uživa zaštitu shodno odredbama zajedničkog člana 3. Konvencije i za koje nije utvrđeno da predstavljaju opasnost za sigurnost i odbranu Grada po bilo kom osnovu

ii. Kršenje mora biti počinjeno u vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije

² Prvostepena presuda *Tužilac protiv Darija Kordića i Marija Čerkeza*, IT-95-14/2-T od 26.02.2001. godine, par. 286-287

³ Svjedočio na glavnom pretresu dana 07.04.2016. godine

⁴ Svjedočili na glavnom pretresu dana 14.04. i 21.04.2016. godine

⁵ Svjedočila na glavnom pretresu dana 21.04.2016. godine

75. Drugi opšti element krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva kojeg je neophodno utvrditi jeste da je kršenje pravila međunarodnog prava učinjeno u vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije.

76. U međunarodnoj sudskoj praksi smatra se da oružani sukob postoji *“svuda gdje se pribjeglo oružanoj sili između država ili produženom oružanom nasilju između vlasti i organizovanih naoružanih grupa, ili pak između takvih grupa unutar jedne države”*.⁶

77. Dovodeći kršenje odredbi međunarodnog prava u vezu sa postojanjem oružanog sukoba, treba naglasiti da se međunarodno humanitarno pravo i dalje primjenjuje *“na čitavoj teritoriji zaraćenih država, odnosno, u slučaju unutrašnjih oružanih sukoba, na čitavoj teritoriji pod kontrolom jedne od strana, nezavisno od toga da li se na tom mjestu stvarno vode borbe, sve do zaključenja mira ili, u slučaju unutrašnjih sukoba, sve dok se ne pronađe mirno rješenje.”*⁷

78. Prije svega, Vijeće je imalo u vidu da odbrana optuženog Ibre Merkeza, tokom krivičnog postupka, nije sporila da je u vrijeme događaja obuhvaćenih optužnicom postojao oružani sukob na teritoriji Bosne i Hercegovine, konkretno na teritoriji opštine Goražde, između Vojske Republike Srpske (VRS) i Armije Republike Bosne i Hercegovine (A R BiH).

79. Na okolnosti navedenog oružanog sukoba između snaga VRS i A RBiH na području opštine Goražde, izveden je, od strane Tužilaštva BiH, određeni broj materijalnih dokaza o pripremama i poduzimanju borbenih dejstava, iz čega jasno proizilazi postojanje borbenih dejstava jedinica VRS i A RBiH na navedenom području, tokom 1992. godine. Navedena činjenica, prije svega, utvrđena je na osnovu donesenih odluka Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine o proglašenju ratnog stanja o proglašenju opšte javne mobilizacije na teritoriji BiH, od 20.06.1992.

⁶ *Tužilac protiv Dragoljuba Kunarca, Radomira Kovača i Zorana Vukovića*, predmet broj IT-96-23 I IT-96-23!1-A, presuda od 12.06.2002. godine

⁷ *Kunarac et al.*, presuda Žalbenog vijeća, odjeljci 57 i 64. U odjeljku broj 64, Žalbeno vijeće smatra: *“da dužnost tužioca nije bila da postojanje oružanog sukoba dokazuje za svaki kvadratni centimetar tog područja. Postojanje oružanog sukoba nije ograničeno samo na dijelove teritorije na kojima se konkretno odvijaju borbe, već postoji na čitavoj teritoriji pod kontrolom zaraćenih strana.”*

godine⁸, zatim Odluke o formiranju Vojske Srpske republike Bosne i Hercegovine od maja 1992. godine⁹ i Odluke o ukidanju ratnog stanja od 28.12.1995. godine¹⁰.

80. O navedenim borbenim aktivnostima svjedočili su brojni svjedoci na glavnom pretresu, među kojima Dragoslav Vidaković, Slavko Heleta, Gordana Heleta, Mitar Puhalo, Milenko Laković, Biljana Petrić, Enver Borovina, Nermin Kuljuh, Mesud Kumro i mnogi drugi.

81. Tako je svjedok Dragoslav Vidaković izjavio da je do sukoba došlo 04.05.1992. godine između Srba i Muslimana, da je prvih nekoliko dana vladala opšta zbunjenost, nakon čega su počeli i pretresi stanova kada su vojnici tražili oružje. Svjedoci Slavko i Gordana Heleta naveli su da su prve pucnjave i borbe počele 04.05.1992. godine, a svjedok Milenko Laković¹¹ dodao je da su istog dana počele padati i granate.

82. Svi navedeni svjedoci potvrdili su da je rat u Goraždu počeo 04.05.1992. godine, od kada je grad Goražde bio u blokadi.

83. Pored toga, svjedoci Mesud Kumro, Mustafa Nevesinjac, Damir Topalović i Zijad Hodžić naveli su da su početkom rata, 04.05.1992. godine, otišli na borbenu liniju pod nazivom "Panorama", gdje ostaju do početka mjeseca avgusta iste godine.

84. Iz navedenih dokaza, koji se odnose na vremenski period koji je prethodio periodu i radnjama iz optužnice, kao i na sam inkriminirani period od sredine jula 1992. godine do 04.08.1992. godine, jasno proizilazi da je na teritoriji BiH, a i konkretno na širem području opštine Goražde, postojao oružani sukob između oružanih snaga VRS i A RBiH, čime Vijeće, ovaj element, nalazi dokazanim, isključujući svaku razumnu sumnju, te još jednom podsjeća da su u brojnim presudama MKSJ, kao i presudama Suda BiH, u odnosu na sukob između ove dvije strane, utvrđeni elementi oružanog sukoba.

iii. Djelo počinioca mora biti povezano sa ratom, oružanim sukobom ili okupacijom

⁸ T- 23 - Odluka o proglašenju ratnog stanja i Naredba o proglašenju opšte javne mobilizacije na teritoriji BiH, Službeni list RBiH, od 20. juna 1992. godine

⁹ T – 24 - Odluka o formiranju Vojske Srpske republike Bosne i Hercegovine, Službeni glasnik Srpskog naroda u BiH, broj 6, strana 219, 12-17.maj 1992. godine;

¹⁰ T- 25 - Odluka o ukidanju ratnog stanja, Službeni list RBiH, broj 50 od 28. decembra 1995. godine

¹¹ Svjedočio na glavnom pretresu dana 19.05.2016. godine

85. Jedan od uslova iz člana 142. KZ SFRJ jeste da mora postojati veza između djela optuženog i oružanog sukoba. Dakle, da bi se utvrdilo postojanje navedenog elementa, neophodno je sagledati status optuženog Ibre Merkeza u inkriminisanom periodu, te postojanje uzajamnosti i zavisnosti izvršenja djela u odnosu na postojanje ranije obrazloženog oružanog sukoba, na širem području opštine Orašje. U konkretnom, Vijeće je ispitalo da li je *“postojanje oružanog sukoba u znatnoj mjeri uticalo na sposobnost počinioca da počinii zločin, njegovu odluku da ga počinii, način počinjenja zločina ili cilj s kojim je počinjen”*.¹²

86. Ovaj uslov ispunjen je ako je zločin počinjen kao podrška ili barem pod izgovorom situacije koja je proistekla iz oružanog sukoba.¹³

87. Sudeće vijeće MKSJ u paragrafu broj 568 navedene presude navodi: *“...Humanitarno pravo primjenjuje se i dalje na čitavoj teritoriji pod kontrolom jedne od strana, nezavisno od toga da li se konkretne borbe vode na mjestu na kojem su se odigrali dotični događaji. Stoga, dovoljno je to što su zločini bili u tijesnoj vezi s neprijateljstvima koja su trajala na drugim dijelovima teritorije pod kontrolom strana u sukobu. Uslov da dato djelo bude u tijesnoj vezi sa oružanim sukobom zadovoljen je ukoliko su, kao u ovom slučaju, zločini počinjeni kao posljedica borbi, a prije prekida oružanih aktivnosti na određenom području, te ako su počinjeni radi postizanja nekog cilja ili iskorištavanja situacije nastale uslijed borbi...”*¹⁴

88. Na osnovu nekoliko faktora može se odrediti postojanje nexusa između djela koje je počinio optuženi i oružanog sukoba. Faktori mogu obuhvatiti sljedeće:

- činjenicu da je počinilac vojnik;
- činjenicu da žrtva nije vojnik ili činjenicu da je žrtva pripadnik suprotne strane;
- činjenicu da se ta radnja može reći da služi krajnjem cilju vojne kampanje;
- činjenicu da je zločin izvršen u sklopu službenih dužnosti počinioca.¹⁵

¹² *Kunarac et al.*, predmet broj IT-96-23 i IT-96-23/1-A, presuda od 12.06.2002. godine, par. 58

¹³ Presuda Žalbenog vijeća u predmetu *Kunarac i dr.*, par. 58-59

¹⁴ *Kunarac et al.*, predmet broj IT-96-23 i IT-96-23/1-A, presuda od 12.06.2002. godine, par 568

¹⁵ Drugostepena presuda *Kunarac i drugi*, paragraph broj 59

89. Prema tome, odlučna činjenica jeste status optuženog u vrijeme izvršenja krivičnog djela, odnosno činjenica da je optuženi Ibro Merkez, djelo počinio dok je bio na čelu Stanice javne bezbjednosti Goražde, odnosno načelnik iste, odnosno pripadnost optuženog ovoj policijskoj formaciji, te djelovanje ove formacije na području opštine Goražde kako je to navedeno u osuđujućem dijelu izreke presude, zasigurno je uticalo na sposobnost optuženog da počinii krivično djelo, te način počinjenja i cilj s kojim je djelo počinjeno.

90. U inkriminisanom periodu optuženi Ibro Merkez bio je, kako je već nekoliko puta istaknuto, načelnik SJB Goražde, što dokazuju brojni materijalni dokazi uloženi u spis, a što ni sama odbrana nije sporila za navedeni period, do njegovog ranjavanja 04.08.1992. godine. U tom smislu, Tužilaštvo je u pogledu statusa ovog optuženog uložila sljedeće dokaze: Personalni karton oficira na ime Ibro Merkez (primjerak I, II, III)¹⁶; Indeks evidencije na ime Ibro Merkez, knjige upisa službenih legitimacija i indeksa upisa službenih legitimacija za optuženog Ibru Merkeza¹⁷; Izvod iz upisa službenih legitimacija na ime Ibro Merkez¹⁸; Zapisnik sa konstituirajuće sjednice Predsjedništva SO Goražde u ratnim uslovima održane 21.06.1992. godine¹⁹ u kojem je navedeno da su u ratnim uslovima jednoglasno za članove Ratnog predsjedništva, izabrani između ostalih i optuženi Ibro Merkez, tadašnji načelnik SJB Goražde.

91. Pored navedenog, veliki broj svjedoka poznavalo je optuženog Ibru Merkeza, upravo kao načelnika SJB u to vrijeme. Tako su svjedoci Mitar Puhalo, Milenko Laković, Vukosava Heleta, Safet Kadrić, Nermin Kuljuh, Nuzur Borčak i mnogi drugi potvrdili da su znali da je optuženi u to vrijeme bio načelnik SJB Goražde, te da je na tu poziciju bio postavljen još prije početka ratnih dejstava.

92. Ni sam optuženi Ibro Merkez, prilikom svjedočenja u svojstvu svjedoka odbrane²⁰ nije osporavao navedenu činjenicu, potvrdivši da je na mjesto načelnika SJB Goražde postavljen još 17.05.1991. godine, da je bio član Ratnog predsjedništva Goražde, imajući u vidu da je to bio dužan obzirom na funkciju koju je obnašao, te da je ranjen 04.08.1992. godine u svojoj kancelariji, na radnom mjestu.

¹⁶ T-27

¹⁷ T-29

¹⁸ T-30

¹⁹ T-43

²⁰ Glavni pretres od 29.03.2018. godine

93. Prema tome, sve radnje koje je počinio optuženi, počinio je u svojstvu načelnika SJB Goražde, koja pozicija mu je upravo i omogućila da u vrijeme i u mjestu kako je to navedeno u osuđujućem dijelu izreke presude, izvrši navedeno krivično djelo i to nečovječno postupajući i vršeći protivzakonito zatvaranje civila ... nacionalnosti, a koje radnje su u direktnoj vezi sa postojanjem rata i oružanog sukoba.

iv. Počinilac mora narediti ili počiniti djelo

94. Kao posljednji opšti element krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva jeste i taj da počinilac mora ili direktno izvršiti nezakonito djelo ili narediti drugima izvršenje istog, kako bi snosio odgovornost kao direktni počinilac djela, a kako je to predmetnom optužnicom optuženom stavljeno na teret. Nakon razmatranja svih predloženih dokaza, Vijeće je zaključilo da je u konkretnom slučaju dokazano da je optuženi počinio radnje koje su mu tačkama 1. i 2. osuđujućeg dijela izreke presude stavljene na teret, a koje je optuženi Ibro Merkez počinio kao izvršilac.

1. TAČKE 1. I 2. OSUĐUJUĆEG DIJELA IZREKE PRESUDE

95. Nakon izvršene analize i ocjene svih provedenih dokaza, pretresno Vijeće **van razumne sumnje** utvrdilo je da je optuženi Ibro Merkez počinio krivično djelo koje mu se tačkama I-1a) i III-1a) potvrđene optužnice stavlja na teret, dok je Vijeće u preostalom dijelu optužnice optuženog Ibru Merkeza oslobodilo od optužbe. S druge strane, Vijeće je optužene Predraga Bogunića i Ešefa Hurića oslobodilo od optužbe po svim tačkama za počinjenje krivičnog djela, kako je to navedeno u oslobađajućem dijelu presude.

96. Osuđujućim dijelom izreke presude optuženom se stavlja na teret da je počinio protivzakonito zatvaranje civila ... nacionalnosti (tačka 1.), dok se tačkom 2. tereti da je nečovječno postupao prema istim tim civilima.

97. Tako se optuženom Ibru Merkezu u tački 1. na teret stavlja da je: *“U periodu od sredine jula 1992. godine do 04.08.1992. godine izvršavajući protivzakonito zatvaranje civila isključivo srpske nacionalnosti sa desne obale rijeke Drine, tako što je,*

sprovodeći pomenutu naredbu Ratnog predsjedništva, iako je znao da je ta naredba nezakonita, pristao na zatočenje oko 70 civila srpske nacionalnosti sa desne obale rijeke Drine u Goraždu, koja naredba je izvršena putem aktivnih i rezervnih policajaca SJB Goražde, nad kojima je imao ingerencije i efektivnu kontrolu i kojima je bio de iure i de facto nadređeni, na način da su sredinom jula 1992. godine naoružani izvodili civile srpske nacionalnosti iz njihovih stanova, okupljali ispred njihovih zgrada, odvodili do prostorija SJB Goražde, a zatim sproveli u zgradu u tadašnjoj ulici Moše Pijade broj 8 u Goraždu, te organizovao i nadgledao njihovo fizičko obezbjeđenje, koje su vršili njemu podređeni pripadnici aktivnog i rezervnog sastava policije SJB Goražde, tako što su svakodnevno, u smjenama, naoružani puškama držali stražu u prizemlju zgrade u kojoj su se nalazili zatočeni civili, iako je znao da za njihovo privođenje i zatvaranje ne postoji zakonski osnov, da zatvoreni civili nisu obaviješteni o razlozima lišenja slobode, da ti stanovi nemaju status pritvorske ustanove, niti je pokrenuo postupak ispitivanja zakonitosti lišenja slobode i zatvaranja navedenih lica, što je za posljedicu takvog njegovog djelovanja imalo da je od strane njemu podređenih aktivnih i rezervnih policajaca SJB, nezakonito lišeno slobode oko 70 civila srpske nacionalnosti, različitog pola i starosti, među kojima i djeca i to Marina Simić (stara 7 godina), Sanja Heleta, Savo Heleta i Dragoslav Vidaković, te žene, među kojima i trudnica Biljana Petrić i Milenka Lasica, ..., pri čemu licima lišenim slobode nije saopšten razlog oduzimanja slobode”.

98. Tačkom 2. osuđujućeg dijela izreke presude optuženom je stavljeno na teret da je: *“U periodu od sredine jula 1992. godine do 04.08.1992. godine, u okviru svojih ovlaštenja, kao rukovodno lice, imao ovlaštenja da mijenja uslove, da određuje dnevni režim zatvorenih civila i da im odobrava veću slobodu, uključujući pri tome razumne životne uslove, kojim ovlaštenjima se nije koristio u dovoljnoj mjeri, niti je pokrenuo potrebne aktivnosti kako bi se stanje u pogledu smještaja, ishrane, održavanja lične higijene i pružanja medicinske pomoći, dovelo u stanje minimalnih standarda propisanih Ženevskom konvencijom o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata, zbog čega je svojim postupcima doprinio da se prema zatvorenim civilima nehumano postupa, pa je tako zatvorenim civilima zabranio izlazak iz zgrade, osim uz odobrenje policajaca i uz njihovu pratnju, nad kojima je imao ingerencije i efektivnu kontrolu i bio njihov de iure i de facto nadređeni, zatočeni civili su izgladnjivani tako što im nije obezbijeđen ni jedan obrok i bez dovoljne količine vode, što je kod zatočenih civila dovelo do velikog*

gubitka tjelesne težine, zatvoreni civili su boravili u prenatrpanim prostorijama, jer se u jednom stanu od oko 70 m² nalazilo oko 20 civila, različite starosti i pola, lišeni mogućnosti obavljanja osnovnih higijenskih potreba, a vodu su najviše jednom dnevno u pratnji stražara donosili iz bunara koji se nalazio u dvorištu zgrade SJB i to jedno do dvoje lica donosilo je vodu za sve zatvorene u stanu, tako da istu nisu imali u dovoljnim količinama ni za piće, te im je na taj način uskraćeno minimalno održavanje lične higijene, te su zatvorenim civilima, među kojima su bili trudnica Biljana Petrić, Angelina Laković oboljela od astme, Milenka Lasica..., ...Mile Datić, te više lica oboljelo od dijabetesa, uskratili adekvatnu ljekarsku pomoć, što je za posljedicu takvog njegovog djelovanja imalo da su zatvoreni civili bili pogoršanog zdravstvenog stanja, te su trpili snažne fizičke i psihičke bolove u vidu straha za svoj život”.

99. Vijeće će se, prije nego se upusti u detaljno obrazloženje svoje odluke u ovom dijelu presude, osvrnuti na pomenutu Naredbu Predsjedništva SO Goražde, broj 7/92 od 09.07.1992. godine²¹, kojom se:

“Naređuje MUP-u – Stanici javne bezbjednosti Goražde da odmah izvrši koncentraciju stanovništva srpske nacionalnosti koje živi na području grada Goražda, a nisu pripadnici jedinice Teritorijalne odbrane opštine Goražde, s obzirom da postoje osnovane sumnje da srpsko stanovništvo koje živi na području grada Goražda, na razne načine saraduje sa agresorom na položajima oko grada, a u cilju sprečavanja daljih aktivnosti u tom pravcu.

Koncentraciju izvršiti u jednu zgradu na lijevoj obali rijeke Drine i u jednu zgradu na desnoj obali rijeke Drine. Izbor zgrade (prostorija) izvršiće nadležni organi iz stava 1. ove Naredbe po svojoj ocjeni, zavisno od broja stanovništva.

Stanovništvu dozvoliti i ukazati da sa sobom može ponijeti hranu, ćebad i druge stvari lične prirode, neophodne za život.

Obavezuju se nadležni organi iz stava 1. ove Naredbe, da ograniče kretanje stanovništva i stalno vrše kontrolu boravka u okviru prostorija i

²¹ Dokaz Tužilaštva BiH broj T-46

dvorišta tih zgrada, na taj način što će obezbijediti adekvatnu stražarsku službu u vremenu od 0-24 sata svakog dana.

Nakon izvršenog izmještanja – koncentracije izvršiti pečaćenje svih stanova i porodično – stambenih zgrada na način i postupak utvrđen Zakonom.

U slučaju sprečavanja realizacije ove Naredbe od strane trećih lica, nadležni organi su dužni primijeniti Zakonom propisane mjere.

2. Ova Naredba stupa na snagu ODMAH.”

100. Da je optuženi Ibro Merkez bio upoznat s ovom Naredbom Ratnog predsjedništva, potvrdio je i on lično, svjedočeći na glavnom pretresu u svojstvu svjedoka svoje odbrane. Tako je optuženi naveo da nije bio prisutan na sjednici Ratnog predsjedništva kada je donesena odluka o koncentraciji stanovništva srpske nacionalnosti na području Goražda. Navedeno potvrđuje i Zapisnik sa sedme sjednice Predsjedništva SO Goražde u ratnim uslovima, održane 8/9. juli 1992. godine²² u kojem je navedeno da optuženi nije prisutan i nije opravdao svoj izostanak.

101. U pogledu protivzakonitog zatvaranja civila, analizom dokaza utvrđeno je da je optuženi Ibro Merkez postupio po nezakonitoj naredbi Ratnog predsjedništva Goražde od 09.07.1992. godine, a kojom je SJB naloženo da izvrši koncentraciju srpskog stanovništva na području grada Goražda na način da SJB obezbijedi prostorije za navedeno, o čemu su bili dužni obavijestiti Ratno predsjedništvo. Sam optuženi, prilikom davanja iskaza u svojstvu svjedoka odbrane, potvrdio je da je znao za ovakvu naredbu Ratnog predsjedništva i da je zbog toga lično otišao do predsjednika Hadže Efendića i izrazio svoje protivljenje, kao i da je narednog dana smijenjen dužnosti člana Ratnog predsjedništva zbog toga.

102. Optuženi je također istakao da mu se Hadžo Efendić i ranije obraćao i to sredinom juna 1992. godine, kada je isti jedne večeri došao do optuženog lično, tražeći od njega da se pripremi u narednim danima jer će trebati „skupiti“ sve Srbe iz Goražda i zatvoriti u robnu kuću. Optuženi ističe da je bio zatečen onim što je čuo, te da je Hadžu Efendića pitao kako da ih dovede, šta da radi za hranu, vodu i lijekove jer je već tada vladala nestašica u Goraždu, na šta mu je Efendić nešto opsovao, rekavši

²² Dokaz odbrane prvooptuženog broj OI-5

„neka poskapaju, vidi šta nam rade, ni ja nisam mogao izaći od snajpera, morao sam čekati mrak“. Optuženi također navodi da je kategorično odbio da to uradi. Nakon toga, optuženi navodi da je Hadžo Efendić vikao na njega i počeo ga omalovažavati, te da je uz njegove psovke napustio stanicu, kao i da je Efendić naredni dan pisao zahtjev MUP R BiH tražeći njegovo razrješenje s mjesta načelnika SJB.

103. Kada je u pitanju „koncentracija“ stanovništva srpske nacionalnosti, optuženi je naveo da, kada je vidio da na spisku ima i maloljetne djece, rekao Hadži Efendiću da neće postupiti po naredbi, te je istu noć otišao do naselja Miljković Polje, gdje je u jednoj kući bilo sjedište Ratnog predsjedništva i gdje se u tom trenutku nalazio Hadžo Efendić. Optuženi navodi kako ga je stražar pustio unutra i kada ga je Efendić ugledao, rekao mu je: *„Šta je lbro, s tobom sve neki problemi?“*, na šta mu je optuženi ukazao da je pomenuta naredba nezakonita, te da je neće izvršiti, nakon čega je Hadžo Efendić skočio i bacio stol, pitajući ga otkud mu smjelost da dolazi zbog toga i da li zna šta znači odbiti naredbu Ratnog predsjedništva, da zbog toga „lete glave“, na šta optuženi tvrdi da je samo stajao, te mu je Hadžo Efendić na kraju prišao prijeteći prstom i rekavši mu da će biti strijeljan ako ne izvrši naredbu, da bi na kraju zvao stražu koja ga je izbacila vani.

104. Iskaz optuženog u ovom dijelu potkrijepljuje i Zapisnik sa osme sjednice Ratnog predsjedništva Goražde od 11/12.07.1992. godine²³ u kojem je navedeno da se *„Merkez lbro, dipl. pravnik, načelnik Stanice javne bezbjednosti Goražde, razrješava dužnosti člana Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima“*, a kao razlog za takvu odluku navedeno je da je *„predsjedavajući ukazao na propuste i nerad najodgovornijih u organima opštine Goražde, što je imalo negativne posljedice na borbenu spremnost i gotovost radi pružanja opštenarodnog otpora neprijatelju“*.

105. Odlukom Ratnog predsjedništva Goražde broj 8/92 od 12.07.1992. godine²⁴ potvrđeno je da se optuženi lbro Merkez razrješava dužnosti člana Predsjedništva SO Goražde u ratnim uslovima.

106. S tim u vezi, jasno je da Ratno predsjedništvo Goražda nije bilo nadležno da optuženog razriješi dužnosti načelnika SJB Goražde, obzirom da je za to nadležnost

²³ Uložen kao dokaz odbrane broj O-II-2

²⁴ Uložena kao dokaz odbrane broj O-I-2

imao tada jedino MUP Republike Bosne i Hercegovine, zbog čega se predsjednik Ratnog predsjedništva, Hadžo Efendić, nekoliko puta pismeno obraćao istom radi donošenja odluke po njihovom Zaključku. O tome govori i Zaključak Ratnog predsjedništva broj 01-023-22/92 od 16.10.1992. godine²⁵ kojim se predlaže R MUP BiH da razriješi dužnosti načelnika SJB Goražde Ibru Merkeza, iz razloga što „*SJB nije prilagodila svoj rad ratnim uslovima ni izvršila zakonom propisane zadatke na zaštitu privatne i društvene imovine*“, kao i da je R MUP o tome već dva puta informisan aktima Ratnog predsjedništva od 14.06.1992. godine i 22.07.1992. godine.

107. Optuženi Ibro Merkez izjavio je kako je Irfan Čeljo u to vrijeme bio zamjenik načelnika CSB Goražde i da je on lično odabrao policajca Šefku Hodžića, dao mu naredbu sa spiskovima Srba koje treba sprovesti i odabrano je nekoliko policajaca za izvršenje te naredbe.

108. Međutim, iz materijalnih dokaza, kao i iz iskaza svjedoka, većinom tadašnjih policajaca koji su vršili privođenja civila ... nacionalnosti, jasno se da zaključiti da je optuženi, u svojstvu načelnika SJB Goražde, ipak postupio po takvoj, nezakonitoj naredbi Ratnog predsjedništva, posljedicom koje je u četiri stana preko puta zgrade SJB Goražde, u tadašnjoj ulici Moše Pijade broj 8, zatvoreno oko 70 civila ... nacionalnosti, među kojima su bile žene, djeca, stariji i bolesni ljudi, te koji su u navedenim prostorijama proveli skoro tri mjeseca.

109. Vijeće će se, prije ocjene dokaza na osnovu kojih je utvrđena krivična odgovornost optuženog u svojstvu načelnika SJB Goražde, osvrnuti na iskaze svjedoka oštećenih u ovom predmetu, koji su skoro tri mjeseca bili zatočeni u četiri stana u stambenoj zgradi preko puta SJB Goražde.

110. Oštećeni su izjavili da im nisu obezbijeđeni obroci od strane policije, te da su jeli samo ono što su ponijeli sa sobom prilikom napuštanja stanova u pratnji policije, ali da to nije bilo dovoljno. Ovi oštećeni također su izjavili da su tokom boravka u četiri stana svakodnevno osjećali veliki strah za svoj život, da su bili u izolaciji i da im nije bio dozvoljen izlazak i boravak van tih stanova, kao i da su u određenim situacijama puštani u pratnju policije da odu do svojih stanova po nešto hrane i odjeće, a da je o svemu tome odlučivao optuženi Ibro Merkez, jer su im tako govorili policajci koji su ih obezbjeđivali.

²⁵ Uložen kao dokaz odbrane broj O-I-14

111. Tako je svjedokinja Gordana Heleta²⁶avela da je u svom stanu uhapšena od strane policije 15.07.1992. godine i odvedena zajedno sa svojim komšijama ... u zgradu preko puta SJB, u ulici Moše Pijade, gdje je njih 76 zatvoreno u četiri stana. Svjedokinja je daljeavela da su im policajci rekli da ne smiju izlaziti, niti komunicirati, te da ih je obezbjeđivao naoružan policajac. Svjedokinja je također istakla da su bili izloženi granatiranju i da za to vrijeme nisu smjeli silaziti u podrum, jer to kako su im govorili policajci koji su vršili stražu nije dozvoljavao optuženi Ibro Merkez, te da su im jednom prilikom rekli i da im je optuženi rekao, ako on dođe da će ih povezati sve za ogradu od terase i prozore da ih njihovi pobiju.

112. Svjedokinja Biljana Petrić²⁷avela je da su 15.07.1992. godine u njen stan došli policajci Šefko Hodžić i Dževad Klovo i odveli je u zgradu preko puta SJB, zajedno sa Dušankom Lazović smjestili je u stan na drugom spratu, u kome je bilo zatvoreno oko 15 do 20 lica ..., a da su u još tri stana bile zatvorene njene komšije Srbi, odakle nisu smjeli izlaziti. I ova svjedokinja izjavila je da su bili izloženi granatiranju, navodeći da, za vrijeme granatiranja, stražari nisu dozvolili da se zatvorenici sklone u podrum, pa su neki ranjeni usljed granatiranja. Ova svjedokinja također jeavela da je bila u šestom mjesecu trudnoće i da nije imala nikakvu medicinsku pomoć.

113. Navedeno su potvrdili i svjedoci Vukosava Heleta, Svemirka Čvoro, Ozrenka Vladičić, Milenko Laković, Dragoslav Vidaković, Slavko Heleta, Mitar Puhalo i drugi. Tako su ovi svjedoci izjavili da su bili čuvani 24 sata od strane pripadnika policije SJB Goražde, da su uslovi bili "nikakvi", da su imali samo ono što su ponijeli od kuća i da nisu imali hrane, kao i da su vodu donosili jednom dnevno u kanisterima uz pratnju policije s obližnjeg bunara.

114. Vijeće će se detaljno osvrnuti na uslove u kojima su boravili ovi zatočeni u dijelu koji se odnosi na tačku 2. osuđujućeg dijela presude, obzirom da je tom tačkom optuženi Ibro Merkez oglašen krivim za nečovječno postupanje prema zatočenim civilima srpske nacionalnosti.

115. Da su ova lica dovedena i smještena u zgradu u ulici Moše Pijade broj 8, potvrdio je i svjedok Samir Duhović²⁸, navodeći da je oko 80 civila ... nacionalnosti dovedeno u zgradu u kojoj je svjedok tada živio, da ih je obezbjeđivala naoružana

²⁶ Svjedok saslušan na glavnom pretresu od 21.04.2016. godine

²⁷ Svjedok saslušan na glavnom pretresu od 17.11.2016. godine

²⁸ Saslušan na glavnom pretresu od 20.12.2016. godine

policija na ulazu u zgradu i da su iz zgrade izlazili samo u pratnji policije, da nisu imali organizovanu ishranu, da ih je bilo mučno i teško gledati, da su bili gladni, naročito djeca, te da je i on sam nosio hranu i vodu i pomagao im onoliko koliko je on mogao.

116. Zatočenje ovih lica u svojim iskazima na glavnom pretresu potvrdili su i tadašnji uposlenici SJB Goražde. Tako je svjedok Safet Kadrić²⁹ izjavio da je vidio da se neka lica nalaze zatočena preko puta SJB Goražde, te da im je nosio jabuke kada bi ih imao. I svjedok Nermin Kuljuh³⁰ naveo je da su ti zatočeni nazivani "Srbima u izolaciji", te da su bili smješteni u četiri stana u njegovoj zgradi, samo u drugom ulazu, da je ispred ulaza uvijek bio policajac, te da su nekad šetali ispred zgrade, išli po vodu i do svojih stanova da donesu hrane, uvijek u pratnji policajca,

117. Jedno od lica koje je privelo civile ... nacionalnosti na području grada Goražda, bio je i Nuzur Borčak³¹, koji je naveo da zajedno sa još nekoliko kolega policajaca priveo četiri lica ... nacionalnosti u zgradu preko puta MUP-a, te da je s njim bio i Šefko Hodžić u svojstvu šefa patrole, a koji mu je rekao da je komandir dao naređenje da se ta lica privedu radi njihove sigurnosti. Ovaj svjedok također je potvrdio da su policajci kasnije obezbjeđivali zatočena lica, za šta su imali nalog i morali su sačinjavati izvještaj nakon svake smjene. Policajci su naoružani boravili u prizemlju zgrade, dok su civili bili na prvom i drugom spratu. Svjedok također ističe da je tadašnji načelnik SJB bio Ibro Merkez i da zatočena lica nisu mogla ići svojoj kući, ali i da su izlazili ispred zgrade kada nije bilo granatiranja, te da su kućama mogli ići samo na lični zahtjev i to u slučaju da trebaju nešto odjeće ili drugih potrepština, ali uvijek u pratnji policije.

118. I svjedok Malin Oputar³² bio je na straži u zgradi u kojoj su bila smještena ova lica, navodeći da ih je čuvao kako ih "narod ne bi dirao".

119. Policijski službenik koji je u svojstvu šefa patrole privodio civile srpske nacionalnosti iz grada Goražda u inkriminisano vrijeme jeste Šefko Hožić.³³ Ovaj svjedok izjavio je da mu je nadređeni Irfan Čeljo dao naredbu Ratnog predsjedništva u kojoj je bilo navedeno da se građani srpske nacionalnosti iz bezbjednosnih razloga

²⁹ Saslušan na glavnom pretresu od 16.02.2017. godine

³⁰ Saslušan na glavnom pretresu od 16.02.2017. godine

³¹ Saslušan na glavnom pretresu od 02.03.2017. godine

³² Saslušan na glavnom pretresu od 02.03.2017. godine

³³ Saslušan na glavnom pretresu od 30.03.2017. godine

“presele” u zgradu preko puta SJB, kao i da je dobio spisak građana, a koji spisak mu je dao lično Irfan Čeljo, tadašnji zamjenik načelnika CSB Goražde.

120. I svjedok Mesud Kumro³⁴ naveo je su u zgradi preko puta SJB bili zatočeni civili ... nacionalnosti, gdje su bili obezbijeđeni od strane policije i da je čuo da je bila naredba Ratnog predsjedništva da se svi ... skoncentrišu na jedno mjesto, te da je nakon toga bila i naredba o puštanju istih.

121. Svjedok Mustafa Nevesinjac³⁵ također je učestvovao u sprovođenju civila srpske nacionalnosti u zgradu preko puta SJB Goražde. Ovaj svjedok potvrdio je da im je Šefko Hodžić rekao da je stigla naredba Ratnog predsjedništva da se ... premjeste radi njihove sigurnosti, te da je izvještaje o tome Ibri Merkezu pisao Šefko Hodžić.

122. Svjedok Malin Čulov³⁶ naveo je da civili ... nacionalnosti nisu bili zatočeni, nego su bili smješteni u četiri stana radi svoje bezbjednosti, kao i da su oni, koji su imali stanove u blizini te zgrade, mogli u toku dana otići do stana, ali i da su se morali vratiti radi njihove bezbjednosti, a oni koji su stanovali dalje, morali su ići u pratnji policajca. Svjedok je također potvrdio da je imao automatsko naoružanje i da nisu dozvoljavali ulazak trećim licima.

123. Međutim, Vijeće nije moglo prihvatiti iskaze svjedoka kojima se tvrdi da su ova lica bila zatočena u zgradi preko puta SJB Goražde isključivo radi svoje bezbjednosti. Naime, iz već pomenute Naredbe Ratnog predsjedništva Goražde od 09.07.1992. godine jasno se može zaključiti da su ova lica zatvorena *“s obzirom da postoje osnovane sumnje da srpsko stanovništvo koje živi na području grada Goražda, na razne načine sarađuje sa agresorom na položajima oko grada”*, a ne radi njihove bezbjednosti, kako to tvrde pojedini svjedoci.

124. Da se vršilo zatvaranje samo, i isključivo srpskog civilnog stanovništva i da je pomenutu Naredbu izvršila SJB Goražde, odnosno optuženi Ibri Merkez, kao njen načelnik, jasno potvrđuje i dokaz Tužilaštva BiH pod nazivom “Intervencija za izvršenje Naredbe Ratnog predsjedništva” broj 12/92 od 19.08.1992. godine u kojoj je navedeno da je SJB Goražde izvijestila Ratno predsjedništvo aktom od 18.07.1992.

³⁴ Saslušan na glavnom pretresu od 20.04.2017. godine

³⁵ Saslušan na glavnom pretresu od 18.05.2017. godine

³⁶ Saslušan na glavnom pretresu od 19.10.2017. godine

godine da je u periodu pd 13.07.-18.07.1992. godine izvršila Naredbu Predsjedništva od 09.07.1992. godine o koncentraciji, ali da to nije učinjeno u potpunosti, obzirom da se, upoređujući spiskove SJB sa faktičkim stanjem u Gradu, došlo do podataka da nije izvršena koncentracija svih građana ... nacionalnosti, jer se mnogi i dalje nalaze u svojim stanovima.

125. Nakon toga, u istom dokumentu poimenično su navedeni nazivi ulica i spisak lica koja se u istima nalaze, te je na kraju istaknuto: *“Zahtijevamo da hitno izvršite koncentraciju ovih građana ... nacionalnosti i eventualno drugih koji nisu na ovom spisku i da o izvršenju Naredbe izvijestite Ratno predsjedništvo najdalje do 21.08.1992. godine. Ukoliko na ovom spisku ima ... – neće se izvršiti koncentracija.”*

126. Iz provedenih dokaza, prvenstveno iz iskaza ovih oštećenih svjedoka jasno se može zaključiti da su oni zatočeni u četiri stana preko puta zgrade SJB Goražde samo iz razloga što su bili srpske nacionalnosti i što su navodno saradivali sa neprijateljem, kako je to navedeno u naredbi o koncentraciji srpskog stanovništva.

127. Da su ova lica bila isključivo civilna, utvrđeno je na osnovu iskaza već pomenutih svjedoka, koji su naveli da su svi zatočeni u njihovim stanovima i da su odvedeni zajedno sa drugim članovima porodice, među kojima su bile žene, djeca, starci, a neki od njih su bili i bolesni, a i iz ostalih dokaza koji nisu sporni.

128. Tačkom 2. osuđujućeg dijela izreke presude optuženi Ibro Merkez oglašen je krivim za nečovječno postupanje prema ovim licima, a imajući u vidu da je bio na funkciji načelnika SJB Goražde i u tom svojstvu donosio odluke o boravku i uslovima u kojima se ova lica nalaze.

129. Da su u četiri stana u kojima su boravili civili srpske nacionalnosti uslovi bili nehumani, Vijeće je zaključilo na osnovu iskaza oštećenih.

130. Tako je svjedokinja Gordana Heleta izjavila da je bila zatočena zajedno s mužem i sa kćerkom Sanjom koja je tada imala 11 godina, te sinom Savom koji je imao 13 godina, da nisu imali hrane i da im nikad ni jedan obrok nije obezbijeđen od strane policije, da nisu imali čak ni vodu na početku, te da su je kasnije u pratnji policije mogli jednom dnevno donijeti i to tako što je išao po jedan zatočenik iz svakog stana, koja količina im je bila dovoljna samo za piće. Kada su u pitanju lijekovi i medicinska pomoć, svjedokinja je navela da je jednom dolazio doktor Emir Frašto, koji im je rekao

da dolazi na svoju odgovornost. Svjedokinja je također navela da je puštena početkom oktobra 1992. godine i da je tada imala 30 kg manje nego kad je zatvorena.

131. Svjedokinja Biljana Petrić izjavila je da nisu imali obezbijeđene obroke tri mjeseca koliko su boravili u stanovima, vodu su donosili u kanisterima od pet litara za njih 75 u pratnji policije. Navela je da je bila u šestom mjesecu trudnoće i da nije imala bilo kakvu medicinsku pomoć, da je pred porod imala 60 kg, da beba nije mogla da napreduje i da se rodil sa 2 kg, tako da sada ima ...

132. Svjedok Slavko Heleta izjavio je da su spavali na podu, da su imali problema jer nisu imali vode i hrane, kao i da je hrane nestalo već šesti dan i da su tražili da dođe Ibro Čaušević, koji je bio u Crvenom krstu, jer su željeli da ih priključi s ostalim izbjeglicama na ishranu, međutim, dobili su odgovor od Hadže Efendića da imaju sve obezbijeđeno.

133. O navedenom svjedoči i dokument Crvenog krsta Goražde od 20.07.1992. godine³⁷ kojim se Crveni krst obraća molbom Ratnom predsjedništvu Goražde radi dobijanja saglasnosti za posjetu građanima srpske nacionalnosti, smještenim u ulici Moše Pijade broj 8, a pozivajući se na odredbe Ženevskih konvencija i drugih međunarodnih obaveza, a radi ostvarivanja kontakta sa izolovanim licima. Ratno predsjedništvo Goražde je svojim aktom od dana 23.07.1992. godine³⁸ odgovorilo da Crveni krst treba obavljati svoju humanitarnu dužnost utvrđenu Konvencijama i drugim aktima, obzirom da nije riječ o ratnim zarobljenicima, već koncentraciji srpskog stanovništva kako bi se isto zaštitilo od samovolje pojedinaca koji nisu pod kontrolom oružanih snaga opštine Goražde, pa se ne može ni smatrati da se ta lica nalaze u izolaciji, jer im je dozvoljeno da, pored hrane i ćebadi, ponesu i svoje lične stvari, kako bi u udobnim stanovima mogli nastaviti svoj privremeni boravak.

134. Međutim, kada se izvrši uvid u Naredbu Ratnog predsjedništva Goražde o koncentraciji srpskog stanovništva iz Goražda, jasno se može zaključiti da ova lica nisu zatvorena u stanove radi njihove "zaštite od samovolje pojedinaca koji nisu pod kontrolom oružanih snaga opštine Goražde", nego navodno radi *postojanja osnovane sumnje da srpsko stanovništvo koje živi na području grada Goražda, na razne načine saraduje sa agresorom na položajima oko grada.*

³⁷ Dokaz odbrane broj O-1-16

³⁸ Dokaz odbrane broj O-1-17

135. Svjedok Mesud Kumro³⁹ naveo je da je jedne prilike zamolio doktora Emira Fraštu da posjeti zatvorenike u stanovima i da vidi da li im nešto treba. Svjedoci oštećeni potvrdili su da je jednom ili dva puta dolazio doktor Frašto da vidi treba li nekome nešto od lijekova.

136. Za razliku od tvrdnje svjedoka Mesuda Kumre, svjedok Emir Frašto⁴⁰ izjavio je da je svojevolumno otišao da posjeti zatočene civile srpske nacionalnosti preko puta SJB, da nije imao ničije odobrenje i da ga je tamo dočekao čuvar, te da je prilikom pregleda ustanovio da ima starijih osoba, jedna žena je imala ..., bilo je onih koji su болоvali od ..., te da su zatočeni imali stomačnih problema.

137. Naredbom Ratnog predsjedništva broj 20/92 od 06.10.1992. godine⁴¹ stavljen je van snage Naredba o koncentraciji stanovništva srpske nacionalnosti koje živi na području grada Goražda, a u kojoj je navedeno da se građani mogu vratiti u svoje stanove, odnosno, porodično-stambene zgrade, s tim što se obavezuje MUP – CSB- Stanica javne bezbjednosti Goražde da onemogući udaljšavanje građana sa područja opštine Goražde.

138. Dakle, na osnovu iskaza oštećenih, Vijeće je nesporno utvrdilo da su isti boravili u nehumanim uslovima, da nisu imali obezbijeden ni jedan obrok od strane SJB Goražde koja je bila nadležna za njihov boravak i uslove u tim stanovima, obzirom da su isti, zatvaranjem civilnih osoba u njih, privremeno dobili status zatočeničkog objekta. Naime, iako se iz provedenih dokaza, kako subjektivne, tako i objektivne prirode, može zaključiti da je u Goraždu bila teška situacija, da je bio ogroman priliv izbjeglica s područja Višegrada, Foče i okolnih mjesta, te da nije bilo dovoljno hrane ni za ostalo stanovništvo u to vrijeme, te da je SJB Goražde, odnosno optuženi Ibro Merkez, kao njen načelnik, bio je dužan da se pobrine za adekvatan smještaj, ishranu i uslove boravka ovih lica u stanovima.

139. Kako se može zaključiti iz iskaza oštećenih, prilikom napuštanja svojih stanova i kuća dozvoljeno im je da ponesu nešto hrane i osnovnih potrepština, ali da je hrane nestalo nakon nekoliko dana, pa su preživljavali uz pomoć komšija koje su im povremeno donosili hranu.

³⁹ Svjedočio na glavnom pretresu od 20.04.2017. godine

⁴⁰ Svjedočio na glavnom pretresu od 20.12.2016. godine

⁴¹ Uložena kao dokaz Tužilaštva broj T-48 i dokaz odbrane broj O-1-11

140. Navedeno je potvrdila i svjedokinja Nada Nedimović⁴², ističući da ih niko nije maltretirao, da su po potrebi išli svojim kućama, da se presvuku i donesu hranu u pratnji milicionera, koji su bili korektni. Svjedokinja je također navela da im je bošnjačka porodica Sijerčić svaki drugi dan donosila nešto hrane i da su išli po brašno svojim kućama, kao i da su kuhali na šporetu koji se nalazio u podrumu zgrade u kojoj su boravili.

141. S druge strane, kada je u pitanju radnja nečovječnog postupanja od strane optuženog prema ovim oštećenim licima, a koja se odnosi na navodnu zabranu silaska u podrumske prostorije za vrijeme granatiranja Goražda, Vijeće je navedenu radnju izostavilo iz činjeničnog opisa osuđujućeg dijela izreke presude, obzirom da je imalo u vidu iskaze svjedoka od kojih su neki izjavili da im je navedeno bilo zabranjeno od strane optuženog Ibre Merkeza, dok su drugi svjedoci navodili da su silazili u podrum u tim situacijama.

142. Analizirajući iskaze svjedoka, Vijeće primjećuje da ni jedan od svjedoka nije konkretno ukazao koji od policajaca im je izrekao tu zabranu, iako su ih veoma dobro poznavali jer su se svakodnevno viđali. Nasuprot njihovim izjavama, svi saslušani policajci izjavili su suprotno, što je potvrdila i svjedokinja Nada Nedimović, ističući da su svi bili u podrumu za vrijeme dužeg granatiranja, te da su poslije mogli izlaziti na terasu svi oni koji su bili u stanovima s terasom. Ova svjedokinja također je potvrdila da su se u kuhanju hrane služili šporetom koji se nalazio u podrumu. Dakle, kada se uzme u obzir činjenica da se optuženi protivio naredbi za koncentraciju ... stanovništva, te cijeneći sve dozvole koje su imali za vrijeme boravka u stanovima, kao i činjenicu da optuženi naredbu Ratnog predsjedništva nije u cjelosti ispoštovao, jer veliki broj ... življa nije odveden iz svojih domova, te cijeneći ovakve nesaglasne izjave svjedoka na okolnost zabrane silaska u podrum za vrijeme granatiranja, Vijeće nije moglo van razumne sumnje utvrditi odgovornost optuženog, zbog čega je i izostavilo navedenu radnju iz činjeničnog opisa ove tačke.

143. Da je optuženi Ibro Merkez po svojoj funkciji načelnika SJB Goražde bio nadležan i odgovoran za ova lica potvrdio je i vještak vojne struke Mile Matijević⁴³ koji je naveo da je načelnik SJB kao predstavnik MUP-a, koji je neposredno nadležan za funkcionisanje SJB kao član Ratnog predsjedništva dužan da obavlja poslove i

⁴² Saslušana na glavnom pretresu od 24.05.2018. godine

⁴³ Vještak saslušan na glavnom pretresu od 22.02.2018. godine

zadatke iz nadležnosti MUP-a, u skladu sa zakonom o unutrašnjim poslovima, osim u situaciji kada se jedinice policije pretpotčinjavaju vojnim strukturama, odnosno, nadležnoj vojnoj komandi u izvršavanju borbenih zadataka.⁴⁴

144. Nakon što je vještaku predložen akt Ratnog predsjedništva od 27.07.1992. godine⁴⁵, upućen SJB Goražde, vještak je naveo da je došlo do izlaska iz okvira zakonitosti postupanja pripadnika policije, koji su prihvatili faktički nezakonitu naredbu, pa je načelnik SJB u ovakvoj situaciji prihvatio izvršenje nezakonite naredbe, bez konsultacije sa nadležnim organima MUP-a, odnosno načelnikom CSB, koji je starješina načelniku SJB i koji je trebao biti informisan o navedenom, a što se nije desilo. Vještak je dalje naveo da je načelnik SJB u svojoj hijerarhiji, koristeći resurse SJB, stanicu policije i službe, prihvatio ovakvu nezakonitu naredbu i proveo konkretnu realizaciju kroz mjere obezbjeđenja prostora i vršenja policijskog nadzora.

145. Tako je vještak istakao da je dužnost načelnika SJB bila da ovakvu naredbu ne izvrši, već da izvrši intervenciju kod onog ko je naredbu izdao, jer je ista nezakonita i da bi njenim izvršenjem počinio povredu radne dužnosti, odnosno čak i krivično djelo, te je morao usmeno ili pismeno obavijestiti višeg nadređenog starješinu, konkretno načelnika CSB, odnosno ministra unutrašnjih poslova, što nije učinio.

146. Kada su u pitanju uslovi u kojima su boravili zatočnici, vještak je također potvrdio da je načelnik SJB bio odgovoran za smještaj i uslove pritvorenih i zadržanih lica, a njegove dužnosti su bile propisane propisima MUP-a.

147. Nalaz i mišljenje vještaka Vijeće je prihvatilo, jer je baziran na odgovarajućoj legislativi iz oblasti unutrašnjih poslova, a isti nije osporen nijednim dokazom, pa u suštini ni odbranom optuženog.

148. U vezi navedenog, Vijeću nije sporno da se optuženi, kako je to isti i izjavio svjedočeći na glavnom pretresu usprotivio predsjedniku Ratnog predsjedništva Goražde, Hadži Efendiću i da je zbog toga lično otišao do njega, kao i da je narednog dana smijenjen sa dužnosti člana Ratnog predsjedništva zbog toga.

⁴⁴ Dokaz broj T-72 - Vještačenje u predmetu broj T20 0 KTRZ 0009491 14, sa priložima - Šema organizacije MUP SR BiH, šema br. 1, Šema organizacije CSB, šema br. 2, Šema organizacije SJB Goražde, šema br. 3, prof. dr Mile Matijević, Banja Luka 2015. godine; Dopis Predsjedništva skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima broj 10/92 od 27. jula 1992 godine upućen MUP – CSB – Stanica javne bezbjednosti Goražde

⁴⁵ Uložen kao dio dokaza T-72

149. Međutim, iz već pomenutih dokaza Vijeće je, van razumne sumnje utvrdilo da je optuženi, u svojstvu načelnika SJB Goražde, ipak postupio po takvoj, nezakonitoj naredbi Ratnog predsjedništva, posljedicom koje je u četiri stana preko puta zgrade SJB Goražde, u tadašnjoj ulici Moše Pijade broj 8, zatvoreno oko 70 civila ... nacionalnosti, među kojima su bile žene, djeca, stariji i bolesni ljudi, te koji su u navedenim prostorijama proveli skoro tri mjeseca.

150. Dakle, iako se optuženi protivio provođenju nezakonite naredbe Ratnog predsjedništva, istu je ipak proveo na način kako je to i navedeno u pomenutoj naredbi, iako je bio svjestan posljedica koje mogu nastupiti, na koji način je, kako je to Vijeće van razumne sumnje utvrdilo, učestvovao u protivzakonitom zatvaranju civila srpske nacionalnosti i nehumanom postupanju prema istima.

151. Što je tiče statusa navedenih zaštićenih lica, koji trebaju uživati posebnu zaštitu u pogledu životne dobi, zdravstvenog stanja (djeca, trudnica i bolesni koji su navedeni u izreci presude, isti je nesporan, jer proizilazi iz niza dokaza koji nisu ničim osporeni, pa se Vijeće time neće baviti.

E. IZMJENE U ODNOSU NA ČINJENIČNI OPIS IZ OPTUŽNICE

152. Vijeće je u odnosu na dvije tačke osuđujućeg dijela presude načinilo izmjene u činjeničnom opisu, pri čemu je vodilo računa da se i dalje radi o istom djelu, odnosno istom događaju sa svim bitnim obilježjima koji predstavljaju obilježje jednog krivičnog djela, čime je objektivni identitet između optužnice i presude očuvan. Naime, Vijeće je izvršilo intervenciju u pogledu ostalih okolnosti koje doprinose tačnijem određivanju okolnosti izvršenja krivičnog djela, ne narušavajući integritet bića krivičnog djela u konkretnom slučaju.

153. Prije svega, Vijeće podsjeća da nije prihvatilo navode optužbe da je optuženi Ibro Merkez bio nadležan da donosi odluke u vezi zatvorenih civila od sredine mjeseca jula 1992. do kraja mjeseca avgusta 1992. godine, obzirom da se iz provedenih dokaza jasno može utvrditi da je optuženi ranjen 04.08.1992. godine u prostorijama SJB Goražde, od kojeg dana je bio na bolničkom, a potom i duži period na kućnom liječenju, te da je odluke iz nadležnosti načelnika donosilo neko drugo lice, što potvrđuju mnogi materijalni i drugi dokazi dokazi.

154. Kada je u pitanju početak zatočenja civila ... nacionalnosti naveden kao "sredina jula 1992. godine", Vijeće je kod određivanja ovog vremenskog perioda imalo u vidu iskaze svjedoka oštećenih koji su izjavili da su odvedeni iz svojih stanova i kuća sredinom jula, dok su svjedoci Slavko Heleta, Gordana Heleta, Mitar Puhalo izjavili da se navedeno desilo 15.07.1992. godine. Pored toga, Vijeće je u vidu imalo i materijalni dokaz – izvještaj SJB Goražde upućen Ratnom predsjedništvu za period od 18.07.1992. godine, u kojem je navedeno da je u periodu od 13.07.-18.07.1992. godine izvršila Naredbu Predsjedništva od 09.07.1992. godine o koncentraciji srpskog stanovništva.

155. S druge strane, kao krajnji datum do kojeg je optuženi Ibro Merkez imao nadležnost za postupanje prema ovim zatočenim licima, Vijeće je utvrdilo da je to 04.08.1992. godine, u prilog čega jeste i Uvjerenje MUP R BiH broj 09/4-110-52 od 15.10.1993. godine⁴⁶ u kojem se navodi da je optuženi dana 04.08.1992. godine zadobio teže tjelesne povrede u prostorijama SJB Goražde, što potvrđuje i materijalna dokumentacija⁴⁷, kao i izvod iz bolničkog protokola.⁴⁸

156. Vijeće je, dakle na osnovu provedenih dokaza, preciziralo da se optuženom na teret stavljaju događaji do njegovog ranjavanja koje se nesporno desilo 04.08.1992. godine, tako da je u tom pravcu korigovano vrijeme trajanja inkriminiranih radnji obzirom da je optužnicom, kao završetak inkriminisanog vremena, naveden period "do kraja mjeseca avgusta 1992. godine", dok je kao početak istog precizira kao vrijeme od polovine mjeseca jula, što je u saglasnosti sa provedenim dokazima.

157. Vijeće je u ovom dijelu uzelo u obzir stav Apelacionog odjeljenja Suda BiH⁴⁹, da u ovakvim slučajevima prvostepeni sud nije u obavezi donositi oslobađajuću presudu, već je dovoljno u obrazloženju dati razloge zašto su pojedine radnje i posljedice izostavljene iz izreke presude. Jedino u slučaju da se optužnicom optuženima stavlja na teret više tačaka optužnice izvršenjem i drugih djela koja nisu vezana istom činjeničnom osnovom, u tom slučaju bi bilo primjereno donijeti presudu kojom se optuženi oslobađa svake ili svih konkretnih tačaka optuženja.

⁴⁶ Dokaz odbrane broj O-1-12

⁴⁷ Dokaz odbrane broj O-1-13

⁴⁸ Dokaz odbrane broj O-1-20

⁴⁹ Presuda Suda BiH broj S1 1 K 013165 13 Krž od 01.07.2013. godine, strane 11-12

158. Kada je u pitanju tačka 1. osuđujućeg dijela izreke presude, Vijeće je izvršilo određene činjenične korekcije, obzirom da za pojedine radnje navedene u činjeničnom opisu ove tačke nije našlo dokaze, dok je za činjenične navode da je optuženi Ibro Merkez izvršio nezakonitu Naredbu Ratnog predsjedništva Goražde broj 6/92 od 06.07.1992. godine prema civilima iz sela Bučje Vijeće optuženog oslobodilo od optužbe, našavši da optuženi nije bio odgovoran za navedeno, što će biti posebno obrazloženo u oslobađajućem dijelu presude.

159. Naime, Tužilaštvo je u izmijenjenoj optužnici i to u njenom uvodnom dijelu, navelo obje naredbe Ratnog predsjedništva Goražde i sve radnje za koje smatraju optuženog odgovornim, dok su u pojedinačnim tačkama pobliže određene radnje za koje Tužilaštvo tereti sve optužene, pa je Vijeće, radi lakše preglednosti i razumljivosti, izmijenilo činjenični opis u osuđujućem dijelu izreke presude i to cijeneći provedene dokaze, ali vodeći računa da ne naruši integritet i identitet bića krivičnog djela u konkretnom slučaju.

160. Tako je u prvoj tački osuđujućeg dijela izreke presude Vijeće izostavilo riječi: *“planirali, naredili, organizovali, počinili, pomagali u planiranju, pripremanju i počinjenju i na drugi način učestvovali u ubistvu, oduzimanju prava na pravično suđenje i nečovječnom postupanju prema više od 100 civila različitog pola”* jer je, na osnovu provedenih dokaza, van razumne sumnje utvrdilo da je optuženi Ibro Merkez *“izvršio protuzakonito zatvaranje i nečovječno postupao prema oko 70 civila”*, dok za druge načine izvršenja apsolutno ne upućuje ni jedan provedeni dokaz.

161. Kada je u pitanju broj oštećenih koji su bili zatočeni u četiri stana u zgradi preko puta SJB Goražde, Vijeće je, umjesto riječi “preko 70 civila”, kako je to navedeno u optužnici, odredilo da se radilo od “oko 70 civila”, obzirom da nije ponuđen ni jedan dokaz sa tačno poimenično navedenim zatočenim licima, a svjedoci su se u tom pravcu izjašnjavali različito, tako da bi se taj broj kretao od 70 do 76, a neki su se izjašnjavali da ih je bilo 15 do 20 u jednom stanu. Zbog toga se vijeće opredijelilo da na ovaj način koriguje ovaj činjenični navod.

162. U dijelu u kojem se Tužilaštvo poziva na odredbe člana 42., 43. i 147. IV Ženevske konvencije, smatrajući da je optuženi postupio suprotno istima, Vijeće je izostavilo pomenute konvencijske odredbe, obzirom da je, uvidom u iste, utvrdilo da se iste ne odnose na postupanje optuženog za koje ga je ovo Vijeće oglasilo krivim.

163. Vijeće je nadalje iz činjeničnog opisa tačke 1. izostavilo da je optuženi Ibro Merkez *“izvršio izbor prostorija za zatočenja civila srpske nacionalnosti sa desne obale rijeke Drine u Goraždu, sačinjavao spisak lica srpske nacionalnosti iz Goražda koje treba privesti i predao njemu podređenim aktivnim i rezervnim policajcima SJB Goražde, a ujedno i PS Goražde”, “a zatim polovinom jula 1992. godine izdao naredbu o privođenju i zatvaranju lica srpske nacionalnosti sa desne obale rijeke Drine u Goraždu, koje su sproveli njemu podređeni aktivni i rezervni policajci SJB Goražde i PS Goražde”, te prilagodilo činjenični opis izvedenim dokazima, odnosno, utvrđenim činjenicama na osnovu istih. Ovo zbog toga što ni jedan dokaz na to nije ukazivao.*

164. U odnosu na tačku 2. osuđujućeg dijela izreke presude, Vijeće je iz uvoda u ovu tačku navedenu pod brojem III-1a) izmijenjene optužnice, izostavilo dio koji se odnosi na nečovječno postupanje prema civilima iz sela Bučje i sve što se odnosi na ova lica, obzirom da je optuženi oslobođen od optužbe da je počinio zabranjene radnje prema istima, što će biti detaljno obrazloženo u oslobađajućem dijelu presude.

165. Nadalje, u tački 2. osuđujućeg dijela izreke presude izostavljene su riječi: *“zabranio sklanjanje u podrum i prizemlje zgrade zatvorenim civilima srpske nacionalnosti za vrijeme granatiranja, iako je znao da se stanovi nalaze na posljednjem i pretposljednem spratu zgrade i da su izloženi granatiranju od strane srpskih snaga sa položaja oko Goražda i da su usljed toga zatvoreni civili izloženi smrtnoj opasnosti”,* kao i *“što je za posljedicu takvog njegovog djelovanja imalo da su polovinom avgusta 1992. godine od posljedica granatiranja ranjeni Nada Vrećo, Vlatko Vojnović i Slavko Popović”,* a sve imajući u vidu da je Vijeće utvrdilo da optuženi Ibro Merkez nije obavljao funkciju načelnika SJB Goražde u navedenom vremenskom periodu.

F. KRIVIČNA ODGOVORNOST

166. Optuženi Ibro Merkez oglašen je krivim za počinjenje krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. KZ SFRJ. Elemente obilježja ovog krivičnog djela Vijeće je, prije svega, našlo činjenicom da je Tužilaštvo BiH dokazalo da je optuženi, preduzimajući radnje izvršenja, postupao protivno zabranama zajedničkog člana Ženevskih konvencija, odnosno protivno

zabrani protivzakonitog zatvaranja i nečovječnog postupanja, a kako je to već ranije obrazloženo.

a) Protivzakonito zatvaranje

167. Član 43. Ženevske konvencije propisuje da odluku o preduzimanju mjera zatočavanja civila (kao što je interniranje) treba u najkraćem mogućem roku da ponovo razmotri odgovarajuće tijelo. Razumni rok koji bi trebalo omogućiti sili koja drži civile da bi utvrdila da li zatočeni civili predstavljaju opasnost za njenu bezbjednost mora biti minimalni rok neophodan za istrage kojima treba utvrditi da li postoje ikakve objektivne osnove za "opravdanu sumnju", na kakvu upućuje član 5. Ženevske konvencije IV.⁵⁰

168. Za navod da je krivično djelo protivpravnog zatočenja civila počinjeno nepoštivanjem obaveze da se omogući korištenje garantovanog prava na postupak, nije potrebno utvrditi da li je postojalo i saznanje da je samo zatočavanje predmetnih zatočenika bilo protivpravno. Razlog za to je što se obaveza da se omogući korištenje garantovanog prava na pravičan postupak odnosi na sve zatočenike, bez obzira na to da li je na početku njihovo zatočavanje bilo protivpravno ili nije.⁵¹ Međutim, Žalbeno vijeće MKSJ zaključuje da:

"Ako osoba koja raspolaže ovlašću da oslobodi zatočenika zna da lica u zatočeništvu imaju pravo da se njihovo zatočenje preispita, a da im korištenje tog prava nije omogućeno, njegova je dužnost da ih oslobodi. Dakle, time što je osoba s takvim ovlastima propustila iskoristiti svoju moć da oslobodi zatočenike za koje zna da im nije omogućeno korištenje prava na postupak koji im je priznat, ona je počinila krivično djelo protivpravnog zatočenja civila, čak i ako nije sama odgovorna za to što njihovo pravo na zagaranтовani postupak nije poštovano."⁵²

169. U predmetu MKSJ *Tužilac protiv Kordića* Žalbeno vijeće utvrdilo je kada je zatvaranje civila nezakonito, pa se tako navodi da je to u slučaju kada:

"Ne postoji osnovana sumnja da je to apsolutno neophodno radi bezbjednosti:

⁵⁰ Presuda Žalbenog vijeća u predmetu *Čelebići*, paragraf 327

⁵¹ *Ibid*, paragraf 380

⁵² *Ibid*, paragraf 379

- *Civil ili civili pritvoreni su bez osnovane sumnje da je to apsolutno neophodno radi bezbjednosti sile koja ih drži.*
- *Ne može se smatrati da sama činjenica da je neka osoba državljanin neke neprijateljske strane, ili se uz nju svrstava, ugrožava bezbjednost suprotstavljene strane i stoga, nije valjan razlog za interniranje te osobe.*
- *Da bi zatočavanje bilo zakonito, mora postojati procjena da svaki privedeni civil predstavlja konkretnu prijetnju bezbjednosti sile koja ih drži.⁵³*

170. Žalbeno vijeće MKSJ također zaključuje da je odgovornost za nezakonito zatočenje primjerenije pripisati osobi ili osobama koje su odgovorne za privođenje, a ne onima koji samo učestvuju u sistemu zatočenja.⁵⁴ Na primjer, činjenica da osoba koja radi u zatvoru gdje su protivpravno zatočeni nije adekvatna osnova za utvrđivanje primarne krivične odgovornosti za ovo krivično djelo. Stražar koji propusti da poduzme radnje za koje nije ovlašten kako bi oslobodio zatočenike nije počinio krivično djelo protivpravnog zatvaranja.⁵⁵ S druge strane, osobe koje su direktno odgovorne za zatočenje mogu biti krivično odgovorne. To uključuje:

- Osobe koje optuženika stvarno smjeste u pritvor bez postojanja razumnih osnova za vjerovanje da on predstavlja bezbjednosnu prijetnju;
- Onome ko prihvati civila u pritvor, pošto ima određenih ovlasti nad objektom za pritvaranje, a ne zna da osnove za to postoje;
- Onome ko ima ovlasti i moć da zatočenike oslobodi, a to ne učini iako zna da nema razumnog razloga za njihovo zatočenje ili da takvi razlozi više ne postoje.⁵⁶

171. Član 5. Dodatnog protokola II također propisuje zaštitu civilima koji su privedeni ili zatočeni u toku oružanih sukoba, uključujući i pravila o uslovima zatočenja i pritvora.

172. Apelaciono vijeće Suda BiH u predmetu protiv Ante Kovaća cijenilo je radnje koje su stavljene na teret optuženom, to jeste protivpravno zatvaranje, odvođenje na prisilni rad, silovanje i pljačka. Apelaciono vijeće također smatra da se sve navedene

⁵³ Presuda Žalbenog vijeća u predmetu *Kordić*, paragraf 73; Presuda Žalbenog vijeća u predmetu *Čelebići*, paragrafi 320-322, 330

⁵⁴ Presuda Žalbenog vijeća u predmetu *Čelebići*, paragraf 342

⁵⁵ *Ibid*, paragraf 342

⁵⁶ *Ibid*

radnje mogu podvesti pod pojam nečovječnog postupanja, koje je zabranjeno odredbom zajedničkog člana 3. Ženevskih konvencija.⁵⁷

173. U istom predmetu, Apelaciono vijeće smatra da protivpravno zatvaranje civila uključuje radnje koje:

- *su namjerne i smišljene,*
- *nanose tešku duševnu patnju, te*
- *predstavljaju ozbiljan nasrtaj na ljudsko dostojanstvo.*

174. Lišavanje mora biti proizvoljno, što znači da nije bilo pravnog osnova koje bi opravdalo lišavanje slobode. Obilježja ovog krivičnog djela nisu ispunjena u slučaju kada osoba koja je lišena slobode nije civil, odnosno ako je osoba vojnik i time legitiman cilj.⁵⁸

175. Kada je u pitanju subjektivni element, Sud BiH se u dosadašnjoj praksi oslanjao na presudu Žalbenog vijeća u predmetu Čelebići, gdje je ovo vijeće mišljenja da se “*mora dokazati više od pukog svjesnog učešća u opštem sistemu ili operaciji na osnovu koje se zatočavaju civili da bi se utvrdilo da je neki pojedinac počinio krivično djelo protivpravnog zatočenja*”, a što je utvrđeno već pomenutim paragrafom 342 predmetne odluke.⁵⁹

176. U skladu sa sudskom praksom MKSJ, sudsko vijeće Suda BiH u predmetu Šakić identificiralo je objektivne elemente protivpravnog pritvaranja:

- Pojedinac je lišen slobode,
- Lišavanje mora biti proizvoljno, što znači da nije bilo zakonskih osnova koje bi opravdale lišavanje slobode, te
- Djelo ili propust kojim je pojedinac lišen fizičke slobode počinio je optuženi ili osobe za koje snosi odgovornost.⁶⁰

177. Sud BiH identificirao je subjektivne elemente protivpravnog pritvaranja, koji se ogledaju u sljedećem: optuženi je namjeravao počiniti radnju ili propust koji su imali

⁵⁷ Drugostepena presuda u predmetu protiv Ante Kovaća, broj X-KRŽ-08/489 od 12.11.2010. godine, paragraf 65

⁵⁸ Ibid, paragraf 172

⁵⁹ Presuda Žalbenog vijeća u predmetu Čelebići, paragraf 342

⁶⁰ Šakić, prvostepena presuda, strana 12

za cilj da osobu liše njegove/njene fizičke slobode ili je optuženi na osnovu razumnog zaključivanja znao da njegova djela ili propusti mogu prouzročiti proizvoljno lišavanje fizičke slobode.⁶¹

178. Dakle, imajući u vidu sve navedeno, Vijeće je, kako je već i obrazloženo u odnosu na radnje iz tačke 1. osuđujućeg dijela izreke presude, van razumne sumnje utvrdilo da je optuženi Ibro Merkez izvršio nezakonitu naredbu Ratnog predsjedništva Goražde i u svojstvu načelnika SJB Goražde, preko podređenih pripadnika SJB Goražde, zatvorio civile isključivo ... nacionalnostu četiri stana u ulici Moše Pijade broj 8, preko puta SJB Goražde, zbog čega su isti pretrpjeli snažne fizičke i psihičke bolove u vidu straha za svoj život.

b) Nečovječno postupanje

179. Krivični zakon SFRJ ne definiše pojam „nečovječno postupanje“, međutim, praksa MKSJ nudi mnogobrojne primjere tih konkretnih krivičnih djela i to: sakaćenje ili nanošenje teških tjelesnih povreda⁶²; premlaćivanje i druge nasilne radnje⁶³; nanošenje teških ili ozbiljnih povreda⁶⁴; teške povrede tjelesnog ili duševnog integriteta⁶⁵; ozbiljan napad na ljudsko dostojanstvo⁶⁶; prisilni rad koji je izazvao tešku duševnu ili tjelesnu patnju ili povredu, ili je radnja predstavljala ozbiljan nasrtaj na ljudsko dostojanstvo⁶⁷; deportacija i prisilno premještanje grupa civila⁶⁸; prisiljavanje na prostituciju⁶⁹ i nestajanje ljudi pod prisilom⁷⁰.

180. Prvostepeno vijeće MKSJ u predmetu *Delalić i dr.* ponudilo je definiciju pojma „nečovječno postupanje“, u kojoj se kaže da je to „...namjerna radnja ili propust, tj. radnja koja nanosi tešku duševnu ili tjelesnu patnju ili povredu ili predstavlja ozbiljan

⁶¹ *Ibid*

⁶² Vidjeti predmet *Kvočka i dr.*, presuda Pretresnog vijeća MKSJ, broj IT-98-30/1, paragraf 208.

⁶³ *Ibid*, paragraf 208.

⁶⁴ Vidjeti predmet *Kordić i Čerkez*, presuda Žalbenog vijeća MKSJ, broj IT-95-14/2, paragraf 117.

⁶⁵ Vidjeti predmet *Blaškić*, presuda Žalbenog vijeća MKSJ, broj IT-95-14 paragraf 239. predmet *Krstić*, presuda Pretresnog vijeća MKSJ, broj IT-98-33 paragraf 523.

⁶⁶ Vidjeti predmet *Vasiljević*, presuda Pretresnog vijeća MKSJ, paragraf 239-240.

⁶⁷ Vidjeti predmet *Naletilić i Martinović*, presuda Pretresnog vijeća MKSJ, paragrafi 271, 289, 303.

⁶⁸ Vidjeti predmet *Kupreškić i dr.*, presuda Pretresnog vijeća MKSJ, paragraf 566.

⁶⁹ *Ibid*, paragraf 566.

⁷⁰ *Ibid*, paragraf 566.

nasrtaj na ljudsko dostojanstvo“, što dakle, podrazumijeva sljedeća bitna obilježja ovog krivičnog djela:

- *da su ta radnja ili propust prouzrokovali tešku duševnu ili tjelesnu patnju ili ozljedu, odnosno da predstavljaju težak napad na ljudsko dostojanstvo;*
- *da su radnju ili propust namjerno izvršili optuženi ili lice, odnosno lica za čije radnje i propuste optuženi snosi krivičnu odgovornost.*

181. Kako bi se procijenila težina nekog djela, nužno je razmotriti sve činjenične okolnosti. Neke od tih okolnosti mogu na primjer biti: karakter radnje ili propusta, kontekst u kojem su se oni dogodili, lične prilike žrtve, uključujući starost, pol i zdravstveno stanje, kao i fizičke, psihičke i moralne posljedice tog čina za žrtvu.

182. Patnje koje dotična radnja nanosi žrtvi ne moraju biti trajne, dovoljno je da su stvarne i ozbiljne⁷¹. U konkretnom slučaju, oštećeni su naveli da su trpjeli veliki strah za svoje živote, posebno usljed granatiranja, kao i da je među njima bio veliki broj starih i bolesnih, kao i djece, dok je oštećena Biljana Petrić navela da je bila u šestom mjesecu trudnoće i da njena beba nije mogla napredovati, pa i danas ima ...

183. *Mens rea (subjektivni element)* za nečovječna djela iz ovog člana zadovoljen je kada je počinitelj u trenutku činjenja ili nečinjenja imao namjeru da nanese tešku tjelesnu ili duševnu patnju ili da izvrši težak napad na ljudsko dostojanstvo žrtve, ili ako je znao da će to njegovo činjenje ili nečinjenje vjerovatno prouzrokovati tešku tjelesnu ili duševnu patnju ili teški napad na ljudsko dostojanstvo i ponio se sa namjerom da to učini.

184. U konkretnom slučaju, optuženi je bio svjestan i znao da će svojim postupcima oštećenima nanijeti velike tjelesne i duševne patnje, strah za sopstveni život, ali je pristao da izvrši nezakonitu naredbu Ratnog predsjedništva Goražde i saglasio se sa posljedicama koje su oštećeni imali prilikom zatočenja i kasnije prilikom boravka. Do ovakvog zaključka Vijeće je došlo svestranom analizom i ocjenom provedenih dokaza

⁷¹ Vidjeti predmet *Krnojelac*, presuda Pretresnog vijeća MKSJ, paragraf 131.

pojedinačno i u međusobnoj povezanosti, a o čemu je detaljnije izneseno u obrazloženju osuđujućeg dijela presude.

185. Nadalje, u odnosu na obje tačke osuđujućeg dijela presude, Vijeće je našlo da je optuženi odgovoran kao saizvršilac. U članu 22. KZ SFRJ navodi se: *“Ako više lica, učestvovanjem u radnji izvršenja ili na drugi način, zajednički učine krivično djelo, svako od njih kaznit će se kaznom propisanom za to djelo”*. Saizvršilaštvo po ovom članu podrazumijeva više lica, odlučujući doprinos i zajedničku namjeru.

186. U vezi s navedenim, Vijeće je, van svake razumne sumnje, našlo dokazanim da je optuženi, zajedno sa predsjednikom Ratnog predsjedništva Goražde, preduzeo zabranjene radnje, a kako je to već navedeno i obrazloženo u pojedinačnim tačkama osuđujućeg dijela presude.

187. U skladu sa sudskom praksom, u slučaju postupanja više izvršilaca, dovoljno je dokazati da isti postupaju zajedno i da su odgovorni kao neposredni izvršioci u protivzakonitom zatvaranju i nečovječnom postupanju prema žrtvama. Imajući u vidu sve okolnosti pod kojima je došlo do izvršenja navedenih radnji, to je na osnovu ponuđenih dokaza bilo moguće izvesti zaključak da je optuženi Ibro Merkez učestvovao u materijalnim elementima krivičnog djela, kao sukcesivni saizvršilac (proveo nezakonitu radnju koja je prethodila njegovoj radnji izvršenja), te da je odgovoran za posljedice koje su nastupile kod žrtava.

188. Dakle, imajući u vidu sve navedeno, Vijeće je našlo dokazanim da je optuženi Ibro Merkez počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. KZ SFRJ, te ga je Vijeće oglasilo krivim i osudilo za navedeno djelo.

IV ODMJERAVANJE KAZNE

189. Svrha kažnjavanja određena je članom 33. KZ SFRJ, te se ogleda u: *(1) sprječavanju učinioaca da čini krivična djela, (2) vaspitni uticaj na druge da ne čine krivična djela i (3) jačanju morala društva i uticaj na razvijanje društvene odgovornosti i discipline građana.*

190. Nalazeći na nesumnjiv način dokazanim da je optuženi Ibro Merkez počinio krivično djelo za koje je ovom presudom oglašen krivim, Vijeće je prilikom

odmjeravanja kazne imalo u vidu sve okolnosti koje utiču na visinu kazne, a naročito: stepen krivice, pobude iz kojih je djelo učinjeno, jačinu ugrožavanja ili povrede zaštićenog dobra, okolnosti pod kojima je djelo učinjeno, raniji život učinioca, njegove lične prilike i držanje nakon učinjenog djela, kao i druge okolnosti koje su od uticaja za odmjeravanje kazne.

191. U pogledu odluke o kazni, Vijeće je prilikom odmjeravanja kazne optuženom vodilo računa o svim olakšavajućim i otežavajućim okolnostima, te svrsi kažnjavanja, pa je tako, ne našavi otežavajuće okolnosti, od olakšavajućih okolnosti cijenjeno da je optuženi Ibro Merkez do sada neosuđivan, da je izrazio svoje protivljenje nezakonitoj Naredbi Ratnog predsjedništva od 09.07.1992. godine, zbog čega je i pokrenuta njegova smjena, prvo kao člana Ratnog predsjedništva, a nakon toga i smjena s pozicije načelnika SJB Goražde, činjenica da je postupao s eventualnim umišljajem, zatim da se optuženi nalazi u poznim godinama (1942. godišće), kao i da je u određenim prilikama dozvoljavao civilima da u pratnji policije odu do svojih stanova radi nabavke hrane i odjeće i da budu ispred zgrade, da su im komšije i prijatelji oštećenih mogli donositi hranu, da je u inkriminisanom periodu vladao kaos u Goraždu zbog učestalog granatiranja i humanitarne krize zbog ogromnog priliva izbjeglica uglavnom iz Podrinja, te nedostatka hrane u opkoljenom Goraždu, da se radi o kratkom vremenu (oko 20 dana) izvršenja protivpravnih radnji.

192. Obzirom na utvrđeno činjenično stanje i nastale posljedice, Vijeće je cijenilo navedene olakšavajuće okolnosti osobitim, pa je optuženog osudilo na kaznu zatvora ispod zakonom propisanog posebnog minimuma za ovo krivično djelo, u trajanju od 2 (dvije) godine, nalazeći pri tom da je izrečena krivična sankcija srazmjerna težini djela i nastalim posljedicama, te da će se u smislu odredbe člana 33. KZ SFRJ izrečenom kaznom postići opšta svrha izricanja krivičnih sankcija i svrha kažnjavanja.

V ODLUKA O TROŠKOVIMA POSTUPKA

193. Vijeće je, na osnovu odredbe člana 188. stav 1. ZKP BiH optuženog obavezalo da, u odnosu na osuđujući dio presude, naknadi troškove krivičnog postupka, o čijoj visini će Sud donijeti posebno rješenje, nakon što prikupi sve potrebne informacije.

194. U pogledu navedenog, Vijeće je imalo u vidu da optuženi Ibro Merkez obavlja advokatsku djelatnost i da nije dostavio podatke o eventualno lošem imovnom stanju, shodno čemu Vijeće cijeni da na strani optuženog ne postoje okolnosti iz člana 188. stav 4. ZKP BiH, niti je na iste ukazivala odbrana tokom postupka.

195. U skladu sa odredbom člana 189. stav 1. ZKP BiH, a u odnosu na oslobađajući dio presude, troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava.

VI ODLUKA O IMOVINSKOPRAVNOM ZAHTJEVU

196. Na osnovu odredbe člana 198. stav 2. ZKP BiH, Vijeće je oštećene Dragoslava Vidakovića, Gordanu Heletu, Vukosavu Heletu, Milenka Lakovića, Svemirku Čvoro i Ozrenku Vladičić sa imovinskopravnim zahtjevima uputilo na parnicu, obzirom da podaci krivičnog postupka ne pružaju pouzdan osnov ni za potpuno, ni za djelimično presuđenje.

197. Kada je u pitanju oslobađajući dio izreke presude, Vijeće je oštećene Milivoja Čarapića, Miroslava Čarapića, Stanicu Čarapić, Biljanu Petrić i O.M. također uputilo na parnicu, a u skladu s odredbom člana 198. stav 3. ZKP BiH.

VII NALAZI SUDA – OSLOBAĐAJUĆI DIO IZREKE PRESUDE

198. Vijeće će u nastavku navesti razloge zbog kojih je optužene Predraga Bogunića i Ešefa Hurića oslobodilo od optužbe u cjelosti, kao i razloge za djelimično oslobađanje optuženog Ibre Merkeza.

199. Imajući u vidu da je Vijeće optužene oslobodilo od optužbe za tačke optužnice kako je to navedeno u oslobađajućem dijelu izreke presude zbog nedostatka dokaza da su isti počinili inkriminacije koje im se stavljaju na teret izmijenjenom optužnicom, to će se Vijeće osvrnuti na tačke koje se na teret stavljaju svakom od optuženim pojedinačno, a sve u skladu sa razlozima zbog kojih je i donijelo ovakvu odluku.

200. Naime, prije svega, Vijeće podsjeća da se optuženima na teret stavlja protivzakonito zatvaranje, oduzimanje prava na pravično suđenje i nečovječno

postupanje prema civilima ... nacionalnosti iz grada Goražda koji su bili smješteni u četiri stana preko puta SJB Goražde, ali i prema civilima iz sela Bučje, koji su bili zatočeni u prostorijama SJB Goražde od sredine jula 1992. godine.

201. U skladu s tim, Vijeće u nastavku posebno iznijeti analizu dokaza provedenih na navedene okolnosti.

PROTIVZAKONITO ZATVARANJE, ODUZIMANJE PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE I NEČOVJEČNO POSTUPANJE PREMA STANOVNIŠTVU SRPSKE NACIONALNOSTI IZ SELA BUČJE

202. Izmijenjenom optužnicom optuženima Ibri Merkez, Predragu Boguniću i Ešefu Huriću na teret je, između ostalog, stavljeno počinjenje krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. KZ BiH i to radnjama protivzakonitog zatvaranja, oduzimanjem prava na pravično suđenje i nečovječno postupanje prema civilima srpske nacionalnosti iz sela Bučje, koji su dovedeni i zatvoreni u prostorije SJB Goražde.

203. Ove radnje navedene su u oslobađajućem dijelu izreke presude i to u tačkama: "protivzakonito zatvaranja" – tačke I-2a) (Ibro Merkez) i I-2b) (Predrag Bogunić i Ešef Hurić), "oduzimanje prava na pravično suđenje" – tačke a) (Ibro Merkez) i b) (Predrag Bogunić), "nečovječno postupanje" – tačke III-2a) (Ibro Merkez) i III-2b) (Predrag Bogunić i Ešef Hurić).

204. Nakon analize provedenih dokaza na ove okolnosti, Vijeće je utvrdilo da SJB Goražde, a samim tim ni optuženi, nisu bili nadležni za bilo kakvo postupanje prema ovim licima.

205. Obzirom na ovakvu odluku Vijeća, isto se neće posebno i detaljno osvrutati na iskaze oštećenih iz sela Bučje, a koji iskazi se odnose na njihov dolazak i smještaj u prostorije SJB Goražde, ali će ukratko navesti samo pojedine dijelove iskaza ovih svjedoka.

206. Tako je svjedokinja Stanica Čarapić⁷² izjavila da je dana 12.07.1992. godine, zajedno sa ostalim stanovnicima sela Bučje, njih oko 30, odvedeno iz sela od strane

⁷² Saslušana na glavnom pretresu od 17.11.2016. godine

pripadnika "Sejdićeve" vojske na Trebeško brdo, a nakon sedam dana u tri ćelije SUP-a u Goraždu, gdje ih je, kako to svjedokinja ističe, milicija otvarala i zatvarala, što je zaključila na osnovu njihovih plavih uniformi. Svjedokinja ističe da su prostorije u kojima su boravili bile dimenzija 2x3 i da je u dvije ćelije bilo zatvoreno njih 10, u jednoj 11, da su bili poredani "k'o sardine", spavali su na betonu, a nuždu vršili u ćelijama. Svjedokinja je navela da je hrana bila "nikakva", riža "žitka", a imali su litar vode na njih desetero. Što se tiče higijene, svjedokinja je izjavila da se nisu kupali šest mjeseci, nakon čega su im dali neko zahrđalo bure za kupanje, da su se kupali hladnom vodom, kao i da su neki od njih imali vaške i stomačne probleme.

207. Navedeno su potvrdili i drugi svjedoci Tužilaštva. Svjedok O.M.⁷³ navela je da su bili zatvoreni u prostorijama SUP-a punih osam mjeseci, gdje su boravili u katastrofalnim uslovima, s "nikakvom" higijenom, nuždu su vršili u neki lonac koji je bio u ćeliji i nisu se kupali. Ishrana je bila jednom dnevno i to riža na vodi, a hljeb je bio kiseo pa ga svjedokinja nije mogla ni jesti, te navodi da je imala 42 kg. Svjedok Miroslav Čarapić⁷⁴ navodi da je bio maloljetan u vrijeme zatočenja, da su boravili u lošim uslovima u prostorijama SJB, da su on i njegov otac došli pretučeni i da su se za pomoć obraćali stražarima, ali istu nisu dobili sve do mjeseca septembra 1992. godine.

208. Svjedok Momir Čarapić⁷⁵ izjavio je da su najviše bili tučeni na Trebeškom brdu, nakon čega su dovedeni u policijsku stanicu i tu zatvoreni. Prilikom dolaska u stanicu, svjedok ističe da ga je tada neki nepoznati čovjek pitao da li su ih tukli i da li su oni iz Bučja, da bi ujutro od Vase Vesovića saznao da je taj čovjek bio Ibro Merkez.

209. Međutim, kako se to može zaključiti na osnovu uložениh, prvenstveno materijalnih dokaza, civili srpske nacionalnosti iz sela Bučje u prostorije SJB Goražde dovedeni su od strane pripadnika 43. Drinske brigade pod kontrolom komandanta Amira Reke, koji se pismenim putem lično obratio načelniku SJB Ibri Merkezu, navodeći da vojska nema prostorije za smještaj zarobljenika i da je iste potrebno smjestiti u prostorije SJB Goražde do naredne odluke nadležne komande.

210. Naime, u dokumentu pod nazivom "Obezbjedenje mjesnog stanovništva i zaštita međunacionalnih odnosa, naređenje" broj strogo pov. 1-153 od 04.07.1992.

⁷³ Saslušana na glavnom pretresu od 08.09.2016. godine

⁷⁴ Saslušan na glavnom pretresu od 03.11.2016. godine

⁷⁵ Saslušan na glavnom pretresu od 13.10.2016. godine

godine, koji je potpisao komandant 43. Drinske udarne brigade Amir Reko, navodi se da se javila potreba za pojačanjem osmatranja ponašanja stanovništva sela Bučje i pripadnika TO, sve *“u cilju pravilnog očuvanja međunacionalnih odnosa u ovoj situaciji”*.

211. Nakon toga, Ratno predsjedništvo Goražde na sjednici 05/06.07.1992. godine donosi naredbu, koja glasi:

“1. Naređuje se 43. Drinskoj udarnoj brigadi da građane sela Bučje, srpske nacionalnosti, obaveže na predaju oružja, municije i druge ratne opreme i da se potom izvrši pretres kuća i svih drugih prostorija. Kod kojih građana se nađe oružje, poslije isteka roka za predaju, odmah preduzeti zakonom propisane mjere.

Oni građani srpske nacionalnosti, koji žele stupiti u redove TO, to moraju učiniti odmah i biti raspoređeni u jedinice TO po ocjeni i odluci komande, o čemu se Predsjedništvo mora izvijestiti.

2. Ako građani sela Bučje, srpske nacionalnosti, pristupe TO Goražde i dalje ostaje na snazi obaveza na predaju eventualno preostalog oružja, municije i druge ratne opreme i obavezan pretres kuća i drugih prostorija (terena). U slučaju prikrivanja oružja, municije i druge ratne opreme preduzeti zakonom propisane mjere.

3. Ova Naredba stupa na snagu ODMAH, a o preduzetim mjerama po ovoj Naredbi izvijestiti Predsjedništvo Skupštine opštine Goražde.”⁷⁶

212. Dakle, kako se može zaključiti da je od strane Ratnog predsjedništva Goražde naređeno isključivo 43. Drinskoj brigadi da razoruža stanovnike sela Bučje i da provede zakonom propisane mjere u slučaju da se isti budu protivili takvoj naredbi.

213. Također, iz sadržaja pomenute naredbe, jasno se može utvrditi da je ista dostavljena komandantu 43. Drinske brigade Amiru Reki i komandantu Štaba TO Goražde, a nikako SJB Goražde, obzirom da se ista na njih nije ni odnosila.

214. Aktom broj 1-269 od 14.07.1992. godine⁷⁷ komandant Amir Reko moli Opštinski sekretarijat za unutrašnje poslove Goražde da do daljnjeg zadrže 31 građanina ...

⁷⁶ Naredba Ratnog predsjedništva Goražde, broj 6/92 od 06.07.1992. godine – uložena kao dokaz Tužilaštva broj T-45 i odbrane broj O-1-6

⁷⁷ Dokaz odbrane broj O-2-15

nacionalnosti iz sela Bučje u njihovim pritvorskim prostorijama, napominjući da će nakon provedenog postupka od strane oružanih snaga opštine Goražde isti biti obaviješteni o daljim mjerama.

215. Nakon toga, Opštinski sekretarijat za unutrašnje poslove Goražde (OSUP) dana 29.08.1992. godine obraća se Štabu oružanih snaga SO Goražde⁷⁸ u vezi njihovog akta od 14.07.1992. godine koji je Vijeće već interpretiralo, ističući da su u međuvremenu, usljed stalnog granatiranja zgrade i drugih prostorija OSUP, bili promorani izmjestiti radnike policije i da se u istim obavlja samo dežurna služba i obezbjeđenje zgrade, iz kojeg razloga su se obratili 17.08.1992. godine Štabu da preduzme mjere u cilju obezbjeđenja drugih prostorija za smještaj ratnih zarobljenika. U istom aktu dalje se navodi da im ishrana pritvorenih zarobljenika predstavlja velike teškoće iz razloga što komanda 43. Drinske udarne brigade ne obezbjeđuje hranu za navedena lica, a OSUP nije u mogućnosti da formira kuhinju za spremanje hrane, pa se i sami radnici hrane po kuhinjama brigade i Crvenog krsta. Na kraju se predlaže Ratnom predsjedništvu, oružanim snagama SO Goražde, Osnovnom sudu u Goraždu i MUP-CSB-OSUP Goražde da se na zajedničkom sastanku odrede zatvorske prostorije u kojima bi se zadržavali i obezbjeđivali ratni zarobljenici.

216. Da SJB Goražde nije imala bilo kakva ovlaštenja u vezi lica srpske nacionalnosti zatvorenih u prostorijama SJB Goražde, potvrđuju i dokazi iz kojih proizilazi da se u vezi statusa ovih lica Ratnom predsjedništvu obraćala komanda Istočno-bosanske operativne grupe, kao i da je tom prilikom predsjednik Ratnog predsjedništva Hadžo Efendić izjavio da se u vezi tog pitanja trebaju obratiti Štabu TO Goražde, kao i da navedena lica nisu pritvorili radnici policije, nego pripadnici oružanih snaga 43. Drinske udarne brigade.

217. Tako se dopisom komandanta Istočno-bosanske operativne grupe Goražde (IBOG) Ferida Buljubašića od 09.02.1993. godine⁷⁹, kojim dopisom se obraća predsjedniku SO Goražde Hadži Efendiću, obavještava da je protiv 14 lica podnesena krivična prijava Okružnom vojnom tužilaštvu Goražde zbog postojanja osnovane sumnje da su počinili krivično djelo iz člana 213. KZ R BiH i da je protiv istih u postupak u toku. Pored toga, u dopisu je navedeno da za ostalih 11 lica nema osnova za krivično niti prekršajno gonjenje, zbog čega komanda IBOG predlaže da se isti puste iz

⁷⁸ Akt broj 55/92 od 29.08.1992. godine – dokaz odbrane O-2-10

⁷⁹ Dopis Komande IBOG broj 07/53-8 od 09.02.1993. godine

pristupa, odnosno da se riješi njihov dalji status, uz napomenu da niko od njih ne bi trebao napuštati područje grada Goražda, iz bezbjednosnih razloga.

218. U odgovoru na isti, predsjednik Ratnog predsjedništva Hadžo Efendić⁸⁰ upućuje komandu IBOG da navedeno pitanje riješi u saradnji sa Štabom odbrane opštine Goražde i Komisijom za razmjenu ratnih zarobljenika, “pošto ove građane nisu pritvorili radnici policije, već pripadnici Oružanih snaga 43. Drinske udarne brigade”.

219. Da je protiv ovih lica vođen krivični postupak zbog krivičnog djela Nedoizvoljeno držanje oružja iz člana 213. stav 1. KZ R BiH potvrđuje i spis Okružnog vojnog tužilaštva Goražde u predmetu protiv Dese Begovića i drugih⁸¹, kao i optužnica Okružnog vojnog tužilaštva Goražde broj VTK-191/93 od 22.07.1993. godine.⁸²

220. Krivičnu prijavu protiv 14 lica podnio je Sektor službe državne bezbjednosti CSB Goražde, o čemu su obavijestili i SJB Goražde dana 09.02.1993. godine.⁸³

221. Dakle, jasno je da su stanovnike srpske nacionalnosti sela Bučje sproveli i pritvorili pripadnici 43. Drinske udarne brigade, kao i da su ova lica, tokom boravka u prostorijama SJB Goražde, bili pod isključivom ingerencijom vojske, odnosno ove jedinice.

222. Da ova lica nisu bila u nadležnosti SJB Goražde, pored svega navedenog, potvrđuje i obavijest komande 43. Drinske udarne brigade načelniku SJB Goražde, optuženom Ibri Merkezu⁸⁴ u kojoj komandant Amir Reko obavještava SJB da je vojna policija TO ovlaštena da vrši ovlaštenja pripadnika organa unutrašnjih poslova prema pripadnicima oružanih snaga koji su izvršili kršenje zakonskih normi, te u okviru toga i da vrši privođenje takvih lica. Pored toga, komandant navodi da, zbog nepostojanja prostorija za obezbjeđivanje lica lišenih slobode, su prisiljeni da ista lica privode u SJB, gdje postoje odgovarajuće prostorije za smještaj takvih lica. Komanda posebno napominje da SJB takva lica ne može puštati na slobodu bez odluke sudskih organa ili komande 43. Drinske brigade, odnosno komandanta te jedinice, kao i da se prema takvim licima treba ophoditi u skladu sa pravilima službe i odredbama Zakona o krivičnom postupku, odnosno, čovječno i humano.

⁸⁰ Akt Ratnog predsjedništva broj 01-012-30/93 od 09.02.1993. godine – dokaz odbrane O-1-23

⁸¹ Omot spisa uložen kao dokaz Tužilaštva BiH broj T-74 i T-75

⁸² Dokaz odbrane broj O-2-41

⁸³ Akt SDB CSB broj 04/93 od 09.02.1993. godine – dokaz odbrane O-2-49

⁸⁴ Akt pov.broj 1-137 od 29.06.1992. godine – dokaz odbrane O-2-16

223. Pored navedenog, Vijeće je na uvid imalo i akt OSUP Goražde broj 20 od 01.09.1992. godine⁸⁵ u kojem se isti obraća MUP R BiH navodeći da su objekti OSUP Goražde, usljed granatiranja iz svih vrsta teškog oružja, oštećeni u većoj mjeri, tako da nisu u mogućnosti obavljati redovne poslove iz nadležnosti OSUP. U vezi s tim, načelnik Ibru Merkez (odnosno lice koje je potpisalo u njegovo ime, koji potpis je potvrdio svjedok Mesud Kumro kao njegov) navodi da im velike probleme predstavlja zadržavanje lica u neuslovnim pritvorskim prostorijama, a posebno ratnih zarobljenika za koje nisu nadležni. Tako se ističe da je OSUP na zahtjev oružanih snaga SO Goražde u prostorije dana 14.07.1992. godine smješten 31 zarobljenik oružanih snaga za koje OSUP izdvaja fizičko obezbjeđenje i ishranu, što OSUP nije u obavezi da zatvara i čuva ratne zarobljenike oružanih snaga, a što im se "*stalno nameće od oružanih snaga*". Također se navodi da su o tome već dva puta pismeno i više puta usmeno upoznavali Ratno predsjedništvo, izvršni odbor SO i komandu Oružanih snaga, ali ništa nije učinjeno da se problem riješi, zbog čega se moli MUP R BiH da depešom pojasni postupanje OSUP u tim slučajevima, kako bi istu mogli prezentovati nadležnim organima.

224. Dakle, Vijeće je optužene Ibru Merkeza, Predraga Bogunića i Ešefa Hurića oslobodilo od optužbe za navedene inkriminacije prema stanovništvu srpske nacionalnosti sela Bučje, koji su dovedeni i zatvoreni od strane vojske, odnosno, 43. Drinske udarne brigade, imajući u vidu da optuženi, kao tadašnji radnici policije, odnosno OSUP, odnosno SJB Goražde, nisu bili nadležni za bilo kakvo postupanje prema ovim licima. Suprotno tome, iz provedenih dokaza jasno se može zaključiti da je SJB Goražde činila sve da se riješi status ovih lica i pokušala poboljšati uslove u kojima su isti boravili, obzirom da nisu imali podršku od organa stvarno nadležnih za zatvorena lica.

ODUZIMANJE PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE

225. Pod tačkom II oslobađajućeg dijela izreke presude, odnosno tačkama a) i b) optuženima Ibru Merkezu i Predragu Boguniću stavljeno je na teret da su počinili krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. KZ BiH i to oduzimanjem prava na pravično suđenje civilima srpske nacionalnosti s područja

⁸⁵ Dokaz odbrane O-2-19, odnosno O-2-20

grada Goražda koji su se nalazili u stanovima preko puta SJB Goražde i u prostorijama u SJB, a koji su dovedeni iz sela Bučje.

226. Optuženim se stavlja na teret i da su, kao jedini ovlašteni za donošenje pojedinačnih odluka o oduzimanju slobode, propustili izdati odluke o određivanju policijskog pritvora u trajanju od tri dana u odnosu na navedena lica, iako su znali da za predmetna zatvorena lica nema zakonskog osnova za njihovo držanje, kao i da nisu obavijestili nadležnog tužioca i istražnog sudiju da se u stanovima i prostorijama SJB nalaze civili ... nacionalnosti, što je imalo za posljedicu da je bez zakonskog osnova u periodu od polovine jula 1992. godine do kraja avgusta 1992. godine preko 70 civila ... nacionalnosti zatvoreno i držano u stanovima, a 31 (9 razmijenjeno u decembru 1992. godine), odnosno 35 civila (Predrag Bogunić) ... nacionalnosti iz sela Bučje zatvoreno u prostorijama SJB Goražde, čime im je oduzeto pravo na pravično suđenje.

227. Kada je u pitanju navodna odgovornost optuženog Ibri Merkeza u svojstvu načelnika SJB Goražde u periodu od zatvaranja lica u stanove preko puta SJB i u prostorije SJB Goražde, Vijeće je već obrazložilo zbog čega je vremenski period odredilo na način da je uzelo u obzir dokaze provedene na okolnost ranjavanja optuženog i njegovog odsustva iz SJB Goražda, odnosno nemogućnosti da vrši funkciju na koju je bio raspoređen nakon datuma 04.08.1992. godine kada je isti ranjen u nogu, nakon čega je hospitaliziran, a poslije toga i poslan na kućno liječenje.

228. Vijeće je dakle uzelo u obzir činjenice i okolnosti u vrijeme kada je optuženi Ibro Merkez *de facto* i *de iure* obavljao funkciju načelnika SJB Goražde.

229. Vještak Mile Matijević naveo je da je načelnik SJB bio zadužen za funkcionisanje SJB, u skladu sa zakonom o unutrašnjim poslovima u svim uslovima, tako da je bio nadležan da pokrene postupak o ispitivanju zakonitosti lišenja slobode i zatvaranja ... civilnog stanovništva, što za Vijeće nije sporno.

230. Međutim, u konkretnom slučaju, imajući u vidu da je u gradu Goraždu vladala haotična situacija, ratni sukobi su uveliko trajali, granatiranja su se dešavala svakodnevno, što nije sporno, a iz saglasnih iskaza svjedoka, tadašnjih sudija i tužilaca iz Goražda, koji ničim nisu dovedeni u sumnju, jasno se može zaključiti da ni jedna institucija nadležna za krivično gonjenje nije bila u funkciji, tako da optuženi nije

ni bio u mogućnosti da bilo šta poduzme u vezi pokretanja bilo kakvog postupka zakonitosti lišenja slobode ovih lica.

231. Tako je svjedok Sead Imamović⁸⁶, tadašnji sudija Osnovnog suda u Goraždu, naveo da se zgradi suda nije moglo prići niti se moglo suditi sve do mjeseca novembra 1992. godine ili čak i kasnije, što je potvrdio i svjedok Kemal Đuliman⁸⁷, također sudija u to vrijeme, ističući da su i sud i tužilaštvo u Goraždu počeli sa radom tek krajem 1992. godine.

232. Svjedoci Senija Kuljuh⁸⁸ i Mehmed Batotić⁸⁹, tadašnje sudije Vojnog suda u Goraždu, naveli su kako su na te funkcije postavljeni tek u novembru 1992. godine, ističući da za vrijeme rata nisu funkcionisali ni sud, ni tužilaštvo.

233. Sve navedeno, po ocjeni ovog Vijeća, predstavlja objektivnu okolnost koja je optuženog Ibri Merkeza spriječila da obavlja svoju dužnost propisanu Zakonom o unutrašnjim poslovima, dok u odnosu na stanovništvo dovedeno i zatvoreno iz sela Bučje, Vijeće podsjeća da, je pored navedenog, utvrđeno da SJB Goražde nije ni u kojem slučaju bila nadležna za postupanje prema ovim licima, obzirom da su isti bili u nadležnosti vojske, odnosno, 43. Drinske udarne brigade.

234. Dakle, Vijeće smatra da se optuženom Ibri Merkezu ne može na teret staviti nepostupanje po zakonu u situaciji kada zbog ratnih dejstava ni sud, ni tužilaštvo, a na kraju, ni policija, kako se to može vidjeti iz već pomenute dokumentacije, nisu funkcionisali ili nisu funkcionisali na način na koji je to trebalo u mirnodopskim uslovima, obzirom da se jasno zaključuje da se na sve načine pokušao odbraniti sam grad Goražde i da su sve aktivnosti organa bile podređene tom cilju.

235. Kada su u pitanju radnje stavljene na teret optuženom Predragu Boguniću, za koje se isti tereti da je počinio u svojstvu *de facto* načelnika SJB Goražde u periodu od kraja avgusta 1992. godine do druge polovine februara 1993. godine (ističući da je formalno za v.d. načelnika SJB Goražde postavljen u decembru 1992. godine), Vijeće će se u nastavku posebno osvrnuti na činjenična utvrđenja u odnosu na navode optužnice u pogledu funkcije koju je optuženi obavljao u inkriminisanom periodu.

⁸⁶ Saslušan na glavnom pretresu od 21.12.2017. godine

⁸⁷ Saslušan na glavnom pretresu od 07.12.2017. godine

⁸⁸ Saslušana na glavnom pretresu od 23.11.2017. godine

⁸⁹ Saslušan na glavnom pretresu od 18.01.2018. godine

**ČINJENIČNA UTVRĐENA U ODNOSU NA FUNKCIJU KOJU JE U INKRIMINISANOM PERIODU
OBAVLJAO OPTUŽENI PREDRAG BOGUNIĆ (TAČKE I-1B), I-2B), II-B) I III-2B))**

236. Sve radnje koje se optuženom Predragu Boguniću stavljaju na teret vezane su za njegovu funkciju koju je isti obavljao u inkriminisanom periodu, odnosno, na teret mu je stavljeno da je isti od kraja avgusta 1992. do druge polovine februara 1993. godine *de facto* obavljao funkciju načelnika SJB Goražde, a nakon što je optuženi Ibro Merkez ranjen, odnosno, nakon što je razriješen dužnosti načelnika.

237. Međutim, kada je u pitanju navodna odgovornost optuženog Predraga Bogunića kao *de facto* načelnika SJB Goražde u periodu od kraja avgusta 1992. godine do druge polovine februara 1993. godine, Vijeće nije našlo nesumnjive i pouzdane dokaze koji bi van razumne sumnje potvrdili da je optuženi zaista i vršio dužnost načelnika SJB Goražde za vrijeme dok je optuženi Ibro Merkez bio odsutan iz SJB.

238. Naime, Vijeće se neće posebno osvrnati na tačke optužnice u kojima se optuženom stavlja na teret odgovornost za zabranjene radnje u odnosu na civile iz sela Bučje, obzirom da je, kako je već navedeno, utvrđeno da su isti bili pod izričitom ingerencijom vojske, a ne policije.

239. Međutim, kada se radi o periodu nakon 04.08.1992. godine kada je ranjen optuženi Ibro Merkez, do sredine oktobra 1992. godine, kada je, kako se to optužnicom tvrdi, na čelo SJB *de facto* došao optuženi Predrag Bogunić, dotadašnji zamjenik komandira za bezbjednost saobraćaja u SJB Goražde, Vijeće nije našlo ni jedan dokaz koji potvrđuje ovakve navode.

240. Vijeće će se prvenstveno osvrnuti na materijalne dokaze uložene na okolnost funkcije načelnika SJB Goražde u navedenom periodu. Tako se iz Izvještaja o radu PS Goražde od 15.10.- 01.11.1992. godine može vidjeti da je navedeni izvještaj za načelnika Ibru Merkeza potpisao neko drugi, a ne optuženi Predrag Bogunić.⁹⁰

241. Na 22. sjednici Ratnog predsjedništva Goražde održanoj dana 16.10.1992. godine donesen je Zaključak da se MUP-u R BiH da prijedlog da se za načelnika SJB

⁹⁰ Dokaz odbrane broj O-2-53

umjesto optuženog Ibri Merkeza postavi Predrag Bogunić, a koji prijedlog je poslan MUP R BiH istog dana.⁹¹

242. Dakle, tek je 16.10.1992. godine pokrenut postupak smjene optuženog Ibri Merkeza, odnosno postupak postavljanja za v.d. načelnika Predraga Bogunića, iz kojih dokaza se također može vidjeti da je optuženi Predrag Bogunić u to vrijeme obavljao funkciju zamjenika komandira saobraćajne policije. Navedeno potvrđuje i Depeša upućena od strane MUP R BiH dana 21.10.1992. godine, u kojoj se traži mišljenje od CSB Goražde u vezi prijedloga Ratnog predsjedništva za smjenu optuženog Ibri Merkeza.⁹² S tim u vezi, CSB Goražde je dana 27.10.1992. godine obavijestio MUP R BiH da je upoznat sa prijedlogom Ratnog predsjedništva Goražde, te da je s istim saglasan, navodeći da je Predrag Bogunić *“svojim radom dao primjer ostalim, a posebno policiji sa kojom je bio na borbenim linijama, te da Ratno predsjedništvo nije pogriješilo u izboru kandidata.”*⁹³

243. Da optuženi Predrag Bogunić ni nakon toga nije odmah postavljen na dužnost načelnika može se utvrditi iz dopisa Komande IBOG od 14.11.1992. godine upućenom Komandi I Korpusa⁹⁴, a u kojem se može vidjeti da postoje neslaganja oko kadrovskih promjena. Nakon toga, Ratno predsjedništvo uputilo je Intervenciju za kadrovske promjene MUP-u R BiH dana 22.12.1992. godine⁹⁵ u cilju rješavanja pitanja postavljanja v.d. načelnika SJB Goražde.

244. Iz Rješenja broj 01/4-120.4/121 75 od 25.12.1992. godine⁹⁶ koje je donio MUP RBiH može se zaključiti da je Predrag Bogunić raspoređen na poslove i zadatke vršioca dužnosti načelnika SJB Goražde i to počevši od 24.12.1992. godine, o čemu depešom od 06.01.1993. godine pomoćnik ministra Nijaz Skenderagić upozna je CSB Goražde.⁹⁷

⁹¹ Dokaz odbrane broj O-2-17

⁹² Dopis pomoćnika ministra Nijaza Skenderagića, broj 09-586 od 21.10.1992. godine – dokaz odbrane broj O-2-5, uloženi kao dokaz Tužilaštva broj T-37

⁹³ Dopis CSB Goražde broj 18 DX SS od 27.10.1992. godine – dokaz odbrane O-2-6, uloženi kao dokaz Tužilaštva broj T-38

⁹⁴ Dopis Komanda IBOG, str.pov.br. 01/07 – 1 od 14.11.1992. godine – dokaz odbrane broj O-2-37

⁹⁵ Intervencija za kadrovske promjene u MUP – u CSB – SJB Goražde i preduzimanje drugih zakonskih propisanih mjera, Predsjedništvo SO Goražde u ratnim uslovima, broj 01 – 012 – 26/92 od 22.12.1992. godine – dokaz odbrane O-2-50

⁹⁶ Dokaz odbrane broj O-2-7

⁹⁷ Depeša, MUP R BiH br 657 od 06.01.1993. godine – dokaz odbrane O-2-8

245. Nakon toga, uslijedila je primopredaja dužnosti između optuženog Ibri Merkeza i Predraga Bogunića, održana dana 11.01.1993. godine.⁹⁸

246. Pored toga, činjenicu da optuženi Predrag Bogunić nije odmah nakon rješenja o postavljanju na dužnost preuzeo funkciju v.d. načelnika, potvrđuje i Izvještaj o radu PS Goražde za period od 15.12.-31.12.1992. godine⁹⁹, iz kojeg izvještaja se može vidjeti da i u ovom periodu za načelnika SJB Goražde izvještaj o radu potpisuje Mesud Kumro, koji je prilikom svjedočenja autorizovao svoj potpis, koji je potpisao i Depešu SJB Goražde od 26.12.1992. godine upućenu MUP-u R BiH.¹⁰⁰

247. Dakle, iz uloženi dokaza ne može se van razumne sumnje utvrditi da je optuženi Predrag Bogunić *de facto* mijenjao načelnika Ibri Merkeza, obzirom da ne postoji ni jedan dokument s potpisom ovog optuženog u tom svojstvu za inkriminirani period. Istina da su svjedoci optužbe navodili da je u stanove u kojima su bili zatvoreni dolazio optuženi Predrag Bogunić, ali uglavnom u pratnji Mesuda Kumre i još nekih policajaca.

248. Tako je svjedok Esad Omeragić¹⁰¹ naveo da je raspoređen na poslove koordinatora u CSB Goražde u mjesecu januaru 1993. godine, kada je Braco Bogunić postavljen za načelnika SJB, kao i da je prije toga načelnik SJB bio Ibri Merkez koji je ranjen u ljeto 1992. godine i da se toga sjeća jer mu je išao u bolnicu u posjetu, te da je od strane načelnika CSB Dževada Begovića obaviješten o postavljanju Bogunića umjesto Ibri Merkeza. Na pitanje ko mijenja načelnika u situaciji kada je ovaj ranjen, svjedok je odgovorio da po logici stvari funkciju preuzima komandir u slučaju odsustva načelnika, ali obzirom da istog nije bilo u SJB, trebalo je da ga mijenja zamjenik komandira Hurića koji je bio na lijevoj obali, te da je na desnoj obali Drine komandir za bezbjednost saobraćaja bio Mesud Kumro, a njegov zamjenik je bio Braco Bogunić.

249. Iz nalaza i mišljenja vještaka Mile Matijevića proizilazi da u slučaju odsustva načelnika SJB, istog mijenja jedan od rukovodnih radnika, odnosno, komandir za bezbjednost saobraćaja u konkretnom slučaju, koju funkciju je u to vrijeme obavljao

⁹⁸ Zapisnik o primopredaji dužnosti, MUP, Centar službi bezbjednosti Goražde broj 14-4 od 11.01.1993. godine – dokaz odbrane O-2-30

⁹⁹ Izvještaj o radu Policijske stanice Goražde za period 15.12. do 31.12.1992. godine, MUP RBiH, CSB, SJB Goražde, broj 14-4/01 – 1 – 06 – 1 od 03.01.1993. godine – dokaz odbrane O-2-54

¹⁰⁰ Depeša SJB Goražde broj 121/92 od 26.12.1992. godine – dokaz odbrane O-2-25

¹⁰¹ Saslušani na glavnom pretresu od 07.03.2019. godine

Mesud Kumro, koji je također saslušan kao svjedok u ovom predmetu i čiji će iskaz Vijeće detaljnije analizirati u nastavku.

250. Ovaj svjedok izjavio je da je početkom rata u Goraždu, zajedno sa optuženim Predragom Bogunićem i grupom aktivnih i rezervnih policajaca, otišao u naselje Panorama, gdje su uspostavili liniju odbrane i gdje ostaju sve do avgusta 1992. godine, kada se vraćaju u SJB Goražde. Po dolasku u SJB, svjedok ističe da zatiče Ibru Merkeza na mjestu načelnika, dok je svjedok nastavio obavljati svoju funkciju komandira stanice za bezbjednost saobraćaja, a nakon ranjavanja Ibre Merkeza, svjedok navodi da je funkciju načelnika faktički preuzeo optuženi Predrag Bogunić.

251. Međutim, ovaj svjedok¹⁰², tadašnji komandir za bezbjednost saobraćaja u SJB Goražde, dakle prvi nadređeni optuženom Predragu Boguniću, a nakon što su istom prezentovani dokumenti s potpisom "za načelnika Ibru Merkeza"¹⁰³, izjavio je da su to njegovi potpisi i da je vjerovatno potpisivao jer u tom trenutku nije bilo optuženog Predraga Bogunića u prostorijama SJB.

252. Nakon toga, svjedoku je predočen dokument pod nazivom Plan obezbjeđenja imovine u akciji oslobađanja desne obale rijeke Drine od 11.09.1992. godine¹⁰⁴ kojim načelnik SJB Goražde raspoređuje optuženog Predraga Bogunića kao koordinatora obezbjeđenja sa stalnom obavezom prisustva na terenu, svjedok Mesud Kumro potvrdio je da je on potpisao taj dokument u ime načelnika Ibre Merkeza koji je zasigurno bio saglasan sa napisanim, jer u suprotnom isti ne bi ni potpisao.

253. Međutim, uvidom u sadržaj dokumenta, jasno se može zaključiti da optuženi Predrag Bogunić, da je zaista vršio *de facto* funkciju načelnika SJB Goražde, nije mogao samog sebe rasporediti na bilo kakav zadatak, ali i da svjedok, koji je u to vrijeme obavljao dužnost komandira saobraćajne policije i kao podređeno lice u odnosu na načelnika SJB, nije mogao svom nadređenom davati bilo kakve zadatke.

254. Na pitanje odbrane optuženog Predraga Bogunića kako je moguće da optuženi, koji je u to vrijeme po riječima ovog svjedoka obavljao dužnost načelnika SJB, ispred

¹⁰² Saslušan na glavnom pretresu od 20.04.2017. godine kao svjedok Tužilaštva i odbrane optuženog Predraga Bogunića

¹⁰³ Svjedoku su predočeni dokumenti na kojima je na mjestu potpisa naznačeno "za načelnika Ibru Merkeza" i to: Depeša MUP R BiH broj 657 od 06.01.1993. godine (O-2-8); Dopis SJB Goražde broj 55/92 od 29.08.1992. godine (O-2-10); Izvještaj SJB za period od 15.12.-31.12.1992. godine i akt SJB Goražde broj 14-4/01-1-05-1 od 03.01.1993. godine (O-2-11), Izvještaj broj 63/92 od 02.09.1992. godine (O-2-12)

¹⁰⁴ Dokaz odbrane O-2-9

OSUP, samog sebe određuje za koordinatora_obezbjeđenja sa obavezom stalnog prisustva na terenu, a da je svjedok lice koje je u ime načelnika Merkeza potpisalo pomenuti Plan obezbjeđenja i koji je slijedom toga nadređen Predragu Boguniću kao koordinatoru obezbjeđenja, što je potvrdio i svjedok Amir Reko¹⁰⁵ na glavnom pretresu, ovaj svjedok nije imao razumno obrazloženje.

255. Ovaj svjedok također je naveo da je on lično odlazio kod doktora Emira Frašte kako bi od istog tražio da pregleda zatvorena lica i pruži im potrebnu pomoć, ističući da nije imao nikakvu saglasnost i da je to uradio samoinicijativno iako je Predrag Bogunić u to vrijeme bio *de facto* načelnik.

256. Cijeneći iskaz ovog svjedoka, ali i pomenute materijalne dokaze s njegovim potpisom, a sve na okolnosti lica koje je obavljalo dužnost načelnika za vrijeme odsustva optuženog Ibre Merkeza, Vijeće zaključuje da je ovaj svjedok za to vrijeme sačinjavao izvještaje o radu SJB Goražde, potpisivao sve dokumente u ime načelnika Ibre Merkeza, pravio raspored dežurstava rukovodnih radnika, obilazio ratne zarobljenike i civile koji su bili smješteni u stanovima, tražio pomoć od strane doktora za ta lica, te obavljao niz drugih poslova, koje je, da je zaista i bio v.d. načelnika Predrag Bogunić, zapravo trebao obavljati.

257. Zbog odsustva materijalnih dokaza, koji bi potvrdili da je Predrag Bogunić na bilo koji način postupao u svojstvu vršioca dužnosti načelnika SJB Goražde, Vijeće nije prihvatilo pouzdanim i kredibilnim izjave svjedoka koji su tvrdili suprotno. Pri tome treba imati u vidu da su odluke (rješenje) nadležnog organa i nadređenog starješine o postavljenju legalan i legitiman osnov za obavljanje dužnosti u organima unutrašnjih poslova, o čemu za inkriminirani period nema nikakvih dokaza.

258. Dakle, ovo Vijeće, na osnovu ovakvih dokaza, nije moglo utvrditi da je optuženi Predrag Bogunić obavljao *de facto* dužnost načelnika SJB Goražde, a samim time ni da je odgovoran za protivzakonito zatvaranje, nečovječno postupanje ili oduzimanje prava na pravično suđenje prema civilima zatvorenim u stanovima preko puta zgrade SJB Goražde. Pri tome treba imati u vidu, kako se izjasnio i vještak Matijević, da je jedini legalan i legitiman osnov za obavljanje dužnosti u organima unutrašnjih poslova rješenje nadležnog organa, odnosno nadređenog starješine, o imenovanju o čemu za inkriminirani period nema nikakvih dokaza za optuženog Predraga Bogunića.

¹⁰⁵ Saslušan na glavnom pretresu od 05.10.2017. godine

**RADNJE PROTIVZAKONITOG ZATVARANJA I NEČOVJEČNOG POSTUPANJA STAVLJENE NA
TERET OPTUŽENOM EŠEFU HURIĆU**

259. Tačkama I-1b), I-2b) i III-2b) optužnice, koje tačke su identično označene u oslobađajućem dijelu izreke presude, optuženom Ešefu Huriću na teret je stavljeno da je de facto u svojstvu komandira PS Goražde, u periodu od druge polovine septembra 1992. godine do januara 1993. godine, kao rukovodno lice, počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. KZ BiH na način da je učestvovao u protivzakonitom zatvaranju i nečovječnom postupanju prema zatočenim civilima ... nacionalnosti, koji su se nalazili u prostorijama preko puta zgrade SJB Goražde i u prostorijama SJB Goražde.

260. Kada je u pitanju navodna odgovornost optuženog Ešefa Hurića, analizom uloženi dokaza, Vijeće je utvrdilo da se optuženi, u svojstvu komandira Stanice policije Goražde II nalazio na lijevoj, a ne na desnoj obali rijeke Drine, kako to Tužilaštvo tvrdi, te da ni na koji način nije bio ovlašten da donosi bilo kakve odluke koje su se odnosile na zatvorene civile srpske nacionalnosti u prostorijama preko puta SJB Goražde.

261. Prije svega, Vijeće podsjeća da je sva tri optužena oslobodilo od optužbe da su poduzimali zabranjene radnje prema civilima srpske nacionalnosti iz sela Bučje, obzirom da je već ranije utvrđeno da su za ova lica isključivo bili nadležni vojni organi, što se neće ponovo posebno obrazlagati.

262. Dopisom CSB Goražde od 18.06.1992. godine¹⁰⁶ načelnik Dževad Begović obavještava načelnika SJB Goražde da je zbog teškog stanja na području opštine Goražde, te zbog nemogućnosti funkcionisanja SJB Goražde, na jednom mjestu odlučio da se fomira policijska stanica na lijevoj obali Drine, kao i da se načelnik SJB obavještava da se za obavljanje zadataka policijske stanice na lijevoj obali zadužuje Ešef Hurić, dotadašnji zamjenik komandira stanice policije. Dakle, na osnovu ovog akta može se jasno zaključiti da je optuženi Ešef Hurić od 18.06.1992. godine angažovan na drugim poslovima i zadacima od onih koji se optuženom stavljaju na teret.

263. Navedeno je potvrdio i optuženi Ibro Merkez, svjedočeći na glavnom pretresu u svojstvu svjedoka odbrane, koji je naveo kako je bio obaviješten da je načelnik CSB

¹⁰⁶ Dokaz odbrane broj O-3-1

Goražde izdao naredbu za formiranje policijske stanice na lijevoj obali, kojom je komandovao Ešef Hurić, kao i da on, kao tadašnji načelnik SJB Goražde nije imao komandira zbog čega je većinu zadataka morao obavljati sam. Optuženi je također izjavio da je u SJB bilo vrlo malo policajaca, zbog čega nisu mogli odgovoriti svim zadacima, a što je ujedno bio i razlog formiranja stanice na lijevoj obali, jer se zbog ratnih dešavanja nije moglo prelaziti sa lijeve na desnu obalu i obrnuto, a na lijevoj obali je također trebalo pružiti sigurnost građanima koji su tamo živjeli.

264. Da je komandir stanice policije na lijevoj obali bio optuženi Ešef Hurić potvrdio je i svjedok odbrane, Ismet Subašić, tadašnji zamjenik optuženog Hurića.

265. Da se optuženi Ešef Hurić nalazio na lijevoj obali Drine u inkriminisano vrijeme potvrđuje i Dopis Stanice javne bezbjednosti Goražde II od 26.08.1992. godine¹⁰⁷ kojim optuženi obavještava SJB Goražde o povrijeđenim, odnosno, ranjenim policajcima na lijevoj obali.

266. Da je postojala stanica policije na lijevoj obali rijeke Drine potvrđuju i Izvještaj od 20.07.1992. godine¹⁰⁸ s potpisom komandira Ešefa Hurića, zatim Dnevni izvještaj od 21.08.1992. godine¹⁰⁹, Dnevni izvještaj od 16.09.1992. godine¹¹⁰, kao i da se uvidom u sadržaj istih može zaključiti da se podaci odnose na mjesta i ulice koje su se nalazile na lijevoj obali rijeke Drine.

267. Da je optuženi Ešef Hurić obavljao zadatke iz nadležnosti stanice policije na lijevoj obali, potvrđuju i nalozi za službu potpisani od strane istog kao komandira, a koji se nalozi odnose na djelovanje u ulicama i mjestima lociranih na lijevoj obali. Također, pojedini datumi ovih naloga odnose se na period iz mjeseca oktobra 1992. godine, što samo potvrđuje da je ova stanica funkcionisala i u oktobru, prije samog spajanja stanica na desnoj i lijevoj obali, nakon čega je optuženi Ešef Hurić prešao u sjedište SJB Goražde na desnoj obali.

¹⁰⁷ Dopis broj 14-4/01-1-57 od 26.08.1992. godine – dokaz odbrane broj O-3-19, uloženi i kao dokaz Tužilaštva broj T-65

¹⁰⁸ Izvještaj Štabu Armije BiH, Predsjedniku SO, Načelniku SSJB, Načelniku SJB, Centar službi bezbjednosti, Stanica javne bezbjednosti Goražde, lijeva obala rijeke Drine, broj 14 – 4/01-1-23 od 20.07.1992. godine – dokaz odbrane broj O-3-33

¹⁰⁹ Dnevni izvještaj SJB Goražde II, broj: 14-4/01-1-51 od 21.08.1992. godine – dokaz odbrane broj O-3-34, uloženi i kao dokaz Tužilaštva broj T-68

¹¹⁰ Dnevni izvještaj SJB Goražde II, broj: 14-4/01-1-72 od 16.09.1992. godine – dokaz odbrane broj O-3-35, uloženi i kao dokaz Tužilaštva broj T - 70

268. Pored analiziranih materijalnih dokaza, Vijeće je imalo uvid i u iskaze određenih svjedoka na navedenu okolnost. Tako se iz iskaza svjedokinje Gordane Kuljuh može zaključiti da je na lijevoj obali postojala stanica policije sve do oktobra 1992. godine, gdje je svakodnevno viđala optuženog Ešefa Hurića, ali da ne zna koju je tačno funkciju obavljao, ali da misli da je bio zamjenik komandira. Ova svjedokinja također je istakla da na lijevoj obali nije bilo koncentracije stanovništva srpske nacionalnosti kojoj i ona pripada, pojedinačno navodeći prezimena prisutnih porodica srpske nacionalnosti, ističući da im je policija pomagala. I svjedok Lazar Đoković¹¹¹ je potvrdio da je na lijevoj obali postojala policijska stanica od mjeseca junu sve do oktobra 1992. godine, gdje je "glavni" bio optuženi Ešef Hurić, a njegov zamjenik bio je Subašić, opisujući da je optuženog viđao svakodnevno i da je njegovo ponašanje bilo korektno, također negirajući da je na lijevoj obali bilo koncentracije srpskog stanovništva. Navedeno su potvrdili i svjedoci Momiša Radović i Džemaludin Hubanić.

269. Svjedok Muharem Šemso¹¹² u svom svjedočenju naveo je da je bio pripadnik Stanice policije na lijevoj obali, koja je funcionisala do početka oktobra 1992. godine, na čelu sa komandrom Ešefom Hurićem, nakon čega su svi prešli na desnu obalu jer je tada ova stanica prestala sa radom, a na desnoj obali sjeća se da mu je komandir bio Idriz Efendić ili Munever Hurić, od kojih je dobijao naloge. Svjedok je također istakao da je za zatočene Bučjane saznao tek prelaskom na desnu obalu.

270. Navedeno je potvrdio još jedan policajac, svjedok Adil Omerović, koji je pojasnio da je prije formiranja ove stanice održan sastanak sa načelnikom CSB Goražde, Dževadom Begovićem, koji ih je upoznao s tim da se formira stanica na lijevoj obali i da će komandir te stanice biti optuženi Ešef Hurić, koja stanica je funcionisala sve do početka oktobra 1992. godine, kada svi prelaze na desnu obalu i kada saznaje za zatočene Bučjane.

271. Dakle, imajući u vidu vremenski period koji se optuženom stavlja na teret, a koji se odnosi na zatočenje civilnog stanovništva iz grada Goražda u stanove preko puta zgrade SJB Goražde, odnosno, inkriminirani period od sredine jula do početka oktobra 1992. godine, kada je optuženi vršio dužnost komandira stanice policije Goražde II na lijevoj obali, cijeneći već pomenute dokaze, Vijeće nije moglo utvrditi da

¹¹¹ Saslušan na glavnom pretresu od 17.01.2019. godine

¹¹² Saslušan na glavnom pretresu od 20.12.2018. godine

je optuženi Ešef Hurić obavljao dužnost *de facto* komandira kako je to naznačeno u optužnici, zbog čega je istog i oslobodilo od optužbe.

RANJAVANJE I UBISTVO ZATOČENIH CIVILA – TAČKE III I IV (OPTUŽENI IBRO MERKEZ)

272. Na kraju, tačkama III i IV optužnice, optuženi Ibro Merkez tereti se da je nečovječno postupio prema civilima Nadi Vrećo, Vlatku Vojinoviću i Slavku Popoviću koji su, usljed boravka u stanovima preko puta SJB Goražde, ranjeni prilikom granatiranja, kao i da je odgovoran za ubistvo Čedomira Jovanovića, koji je od posljedica ranjavanja smrtno stradao.

273. Međutim, Vijeće podsjeća da su se oba događaja, kako je to potvrđenom optužnicom navedeno, desila u drugoj polovini mjeseca avgusta 1992. godine, kada optuženi Ibro Merkez nije fizički mogao obavljati funkciju načelnika SJB Goražde, obzirom da je ranjen 04.08.1992. godine i da se nalazio na liječenju dužio vremenski period nakon toga, zbog čega je Vijeće istog i oslobodilo od optužbe u navedenom dijelu.

ZAPISNIČAR
Pravni savjetnik
Amela Spahić

PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA
Mediha Pašić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba je dozvoljena vijeću Apelacionog odjeljenja ovog Suda u roku od 15 (petnaest) dana od prijema pismenog otpravka iste, a oštećeni istu mogu pobijati samo zbog odluke o troškovima krivičnog postupka i odluke o imovinskopravnom zahtjevu.

*Žalba se u dovoljnom broju primjeraka predaje ovom Sudu.

ANEKS (POPIS MATERIJALNIH DOKAZA)

a) Dokazi Tužilaštva BiH

T-1	Zapisnik o prepoznavanju lica Ibro Merkez na osnovu fotografija, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 22.04.2015. godine; Zapisnik o prepoznavanju lica Predrag Bogunić na osnovu fotografija, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 22.04.2015. godine; Zapisnik o prepoznavanju lica Hurić Ešef na osnovu fotografija, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 22.04.2015. godine; Fotoalbum – 6, o prepoznavanju lica Predrag Bogunić – Braco potpisano 22.04.2015. godine, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.04.2015. godine; Fotoalbum – 4, o prepoznavanju lica Ešef Hurić potpisano 22.04.2015. godine, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.04.2015. godine; Fotoalbum – 3, o prepoznavanju lica Ibro Merkez potpisano 22.04.2015.godine, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.04.2015. godine; Fotoalbum –3, o prepoznavanju lica Braco Bogunić potpisano 07.07.2016. godine, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.04.2015. godine; Fotoalbum – 2, o prepoznavanju lica Ešef Hurić potpisano 07.07.2016. godine, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.04.2015. godine;Fotoalbum – 1, o prepoznavanju lica Ibro Merkez potpisano 07.07.2016. godine, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.04.2015. godine;
T-2	Zapisnik o prepoznavanju lica na osnovu fotografija, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 08.12.2015. godine; Foto album -1, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.04.2015. godine, o prepoznavanju lica Ibro Merkez, potpisano 08.12.2015. godine; Foto album -1, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.04.2015. godine, o prepoznavanju lica Ibro Merkez, potpisano 08.09.2016. godine
T-3	Zapisnik o prepoznavanju lica na osnovu fotografija, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 08.12.2015. godine; Foto album -3, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.04.2015. godine, o prepoznavanju lica Predrag Bogunić, potpisano 08.12.2015. godine; Foto album -3, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.04.2015. godine, o prepoznavanju lica Predrag Bogunić, potpisano 08.09.2016. godine
T-4	Zapisnik o prepoznavanju lica na osnovu fotografija, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 09.12.2015. godine; Foto album -2, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.04.2015. godine, o prepoznavanju lica Hurić Ešef, potpisano 09.12.2015. godine; Foto album -2, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.04.2015. godine, o prepoznavanju lica Hurić Ešef, potpisano 10.13.2016. godine; Zapisnik o prepoznavanju lica na osnovu fotografija, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 09.12.2015. godine; Foto album -1, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.04.2015. godine, o prepoznavanju lica Ibro Merkez, potpisano 09.12.2015. godine; Foto album -1, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.04.2015. godine, o prepoznavanju lica Ibro Mekez, potpisano 13.10.2016. godine; Zapisnik o prepoznavanju lica na osnovu fotografija, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 09.12.2015. godine; Foto album -3, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ

	0009491 14 od 20.04.2015. godine, o prepoznavanju lica Braco Bogunić, potpisano 09.12.2015. godine; Foto album -3, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.04.2015. godine, o prepoznavanju lica Predrag Bogunić, potpisano 13.10.2016. godine;
T-5	Zapisnik o prepoznavanju lica na osnovu fotografija, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 09.12.2015. godine; Foto album -3, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.04.2015. godine, o prepoznavanju lica Predrag Bogunić, potpisano 09.12.2015. godine; Foto album -3, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.04.2015. godine, o prepoznavanju lica Predrag Bogunić, potpisano 03.11.2016. godine;
T-6	Zapisnik o prepoznavanju lica na osnovu fotografija, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 08.12.2015. godine; Foto album -1, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.04.2015. godine, o prepoznavanju lica Stanica Čarapić, potpisano 17.11.2016. godine; Zapisnik o prepoznavanju lica na osnovu fotografija, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 08.12.2015. godine, Foto album -3, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.04.2015. godine, o prepoznavanju lica Stanica Čarapić, potpisano 17.11.2016. godine, Foto album -3, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.04.2015. godine, o prepoznavanju lica Stanica Čarapić, potpisano 08.12.2015. godine, Foto album -1, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.04.2015. godine, o prepoznavanju lica Stanica Čarapić, potpisano 08.12.2015. godine
T-7	Zapisnik o saslušanju svjedoka Emir Frašto, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 26.08.2015. godine;
T-8	Zapisnik o saslušanju svjedoka Safet Kadrić, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 16.12.2015. godine;
T-9	Zapisnik o saslušanju svjedoka Šefika Hodžića, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 11.05.2017. godine
T-10	- Zapisnik o saslušanju svjedoka Mesuda Kumre, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 18.09.2015. godine;
T-11	Zapisnik o saslušanju svjedoka Damira Topalovića, Tužilaštvo BiH, T20 0 KTRZ 0009491 14 od 10.11.2015.godine;
T-12	Zapisnik o saslušanju svjedoka Mustafa Nevesinjac, Tužilaštvo BiH, T20 0 KTRZ 0009491 14 od 20.08.2015. godine;

T-13	Zapisnik o saslušanju svjedoka Mirsada Bezdroba, Tužilaštvo BiH, T20 O KTRZ 0009491 14 od 11.05.2015. godine;
T-14	T – 14 - Zapisnik o saslušanju svjedoka Munevera Hurića, Tužilaštvo BiH, T20 KTRZ 0009491 14 od 24.11.2015. godine;
T-15	T – 15 - Zapisnik o saslušanju svjedoka Malina Čulova, Tužilaštvo BiH, T20 O KTRZ 0009491 14 od 31.08.2015. godine;
T-16	T – 16 – Zapisnik o saslušanju svjedoka Muniba Pišme, Tužilaštvo BiH, broj T20 O KTRZ 0009491 14 i T20 O KTRZ 0000013 10 od 10.11.2015. godine;
T-17	T – 17 - Zapisnik o saslušanju svjedoka Omera Kulenovića, Tužilaštvo BiH, broj T20 O KTRZ 0009491 14 i T20 O KTRZ 0000013 10 od 19.05.2015. godine;
T-18	T – 18 – Zapisnik o saslušanju svjedoka Izeta Helaća, Tužilaštvo BiH, broj T20 KTRZ 0009491 14 od 15.12.2015. godine;
T-19	T – 19 – Zapisnik o saslušanju svjedoka Husno Hrapo, Tužilaštvo BiH, broju T20 O KTRZ 0011390 15, T20 O KTRZ 0009491 14 od 07.12.2015. godine;
T-20	Zapisnik o saslušanju svjedoka Kemal Đuliman, Tužilaštvo BiH broj T20 O KTRZ 0009491 14 od 13.10.2015. godine;
T-21	Zapisnik o saslušanju svjedoka Hameda Rišljanina, Tužilaštvo BiH, broj T20 O KTRZ 0009491 14 i T 20 O KTRZ 0000013 10 od 23.10.2017. godine;
T-22	Zapisnik o saslušanju svjedoka Dževad Klovo, Tužilaštvo BiH, broj T20 KTRZ 0009491 14 od 15.12.2015. godine;
T-23	Odluka o proglašenju ratnog stanja i Naredba o proglašenju opšte javne mobilizacije na teritoriji BiH, Službeni list RBiH , od 20.juna 1992. godine;
T-24	Odluka o formiranju Vojske Srpske republike Bosne i Hercegovine, Službeni glasnik Srpskog naroda u BiH, broj 6, strana 219, 12.-17.maj 1992. godine;
T-25	Odluka o ukidanju ratnog stanja, Službeni list RBiH, broj 50 od 28. decembra 1995. godine;
T-26	Dopis Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata- Sektor za pitanja evidencija iz oblasti vojne obaveze pov.broj: 07/1-03-442-1/15 od 21.12.2015. godine,
T-27	Personalni karton oficira na ime Ibro Merkez (primjerak I, II, III)
T-28	Dopis Federalno Ministarstvo unutrašnjih poslova, Sektor za opće i zajedničke poslove broj 07-07/1-34-1-527 od 08.12.2015. godine;
T-29	Indeks evidencije na ime Ibro Merkez;

T-30	Knjiga upisa službenih legitimacija na ime Ibro Merkez;
T-31	Indeks upisa službenih legitimacija na ime Ibro Merkez;
T-32	Dopis Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata, Odsjek za pitanje evidencija iz oblasti vojne obaveze BPK Goražde, pov.broj 07/22-03-03/1-77-1/15 od 02.12.2015. godine;
T-33	Jedinični karton (VOB 3) na ime Bogunić Predrag;
T-34	Matični karton (VOB 2) na ime Bogunić Predrag;
T-35	Personalni karton na ime Hurić Ešef x2;
T-36	Rješenje MUP-a Sarajevo broj 0174-20-4/1275 od 25.12.1992. godine na ime Bogunić Predrag;
T-37	Dopis pomoćnika ministra Nijaz Skenderagić broj 09-586 od 21.10.1992. godine;
T-38	Dopis CSB Goražde broj 18 DX SS od 27.10.1992. godine;
T-39	Rješenje MUP Sarajevo broj 09/4-120-4/265 od 17.03.1994.godine;
T-40	Evidencioni karton vojnog obveznika na ime Bogunić Predrag od 22.11.1999.godine;
T-41	Evidencioni karton vojnog obveznika na ime Hurić Ešef od 01.08.1994. godine;
T-42	Dopis opštine Goražde broj 02-07-1449/2015 od 20.04.2015. godine;
T-43	Zapisnik sa konstituirajuće sjednice Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima od 21.06.1992. godine;
T-44	Odluka o imenovanju (popuni) članova Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima, Predsjedništvo Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima od 21.06.1992.godine;
T-45	Naredba Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima, broj: 6/92 od 06.07.1992. godine;
T-46	Naredba Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima, broj: 7/92 od 09.07.1992. godine;
T-47	Intervencija za izvršenje Naredbe ratnog Predsjedništva Skupštine opštine Goražde, broj: 12/92 od 19.08.1992.godine;
T-48	Naredba Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima broj 20/92 od 06.10.1992.godine;
T-49	Odluka Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima broj 8/92 od 12.07.1992. godine;
T-50	Zaključak Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima broj 01-023-22/92 od 16.10.1992. godine

T-51	Dopis CSB SJB Goražde broj 14-4-06-3 od 19.01.1993. godine;
T-52	Akt komande istočnobosanske OG broj 07/53-8 od 09.02.1993. godine;
T-53	Naredba Suda BiH za pretres prostorija i privremeno oduzimanje predmeta broj: S1 1 K 017414 14 Krn od 03.11.2014. godine
T-54	Zapisnik o pretresanju stana, drugih prostorija i pokretnih stvari, Državna agencija za istrage i zaštitu BiH, broj: 16-16/3-10/14 od 12.11.2014.godine;
T-55	Zapisnik o pretresanju stana, drugih prostorija i pokretnih stvari, Državna agencija za istrage i zaštitu BiH, 16-16/3-11/14 od 12.11.2014.godine;
T-56	Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta, Državna agencija za istrage i zaštitu BiH, broj: 16-16/36/14 od 12.11.2014. godine,
T-57	Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta, Državna agencija za istrage i zaštitu BiH, broj: 16-16/3-5/14 od 12.11.2014. godine,
T-58	Zapisnik o otvaranju i pregledu privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije Tužilaštva BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 24.11.2015. godine;
T-59	Zapisnik o otvaranju i pregledu privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije Tužilaštva BiH, broj: T20 0 KTRZ 0009491 14 od 26.11.2015. godine;
T-60	Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adila Mujezinovića za dan 19.09.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefika Hodžića za dan 22.09.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adila Mujezinovića za dan 22/23.09.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adila Pozder za dan 23.09.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Klovo Dževad za dan 23/24.09.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adila Mujezinovića za dan 24.09.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pozder Adil za dan 24/25.09.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 25.09.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adila Mujezinovića za dan 25/26.09.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adila Mujezinovića za dan 27.09.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adila Pozder za dan

27/28.09.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Omerović Adila i Salihović Memsura, za dan 29.09.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pozder Adila za dan 29.09.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 30.09.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adila Pozder za dan 01.10.1992. godine u vremenu od 00-08 časova upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šovšić Dževad za dan 01.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Klovo Dževad za dan 02.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pozder Adil za dan 02.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Omerović Adil i Kurtović Fahrudin za dan 02/03.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pozder Adil za dan 03/04.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Salihović Memsur za dan 04.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Isanović Husein za dan 05.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adila Pozder za dan 05.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Smajo Salihović za dan 05.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 06.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Nevesinjac Mustafa za dan 07.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Smajo Salihović za dan 07.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adil Mujezinović za dan 07/08.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Klovo Dževad za dan 08.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Poturak Nermin za dan 08.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Salihović Memsur za dan 08/09.10.1992. godine upućen

komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Smajo Salihović za dan 11.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šovšić Dževad za dan 12.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Husein Isanović za dan 12.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Smajo Salihović za dan 15.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pozder Adil za dan 15.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Arif Sadiković za dan 15.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adil Mujezinović za dan 16.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Spahović Uzeir za dan 16.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Spahović Uzeir za dan 17.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Smajo Salihović za dan 18.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adila Mujezinović za dan 18.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adil Pozder za dan 18.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adil Pozder za dan 19.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adil Mujezinović za dan 20.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Uzeir Spahović za dan 20.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Rašidović Sanjin za dan 20./21.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Spahović Uzeir za dan 21.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Smajo Salihović za dan 22.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Spahović Uzeir za dan 22.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Čulov Malin za dan 22/23.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva,

dežurnog policajca Džemal Radović za dan 23.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Spahović Uzeir za dan 23/24.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 24.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Isanović Husein za dan 26.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 26.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Klovo Dževad za dan 26/27.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Spahović Uzeir za dan 27.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Džemal Radović za dan 27.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Salihović Memsur za dan 27./28.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pozder Adil za dan 28.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Smajić Mirsad za dan 28.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Arif Sadiković za dan 28/29.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Arif Sadiković za dan 30.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Poturak Nermin za dan 31.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 07.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Kulenović Omer za dan 09.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 09./10.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Kulenović Omer za dan 11.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 11.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Ismet Subašić za dan 12.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 12.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije

Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Kulenović Omer za dan 12.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Kulenović Omer za dan 16.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 16.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 17.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismet za dan 17.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Kulenović Omer za dan 17.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 18.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 18.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismet za dan 18.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Kulenović Omer za dan 18./19.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 19.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Smajić Mirsad za dan 19.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismet za dan 20.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 20.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 23.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Ćulov Malin za dan 23.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismet za dan 23./24.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 26.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismet za dan 26.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Kulenović Omer za dan 26./27.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Ćulov Malin za dan 27.11.1992. godine upućen komandiru Stanice

milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 27.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismet za dan 27./28.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca za dan 28.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde u periodu od 07,00 do 15,00 časova, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Čulov Malin za dan 28.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 29.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismet za dan 29.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Čulov Malin za dan 30.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismet za dan 30.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 30.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Kulenović Omer za dan 01.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj dežurnog policajca Subašić Ismeta broj: 14-4/01-1-244-3 od 03.12.1992. godine - otpuštanje iz pritvora, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 04.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismet za dan 04.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Kulenović Omer za dan 05.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Čulov za dan 06.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Omer Kulenović za dan 06.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 07.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Čulov za dan 07./08.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 08.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Čulov za dan 09.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 09.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije

Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismet za dan 10.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 10./11.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 10.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Kulenović Omer za dan 10.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Omer Kulenović za dan 11.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Ćulov Malin za dan 13.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Omer Kulenović za dan 14.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 14.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 15.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 15./16.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 16.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismet za dan 16.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Kulenović Omer za dan 17.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 17.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 17.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Džemal Radović za dan 18./19.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismet za dan 19.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Kulenović Omer za dan 19.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismet za dan 20.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adil Omerović za dan 20.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog Kulenović Omer za dan 20./21.12.1992.

godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismet za dan 23.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Omer Kulenović za dan 23.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Ćulov Malin za dan 23./24.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adil Omerović za dan 24.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismet za dan 24.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Omer Kulenović za dan 24./25.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 25.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adil Omerović za dan 25.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismet za dan 25./26.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Hasković Mehmed za dan 31./01.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Kulenović Omer za dan 31.12.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pozder Adil za dan 01.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismet za dan 07.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pozder Adil za dan 12.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Krndžija Nedim za dan 12./13.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Klovo Dževad za dan 13.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pišmo Munib za dan 13.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Džihanić Mehmed za dan 14.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Klovo Dževad za dan 14.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pišmo Munib za dan 15.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe

dežurstva, dežurnog policajca Adil Omerović za dan 15.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Klovo Dževad za dan 17.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pišmo Munib za dan 17.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adil Omerović za dan 18.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Klovo Dževad za dan 18.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Džihanić Mehemed za dan 18.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pišmo Munib za dan 19.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Džihanić Mehemed za dan 19.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adil Omerović za dan 19.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Klovo Dževad za dan 19./20.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pišmo Munib za dan 20.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Klovo Dževad za dan 21.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pišmo Munib za dan 21.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adil Omerović za dan 21.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Džihanić Mehemed za dan 22.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Klovo Dževad za dan 22.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adil Omerović za dan 23.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva dežurnog policajca za dan 23.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde u vremenu od 07,00 do 15,00 sati, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Klovo Dževad za dan 23./24.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adil Omerović za dan 24.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca

Malin Ćulov za dan 24./25.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Klovo Dževad za dan 25.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Munib Pišmo za dan 25.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 27.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pišmo Munib za dan 27.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pišmo Munib za dan 28.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Borčak Nuzur za dan 29.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pišmo Munib za dan 29.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Džihanić Mehemed za dan 30.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Klovo Dževad za dan 30.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Džihanić Mehemed za dan 31.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 31.01.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 01.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Munib Pišmo za dan 02.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Džihanić Mehemed za dan 02.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Džihanić Mehemed za dan 03.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Smajo Salihović za dan 03.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Munib Pišmo za dan 04.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Munib Pišmo za dan 05.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 05.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Klovo Dževad za dan 06.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca

Munib Pišmo za dan 06./07.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Džihanić Mehemed za dan 07.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Klovo Dževad za dan 07.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Sadiković Arif za dan 08.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Hubjer Šemsudin za dan 08.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Džihanić Mehemed za dan 08.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Ramiz Klapuh za dan 08./09.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Arif Sadiković za dan 09.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismeta za dan 09.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Džihanić Mehemed za dan 10.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Isanović Husein za dan 10.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Arif Sadiković za dan 10./11.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 11.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Smajo Salihović za dan 12.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 13.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 13.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Arif Sadiković za dan 13.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 14.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 14.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Salihović Smajo za dan 14.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismet za dan 15.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde,

Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 15.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Munib Pišmo za dan 15.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Čulov Malin za dan 15./16.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Munib Pišmo za dan 16.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismet za dan 16.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 16./17.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca za dan 17.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde u vremenu od 07,00 do 15,00 časova, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Munib Pišmo za dan 17.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Čulov za dan 18.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pozder Adil za dan 19.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 19.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Munib Pišmo za dan 19.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismet za dan 20.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pozder Adil za dan 20.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Klovo Dževad za dan 20./21.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adil Pozder za dan 22.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Smajo Salihović za dan 22.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Gabela Omer za dan 22.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Ramiz Klapuh za dan 23.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Ramiz Klapuh za dan 23./24.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pozder Adil za dan 24.02.1993. godine upućen komandiru

	Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Munib Pišmo za dan 24.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Klovo Dževad za dan 24./25.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Ramiz Klapuh za dan 25.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pozder Adil za dan 25.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Džihanić Mehmeda za dan 11.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Klovo Dževada za dan 23.2.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Isanović Huseina za dan 23.2.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde
T-61	Izvještaj o radu PS Goražde za period od 15.01 do 31.01.1993. godine, od CSB, PS Goražde, broj: 02/93 od 02.02.1993. godine
T-62	Prpratni akt, SJB Goražde, broj:14-4-06-8 od 18.02.1993. godine, u prilogu Izvještaj o radu SJB Goražde za period od 01.02. do 15.02.1993. godine
T-63	Dopis SJB Goražde, broj: 14-4/01-1-24 od 25.06.1992. godine
T-64	Dopis SJB Goražde, broj: 12/92 od 17.08.1992. godine
T-65	Dopis SJB Goražde II, br: 14-4/01-1 -57 od 26.08.1992. godine
T-66	Dopis CSB Goražde, broj: 14-66 od 15.12.1992. godine, MUP-u RBiH
T-67	Dopis CSB Goražde, broj: 14-157 od 08.06.1993. godine, MUP-u RBiH
T-68	Dnevni izvještaj SJB Goražde II, broj: 14-4/01-1-51 od 21.08.1992. godine,
T-69	Dopis SJB Goražde II, broj: 14-4/01-1-70 od 14.09.1992. godine, predsjedniku Ratnog predsjedništva Goražde
T-70	Dnevni izvještaj SJB Goražde II, broj: 14-4/01-1-72 od 16.09.1992. godine
T-71	Nalog za službu SJB SM Goražde broj 1/92 od 28.09.1992. godine, Nalog za službu SJB SM Goražde broj 2/92 od 29.09.1992. godine, Nalog za službu SJB SM Goražde broj 3/92 od 29.09.1992. godine, Nalog za službu SJB SM Goražde broj 6/92 od 30.09.1992. godine, Nalog za službu SJB SM Goražde broj 8/92 od 01.10.1992. godine, Nalog za službu SJB SM Goražde broj 9/92 od 01.10.1992. godine, Nalog za službu SJB SM Goražde broj 10/92 od 01.10.1992. godine, Nalog za službu SJB SM Goražde broj 12/92 od 02.10.1992. godine, Nalog za službu SJB SM Goražde broj 14/92 od 25.09.1992. godine, Nalog za službu SJB SM Goražde broj 21/92 od 26.09.1992. godine, Nalog za

	službu SJB SM Goražde broj 22/92 od 27.09.1992. godine, Nalog za službu SJB SM Goražde broj 25/92 od 27.09.1992. godine, Nalog za službu SJB SM Goražde broj 26/92 od 28.09.1992. godine;
T-72	Vještačenje u predmetu br. T20 0 KTRZ 0009491 14, sa prilogima Šema organizacije MUP SR BiH, šema br. 1, Šema organizacije CSB, Šema br.2, Šema organizacije SJB Goražde Šema br. 3, prof. dr Mile Matijević, Banja Luka 2015. godine; Dopispredsjedništva skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima broj 10/92 od 27 jula 1992 godine upućen MUP – CSB – Stanica javne bezbjednosti Goražde;
T-73	Dopis Kantonalnog tužilaštva BPK Goražde, broj: A- 128/15 od 22.6.2015. godine
T-74	Omot predmeta protiv Begović Luke i drugih iz Goražda Okružnog vojnog tužilaštva Goražde broj VTK-11/93 sa prilogom propratni akt obavijest Okružnog vojnog tužilaštva Goražde broj VTK-11/93 od 24.02.1993. godine, dopis CSB Goražde Sektor službe državne bezbjednosti broj str.pov.07/54-1 od 10.01.1993. godine
T-75	Omot predmeta Begović Deso, Begović Luka i dr.- Bučje Okružnog vojnog tužilaštva Goražde, broj: VTK-191/93, sa prilogom Rješenje Vrhovnog suda BiH KŽ.151/95 od 27.2.1996. godine prema optuženima Begović Desi, Begović Ljubici, Vasović Vesi i Čarapić Radisavu, Žalba okrivljenih Okružnom vojnom sudu – Goražde br. 109/93 od 03.09.1994. godine, ... za okrivljene Begović Desu, Begović Ljubicu, Vasović Vesu i Čarapić Radisava, Rješenje Okružnog vojnog suda u Goraždu, broj K109/93 od 08.06.1994. godine, Rješenje Okružnog vojnog suda u Goraždu, broj K109/93 od 08.06.1994. godine, Rješenje Okružnog vojnog suda u Goraždu, broj K109/93 od 08.06.1994. godine, Optužnica Okružnog vojnog tužilaštva Goražde, broj: VTK -191/93 od 22.7.1993. godine, protiv 11 (jedanaest) lica, Rješenje Okružnog vojnog tužilaštva Goražde, broj: VTK- 191/93 od 22.7.1993. godine, Rješenje Okružnog vojnog suda Goražde, broj: VTK- 109/93 od 20.1.1994. godine, Rješenje Okružnog vojnog suda Goražde, broj: VTK- 191/93 od 20.1.1994. godine kojim se postupak protiv Begović Dese i dr. razdvaja, Rješenje Opštinskog suda za prekršaje Goražde br: 239/93 od 06.01.1994. godine, Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv Begović Luke i dr., Okružno vojno tužilaštvo broj: VTK-191/93 od 22.7.1993. godine
T-76	Dopis Crvenog krsta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde broj 37-1/15 od 09.04.2015. godine, Dopis opštine Goražde broj 10/92 od 23.07.1992. godine Crvenom krstu BiH Opštinskoj organizaciji Goražde, Dopis Crvenog krsta Goražde broj 25/92 od 20.07.1992. godine Ratnom Predsjedništvu opštine Goražde, Dopis CSB Goražde broj 14-28 od 03.11.1992. godine Crvenom krstu Goražde, Odluka Crvenog krsta opštine Goražde broj 32/92 od 28.07.1992. godine
T-77	Dopis Tužilaštva BiH broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 23.04.2015. godine upućen Regionalnom udruženju logoraša Višegrad, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Sanja(Slavko) Heleta, Upitnik za člana Saveza logoraša RS na ime Sanja (Slavko) Heleta broj 04-29/08 od 30.06/08.godine, Izvod iz baze Udruženja logoraša

Višegrad na ime Deso(Đuro) Begović, Upitnik za člana Saveza logoraša RS na ime Deso(Đuro) Begović broj 04-64/08 od 21.08/08, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Stana (Boško) Vasović, Upitnik za člana Saveza logoraša RS na ime Stana (Boško) Vasović broj 04-63/08 od 08.08/08.godine, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Dušanka (Milovan) Pljevaljić, Upitnik za člana Saveza logoraša RS na ime Dušanka (Milovan) Pljevaljić broj 04-56/08 od 21.07.2008. godine, Socijalna karta logoraša na ime Dušanka (Milovan) Pljevaljić, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Luka (Đuro) Begović, Upitnik za člana Saveza logoraša RS na ime Begović (Đuro) Luka broj 04-65/08 od 21.08.08.godine, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime O.M., Upitnik za člana Saveza logoraša RS na ime O.M. broj 04-62/08 od 07.08.08. godine, Socijalna karta logoraša ma ime O.M, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Milka (Milorad) Čarapić, Upitnik za člana Saveza logoraša RS na ime Milka (Milorad) Čarapić broj 04-71/08 od 04.09.08, Socijalna karta logoraša ma ime Milka Čarapić, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Rada (Grujo) Čarapić, Upitnik za člana Saveza logoraša RS na ime Rada (Grujo) Čarapić broj 04-55/08 od 21.07.2008. godine, Socijalna karta logoraša na ime Rada (Grujo) Čarapić, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Miroslav (Jovan) Čarapić, Upitnik za člana Saveza logoraša RS na ime Miroslav (Jovan) Čarapić broj 04-72/08 od 04.09/08, Socijalna karta logoraša na ime Miroslav Čarapić, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Momir (Drago) Čarapić, Upitnik za člana Saveza logoraša RS na ime Momir (Drago) Čarapić broj 04-78/08 od 15.09/08 godine, Socijalna karta logoraša na ime Momir Čarapić, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Stanica (Anđelko) Čarapić, Socijalna karta logoraša na ime Stanica Čarapić, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Zagorka (Danilo) Pljevaljić, Upitnik za člana Saveza logoraša RS na ime Zagorka (Danilo) Pljevaljić broj 04-81/08 od 15.09/08, Socijalna karta logoraša na ime Zagorka Pljevaljić, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Milivoje (Uroš) Čarapić, Upitnik za člana Saveza logoraša RS na ime Milivoje (Uroš) Čarapić broj 04-79/08 od 15.09/08, Socijalna karta logoraša na ime Milivoje Čarapić, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Marica (Marko) Čarapić, Upitnik za člana Saveza logoraša RS na ime Marica (Marko) Čarapić broj 04-80/09 od 15.09/08, Socijalna karta logoraša na ime Marica Čarapić, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Ljubica (Anđelko) Đokić, Upitnik za člana Saveza logoraša RS na ime Ljubica (Anđelko) Đokić broj 04-90/08 od 19.09/08, Socijalna karta logoraša na ime Ljubica Đokić, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Savo (Slavko) Heleta, Upitnik za člana Saveza logoraša RS na ime Savo(Slavko) Heleta broj 04-30/08 od 30.06.08, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Slavko(Nikola) Heleta, Upitnik za člana Saveza logoraša RS na ime Slavko (Nikola) Heleta broj 04-88/08 od 18.09.2008., Socijalna karta logoraša na ime Slavko Heleta, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Gordana (Dobrislav) Heleta, Upitnik za člana Saveza logoraša RS na ime Gordana (Dobrislav) Heleta broj 04-28/08 od 30.06.08., Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Milenko (Angelina) Laković, Upitnik za člana Saveza logoraša RS na ime Milenko (Angelina) Laković broj 04-104/09 od 06.02/09, Socijalna karta logoraša na ime Milenko Laković, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Vukosava (Čedomir) Heleta, Upitnik za člana Saveza

	logoraša RS na ime Vukosava (Čedomir) Heleta broj 04-113/08, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Slađana (Vinka) Čarapić-Stojanović, Pristupnica za člana Udruženja zarobljenika-logoraša na ime Slađana (Vinka) Čarapić-Stojanovi broj 123 od 24.05.2011.godine, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Mitar(Ratko) Puhalo, Pristupnica za člana Udruženja zarobljenika-logoraša na ime Mitar(Ratko) Puhalo broj 124 od 24.05.2011.godine, Socijalna karta logoraša na ime Mitar(Ratko) Puhalo, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Ljiljana (Tomislav) Simić, Pristupnica za člana Udruženja zarobljenika-logoraša na ime Ljiljana (Tomislav) Simić broj 125 od 01.11.2011.godine, Socijalna karta logoraša na ime Ljiljana Simić, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Marina (Radisav) Simić, Socijalna karta logoraša na ime Marina Simić, Izvod iz baze Udruženja logoraša Višegrad na ime Ljubica (Vojin) Begović, Upitnik za člana Saveza logoraša RS na ime Ljubica (Vojin) Begović broj 04-103/08 od 30.01/09
T-78	Dopis Centra za socijalni rad Višegrad broj 02/1-533-259.1/15 od 28.04.2015. godine, Nalaz, ocjena i mišljenje Instituta za ocjenjivanje radne sposobnosti broj 3240/86 od 09.04.1986. godine na ime Lasica Milenka, Izvod iz matične knjige rođenih na ime Lasica Milena opštine Goražde broj ... od 31.03.2005. godine, kopija lične karte na ime Lasica Milena broj ... od 20.11.2007. godine
T-79	Dopis J.U. Dom zdravlja dr. Isak Samokovlija Goražde broj 04-37-32-966-1/15 od 09.07.2015.godine, sa prilogom spisak povrijeđenih koji su primljeni 17.08.1992. godine do 20 časova i protokol bolesnika za period od 01.05.1992. godine do 24.07.1992. godine;
T-80	Dopis Tužilaštva BiH broj T20 0 KTRZ 0000013 10 od 15.12.2015. godine i Izvještaj Oružane snage BiH OS Goražde SnS1 43 DuBr od 26.07.1992.godine
T-81	Izvještaj o preduzetima mjerama i radnjama Državne agencije za istragu i zaštitu broj I-16-16/3-04-2-750-8/14 od 23.09.2015. godine, Zapisnik o uviđaju Državne agencije za istragu i zaštitu broj I-16-16/3-04-2-750/14 od 15.09.2015.godine, Foto-dokumentacija uviđaja na okolnosti obrade stambenih prostorija u Goraždu Državne agencije za istragu i zaštitu broj 16-10/6-FD-129/1/15 od 11.09.2015.godine, Crtež lica mjesta uviđaja na okolnosti obrade stambenih prostorija u Goraždu Državne agencije za istragu i zaštitu broj 16-10/6-SK-129/1/15 od 11.09.2015.godine, Foto-dokumentacija uviđaja na okolnosti obrade prostorija pritvora MUP-a Goražde Državne agencije za istragu i zaštitu broj 16-10/6-FD-129/2/15 od 11.09.2015.godine, Crtež lica mjesta uviđaja na okolnosti obrade prostorija pritvora MUP Goražde Državne agencije za istragu i zaštitu broj 16-10/6-SK-129/2/15 od 11.09.2015.godine
T-82	Revers Bosansko-Podrinjskog kantona, Ministarstvo za unutrašnje poslove Goražde, broj: 07-01-48-1038/15 od 13.03.2015. godine, Karton lične karte, na ime Ibro Merkez, SJB Goražde, Karton lične karte, na ime Bogunić Predrag, SJB Goražde, Karton lične karte, na ime Hurić Ešef, SJB Goražde
T-83	Dopis dostava podataka opštine Goražde broj 06-1-02-4785/-+15 od 09.12.2015.godine, Izvod iz matične knjige umrlih opštine Goražde na ime Čarapić Jovan broj: ... od 09.02.2015. godine, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Čarapić Drago opštine Goražde broj ... od 09.12.2015. godine, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Čarapić Anđa opštine

	Goražde broj ... od 09.12.2015. godine, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Jovanović Čedomir opštine Goražde broj ... od 09.12.2015. godine
T-84	Potvrda o smrti na ime Čarapić Dušan, Potvrda o smrti na ime Čarapić Anđa
T-85	Izvod iz kaznene evidencije na ime Merkez Ibro, SJB Foča Odjeljenje kriminističke policije broj 13-2/02-234-482/15 od 03.12.2015. godine, Izvod iz kaznene evidencije na ime Bogunić Predrag i Hurić Ešef, Sektor kriminalističke policije Goražde broj 07/I-5-04-113/150 od 02.12.2015. godine
T-86	Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Republičkog Sekretarijata za unutrašnje poslove broj 11-22 od 29.01.1990. godine
T-87	Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Republičkog Sekretarijata za unutrašnje poslove broj 10-851 od 05.02.1993. godine,
T-88	Pravilnik o unutrašnjoj ratnoj organizaciji i sistematizaciji CSB Goražde broj: 15
T-89	Zapisnik o prikupljanju izjava od lica u svojstvu svjedoka, MUP RS, CJB, Odjeljenje kriminalističke policije, Istočno Sarajevo, broj 11.02/1-37/12 od 15.08.2012. godine;
T-90	Transkript suđenja u predmetu 14 0 K 001926 14 K, Adžem Muhamed i dr., Okružni Sud u Istočnom Sarajevu, 29.10.2015. godine;
T-91	Zapisnik o saslušanju svjedok Sejdalija Ferhatović datu u TBIH broj T20 0 KTRZ 0009491 14 i T20 0 KTRZ 0000013 10 od 19.10.2015. godine; Transkript sa suđenja u predmet Ahmet Sejdić od 11.07.2016. godine broj S1 1 K 020481 16 Kri
T-92	Zapisnik o saslušanju svjedoka Mustafa Hošo dat u TBIH, broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 30.10.2015. godine
T-93	Zapisnik o saslušanju svjedoka Midhat Šehović, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTZ 0009491 14 od 14.02.2019. godine;
T-94	Zapisnik o saslušanju svjedoka Esad Omeragić, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 19.02.2019. godine;

b) Dokazi odbrane optuženog Ibre Merkeza

O1-1	Rješenje o zasnivanju radnog odnosa Ibre Merkeza, SR Bosna i Hercegovina, MUP Sarajevo, broj 09/4-120-3/169 od 16.05.1991 godine;
O1-2	Odluka o razrješenju Ibre Merkeza člana Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima, R BiH, Opština Goražde, Predsjedništvo Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima, broj 8/92 od 12.07.1992. godine;
O1-3	Zapisnik sa konstituirajuće sjednice Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima održane 21.06.1992 godine
O1-4	Odluka o imenovanju članova Predsjedništva Skupštine opštine Goržde u ratnim uslovima, R BIH, Opština Goražde, Predsjedništvo Skupštine opštine u ratnim uslovima, broj 1/92 od 21.06.1992. godine;

O1-5	Zapisnik sa 7. Sjednice Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima, održane 8/9 juli 1992 godine,
O1-6	Naredba, R BiH, Opština Goražde, Predsjedništvo Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima, broj 6/92 od 06.07.1992. godine;
O1-7	Naredba, RBiH, opština Goražde, Predsjedništvo Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima, broj 7/92 od 09.07.1992. godine;
O1-8	Zapisnik sa 8. Sjednice Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima održane 11/ 12. juli 1992 godine;
O1-9	Intervencija za izvršenje Naredbe Ratnog Predsjedništva, R BiH, opština Goražde, Predsjedništvo Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima, broj 12/92 od 19.08.1992. godine;
O1-10	Dopis, R BiH, opština Goražde, Predsjedništvo Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima, broj 10/92 od 27. Jula 1992 godine;
O1-11	Naredba o stavljanju van snage Naredbe o koncentraciji stanovništva Srpske nacionalnosti, R BiH, opština Goražde, Predsjedništvo Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima, broj 20/92 od 06.10.1992. godine;
O1-12	Uvjerjenje, R BiH, MUP Sarajvo, broj 09/4-110-52 od 15.10.1993 godine;
O1-13	medicinska dokumentacija za Ibru Merkeza: Nalaz specijaliste, Državna bolnica Sarajevo, broj ... od 05.12.1997 godine, Nalaz i mišljenje, Univerzitetsko - medicinski centar, RO Hirurške discipline OOUR Ortopedska klinika Sarajevo, Ambulantno – polikliničko odjeljenje, broj ... od 09.04.1993. godine, Nalaz, RO RMC „Džemal Bijedić“, Zenica, OOUR Regionalna bolnica Zenica, Specijalistička ambulanta, Odjeljenje ortopedija, od 24.02.1993 godine, Nalaz, RO RMC „Džemal Bijedić“, OOUR Regionalna bolnica Zenica, Specijalistička ambulanta, Odjeljenje TR - ORT – AMB. Od 06.02.1993 godine
O1-14	Zaključak ratnog Predsjedništva Skupštine opštine Goražde, R BiH, opštine Goražde, Predsjedništvo Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima, broj 01-023-22/92 od 16.10.1992. godine;
O1-15	Dopis CSB Goražde, veoj 14-157 od 08.06.1993 godine;
O1-16	Zahtjev za odobrenje posjete građanima srpske nacionalnosti, Crveni krst Bosne i Hercegovine, Opštinska organizacija Goražde, broj 25/92 od 20.07.1992 godine;
O1-17	Odgovor na Zahtjev CK, RBiH, opština Goražde, Predsjedništvo Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima, broj 10/92 od 23.07.1992 godine;
O1-18	Obavijest zapovjednika Ferida Buljubašića predsjedniku SO Goražde, broj 07/53-8 od 09.02.1993. godine;
O1-19	Obavijest SJB Goražde, broj 12/92 od 17.08.1992 godine;
O1-20	Protokol bolesnika, JU Dom zdravlja „Dr Isak Samokovlija“, Goražde, broj 04-37-32-966-1/ 15 od 09.07.2015. godine;
O1-21	Odluka Crvenog križa o normativima utroška živežnih namirnica za ishranu, CK BiH, CK opštine Goražde, broj 32/92 od 28.07.1992 godine;
O1-22	Izvod iz matične knjige umrlih za lice Jovanović Čedomir, broj 06-18-202-1257/15 od 09.12.2015. godine;

O1-23	Dopis Komandi Istočno - bosanske operativne grupe, R BiH, opština Goražde, Predsjedništvo Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima, broj 01-012 – 30/93 od 09.02.1993. godine;
--------------	---

c) Dokazi odbrane optuženog Predraga Bogunića

O2-1	Zapisnik o saslušanju svjedoka Stanica Čarapić broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 25.02.2015. godine
O2 – 2	Zapisnik o saslušanju svjedoka Milenko Laković, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 13.03.2015. godine;
O2 – 3 (T - 60)	Izveštaj iz službe dežurstva za dan 29.01.1993. godine u vremenu od 23, 00 – 07, 00, Dežurna služba PS Goražde
O2 – 4 (T -10)	Zapisnik o saslušanju svjedoka Kumro Mesuda, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 18.09.2015. godine;
O2 – 5 (T -37)	Dopis pomoćnika ministra Nijaz Skenderagić broj 09-586 od 21.10.1992. godine;
O2 – 6 (T -38)	Dopis CSB Goražde broj 18 DX SS od 27.10.1992. godine;
O2-7 (T-36)	O2 – 7(T – 36) - Rješenje MUP-a Sarajevo broj 0174-20-4/1275 od 25.12.1992. godine na ime Bogunić Predrag;
O2 – 8	Depeša, MUP R BiH br 657 od 06.01.1993. godine;
O2 – 9	Plan obezbjeđenja imovine u akciji čišćenja od agresora desne obale rijeke Drine, Goražde, 11.09.1992. godine;
O2 -10	Dopis MUP, Opštinski sekretarijat za unutrašnje poslove Goražde, broj 55/92 od 29.08.1992. godine;
O2 -11	Izveštaj o radu PS Goražde za period od 01.12. do 15.12.1992. godine, MUP, CSB, Stanica javne bezbjednosti Goražde, broj 14-4/01-1-06-1 od 03.01.1993. godine;
O2 12	Dnevni izvještaj, MUP, Opštinski sekretarijat za unutrašnje poslove Goražde, broj 63/92 od 02.09.1992. godine;
O2 -13	Dopis, MUP, Opštinski sekretarijat za unutrašnje poslove Goražde, broj 35/92 od 10.08.1992. godine;
O2 -14	Zapisnik o saslušanju svjedoka Zijada Hodžića, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 08.04.2015. godine;
O2 -15	Dopis – Zadržavanje lica u pritvorskim prostorijama, 43. Drinska brigada, Komanda brigade Goražde, broj 1-269 od 14.07.1992. godine;
O2 -16	Obavijest, Komanda 43. Drinske udarne brigade, pov.broj 1-137 od 29.06.1992. godine;

O2 -17 (T -50)	Zaključak Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima broj 01-023-22/92 od 16.10.1992. godine i Zapisnik sa 22. sjednice Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima održane 16.10.1992. godine;
O2 -18	Dopis Suda BiH broj S1 1 K 020466 16 Kri od 14.02.2018. godine sa prilogom Evidencioni kartoni za Kadrić Safeta, Kumro Mesuda, Hurić Munevera i Omera Kulenovića;
O2 -19	Depeša OSUP Goražde, broj 20 od 01.09.1992. godine;
O2 -20	Depeša OSUP Goražde broj 20 od 01.09.1992. godine i Depeša MUP R BiH 02, broj 02/2 – 3786DH od 10.09.1992. godine;
O2 -21	Zapisnik sa 8. sjednice Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima održane 11/12 juli 1992. godine;
O2 -22	Zapisnik sa 9. Sjednice Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima održane 13/14 juli 1992 godine;
O2 -23	Izveštaj o radu policijske stanice Goražde za period 01.12. do 15.12.1992. godine, MUP, CSB, PS Goražde broj 14-4/01-1-06-6 od 17.12.1992. godine;
O2 -24	Depeša SJB Goražde, broj 120/92 od 25.12.1992. godine;
O2 -25	Depeša SJB Goražde broj 121/92 od 26.12.1992. godine;
O2 -26	Depeša SJB Goražde broj 125 od 30.12.1992. godine;
O2 -27	Depeša SJB Goražde broj 126/92 od 31.12.1992. godine;
O2 -28	Dopis, MUP, Stanica javne bezbjednosti Goražde broj 14-4/02-230-3 od 05.01.1993. godine, sa prilogom Krivične prijave, MUP, Stanica javne bezbjednosti Goražde broj 14-4/02-230-3 od 05.01.1993. godine;
O2 -29	Potvrda, MUP CSB, PS Goražde, 04-4/01-1/93 od 07.01.1993. godine;
O2 -30	Zapisnik o primopredaji dužnosti, MUP, Centar službi bezbjednosti Goražde broj 14-4 od 11.01.1993. godine;
O2 -31	Krivična prijava, MUP Stanica javne bezbjednosti Goražde, broj 14-4/02-230-2 od 05.01.1993. godine, sa prilogom Zapisnik o uviđaju, MUP, CSB Goražde, Stanica javne bezbjednosti Goražde, Broj 14-4/02-230-2 od 25.12.1992. godine i Zapisnik o prijemu usmene krivične prijave, Republički sekretarijat za unutrašnje poslove, CSB, Stanica javne bezbjednosti Goražde, broj 14-4/02-230-2 od 25.12.1992. godine, Zapisnik, MUP, Stanica javne bezbjednosti Goražde, broj 14-4/02-230-2 od 28.12.1992. godine;
O2 -32	Dopis Tužilaštva BiH broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 29.03.2018. godine, sa prilogom Transkript sa suđenja u predmetu 14 0 K 001926 14 K, Adžem Muhamed i dr, Okružni sud u Istočnom Sarajevu od 29.10.2015. godine, Zapisnik o prikupljenju izjava od lica u svojstvu svjedoka, MUP, CJB, Odjeljenje kriminalističke policije, Istočno Sarajevo, broj 11-02/1-37/12 od 15.08.2012.

	godine i Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog, Ministarstvo sigurnosti, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-13/3-1-35/13 od 06.02.2013. godine;
O2 -33	Dopis Sud BiH, broj S1 1 K 020466 16 Kri od 20.04.2018. godine, sa prilogom Dopis Okružnog suda u Istočnom Sarajevu, broj 14 0 K 001926 14 K od 16.04.2018. godine, Transkript sa suđenja u predmetu Adžem Muhamed i dr, 14 0 K 001926 14 K od 17.09.2015. godine, Zapisnik o saslušanju svjedoka Kumro Mesud, MUP, CJB Istočno Sarajevo, broj 11-02/1 – EPL – 97/ 12 od 12.11.2012. godine;
O2 -34	Potvrda, Kantonalno tužilaštvo Goražde, broj VTK – 191/93. Od 10.11.2017. godine, sa prilogom ...;
O2 -35 (T - 67)	Depeša, CSB Goražde, broj 14 – 157 od 08.06.1993. godine;
O2 -36 (T - 51)	Akt CSB, Stanica javne bezbjednosti, Goražde, broj 14-4-06-3 od 19.01.1993. godine upućen Predsjedništvu SO Goražde u ratnim uslovima;
O2 -37	Dopis Komanda IBOG, str.pov.br. 01/07 – 1 od 14.11.1992. godine;
O2 -38	Molba za izdavanje potvrde, advokat Fadil Abaz od 18.10.2018. godine, Dopis Suda BiH, broj S1 1 K 20481 16 Kri od 26.10.2018. godine, Zapisnik, 43. Drinska udarna brigada broj 1/92 od 12.08.1992. godine, Dopuna izjave broj 1/92, 43. Drinska udarna brigada od 26.08.1992. godine, Zapisnik, 43. Drinska udarna brigada, broj 2/92 od 12.08.1992. godine, Zapisnik, 43. Drinska udarna brigada, broj 5/92 od 12.08.1992. godine, Dopuna izjave broj 5/92, Zapisnik, 43. Drinska udarna brigada, broj 3/92 od 12.08.1992. godine, Zapisnik, 43. Drinska udarna brigada 10/92 od 12.08.1992. godine, Zapisnik 43. Drinska udarna brigada broj 11/92 od 12.08.1992. godine, Dopuna izjave broj 11/92, 43. Drinska udarna brigada od 26.08.1992. godine, Zapisnik, 43. Drinska udarna brigada, broj 13/92 od 12.08.1992. godine, Zapisnik, 43. Drinska udarna brigada broj 14/92 od 12.08.1992. godine, Zapisnik, 43. Drinska udarna brigada broj 15/92 od 12.08.1992. godine, Dopuna izjave broj 15/92, Dopuna izjave broj 15/92, 43. Drinska udarna brigada od 6.08.1992. godine, Zapisnik, 43. Drinska udarna brigada broj 16/92 od 15.08.1992. godine, Zapisnik, 43. Drinska udarna brigada broj 22/92 od 13.08.1992. godine, Zapisnik, 43. Drinska udarna brigada, broj 23/92 od 13.08.1992. godine;
O2 -39	Problem oko ratnih zarobljenika, Komanda 43. Drinske brigade, Goražde, pov.br. 1-13/93 od 15.02.1993. godine;
O2 -40	Akt Armije Bosne i Hercegovine, Komanda Istočno – bosanske o.g., Služba bezbjednosti, broj 07/17 – 13 od 06.03.1994. godine;
O2 -41	Optužnica, Okružno vojno tužilaštvo Goražde, broj VTK – 191/93 od 22.07.1993. godine;
O2- 42	Akt MUP, Opštinski sekretarijat za unutrašnje poslove, Goražde, broj 35/92 od 10.08.1992. godine;

O2 -43	Zapažanja, Komanda 43. Drinske udarne brigade, Goražde, pov.broj 1-243 od 03.08.1992. godine;
O2 -44	Naredba, Komanda 43. Udarne brigade III bataljon, pov. broj 100-100 od 10.06.1992. godine;
O2 -45	Dopis, Komanda Istočno – bosanske og Goražde, broj 07/54 – 4 od 25.02.1993. godine;
O2 -46	Dopis, Komanda Istočno – bosanske OG, broj 07/56-8 od 09.02.1993. godine upućen predsjedniku SO Goražde;
O2 -47 (T - 52)	Dopis, Komanda istočno – bosanske OG Goražde, broj 07/53 – 8 od 09.02.1993. godine upućen Centru službi bezbjednosti Goražde;
O2 -48	Akt Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima broj 01 – 012 – 30 /93 od 09.02.1993. godine;
O2 -49	Obavijest Stanici javne bezbjednosti Goražde, MUP, Centar službi bezbjednosti, Sektor službe državne bezbjednosti Goražde, 04/93 od 09.02.1993. godine;
O2 -50	Intervencije za kadrovske promjene u MUP – u CSB – SJB Goražde i preduzimanje drugih zakonskih propisanih mjera, Predsjedništvo SO Goražde u ratnim uslovima, broj 01 – 012 – 26/92 od 22.12.1992. godine;
O2 -51	Akt Komande 43. Drinske udarne brigade, str.pov.broj 1-181 od 15.07.1992. godine;
O2 -52	Izveštaj komandiru PS, Dežurna služba PS, Goražde od 27.10.1992. godine;
O2 -53	Izveštaj o radu Policijske stanice Goražde za period 15.10. – 01.11.1992. godine, MUP RbiH, VSB, SJB Goražde;
O2 -54	Izveštaj o radu Policijske stanice Goražde za period 15.12. do 31.12.1992. godine, MUP RbiH, CSB, SJB Goražde, broj 14-4/01 – 1 – 06 – 1 od 03.01.1993. godine;
O2 -55	Informacija o angažovanju pripradnika SJB Goražde u periodu mart 1992 – januar 1993. godine, MUP RBiH, CSB, SJB Goražde, broj 14-4-06-6 od 07.02.1993. godine;
O2 -56	Izveštaj o radu Policijske stanice Goražde za period od 01.10.1993. do 15.01.1993. godine, MUP RBiH, CSB Goražde od 16.01.1993. godine;
O2 -57	Izveštaj o radu SJB Goražde za period 15.02 – 28.02.1993. godine, MUP RBiH, CSB, SJB Goražde, broj 14-4/06 – 9 od 03.03.1993. godine;
O2 -58	Izveštaj o radu SJB Goražde za period 01.03. – 15.03.1993. godine, MUP RBiH, CSB, SJB, Goražde, broj 14-4-06-10 od 16.03.1993. godine;
O2 -59	Informacija o radu SJB Goražde za prvo tromjesječje 1993. godine, MUP RBiH,CSB, SJB Goražde, broj 14-4-06 -14 od 05.04.1993. godine;
O2 -60	Izveštaj o radu SJB Goražde za period 15.04. – 30.04.1993. godine, MUP RBiH CSB, SJB Goražde, broj 14-4-06-18 od 04.05.1993. godine;
O2 -61	Depeša MUP RBiH, broj 01/2-20 od 25.01.1993. godine;
O2 -62	Depeša SJB Goražde, broj 14-4-25 od 30.01.1993. godine;

O2 -63	Depeša CSB Goražde, broj 14-1/01 – 14 od 30.01.1993. godine;
O2 -64	Akt MUP RBiH, CSB, SJB, Goražde, broj 14-4-/01-2-221 – 2 od 18.02.1993. godine;
O2 -65	Depeša CSB Goražde, broj 14-200 od 03.08.1993. godine;
O2 -66	Evidencioni karton vojnog obveznika Bogunić Predrag;
O2 -67	Depeša MUP RBiH upućena Ratnom predsjedništvu Višegrad i CSB Goražde;
O2 -68	Obavještenje, Glavni štab oružanig snaga, MUP Sarajevo, strogo pov. broj 08 – 114 od 13.07.1992. godine;
O2 -69	Depeša OSUP – a Goražde, broj 4, 31.07.1992. godine;
O2 -70	Obezbjeđenje mjesnog stanovništva i zaštita međunacionalnih odnosa, naređenje, Komanda 43. Drinske udarne brigade Goražde strogo pov. 1 – 153 od 04.07.1992. godine;
O2 -71	Zahtjev za dostavu informacije, MUP RBiH, SJB, Goražde, broj 14-4/01 – 1 – SL od 17.07.1992. godine;
O2 -72	Dostava informacije na Vaš zahtjev broj 14-4/01 – 1 – SL od 17.07.1992. godine, CSB, SJB, Goražde, lijeva obala Drine, broj 14-4/01-1-22 od 18.07.1992. godine;
O2 -73	Potvrda o prijemu dokumentacije, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 28.09.2017. godine;
O2 -74	Potvrda o prijemu dokumentacije iz spisa broj T20 0 KTRZ 0009491 14, Tužilaštvo BiH, broj T 20 0 KTRZ 0009491 14 od 25.10.2017. godine;
O2 -75	Potvrda o prijemu dokumentacije iz spisa broj T20 0 KTRZ 0009491 14, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 02.11.2017. godine;
O2 -76	Zapisnik o saslušanju svjedoka Ismeta Subašića, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0009491 14 od 10.09.2015. godine;
O2 -77	Zaključak, Predsjedništvo Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima, broj 01-023-22/92 od 16.10.1992. godine;
O2 -78	Akt, Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima broj 19/92 od 02.10.1992. godine;
O2 -79	Zapisnici sa sastanaka rukovodnih radnika PS Goražde za period od 10.01.1993. godine do 25.02.1993. godine;
O2 -80	Zapisnik o predaji izdvojene arhivske dokumentacije Ratnog predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima za period 04.05.1992. – 01.03.1993. godine na traženje po ZOSPI od strane predraga Bogunića aktom broj 06-1-05-2-407 od 30.01.2018. godine sačinjen dana 07.02.2018. godine u kancelariji Menadžera CSC – a gradske uprave Goražda, broj 06-1-05-2-407-1/18 od 07.02.2018. godine, Rješenje gradonačelnika grada Goražde, broj 06-1-05-2-407/18 od 31.01.2018. godine;

O2 -81	<p>Nalaz i mišljenje grafološkog vještačenja, grafološko vještačenje potpisa na 10 dokumenata naloženo Naredbom broj S1 1 K 020466 16 Kri od 17.09.2018. godine, vještak Ismet Katana, dipl kriminalista od 05.10.2018. godine; Dopunski nalaz i mišljenje grafološkog vještačenja, grafološko vještačenje potpisa na 10 dokumenata naloženo Naredbom broj S1 1 K 020466 16 Kri od 17.09.2018. godine, vještak Ismet Katana, dipl. Kriminalista, od 01.11.2018. godine, sa prilogom Depeša SJB Goražde broj 120/95 od 25.12.1992. godine, Depeša SJB Goražde broj 125 od 30.12.1992. godine, Depeša SJB Goražde broj 126/92 od 31.12.1992. godine Popratni akt MUP, SJB Goražde, broj 14-4/02-230-2 od 05.01.1993. godine sa Krivičnom prijavom broj 14-4/02-230-3 od 05.01.1993. godine, Krivična prijava broj 14-4/02-230-2 od 05.01.1993. godine, Potvrda MUP, CSB, PS Goražde broj 04-4/01-1-/93 od 07.01.1993. godine, Zapisnik o primopredaji dužnosti dokumentacije između Predraga Bogunića i Ibre Merkeza, MUP, CSB Goražde broj 14-4/ od 11.01.1993. godine, Izvještaj o radu policijske stanice Goražde za period od 01.12. do 15.12.1992. godine, broj 14-4/01-1-06-6 od 17.12.1992. godine, Depeša OSUP Goražde broj 4 od 31.07.1992. godine upućena MUP R BiH 01/1, 02 i 05, Zahtjev za dostavu informacije R BiH, MUP, SJB Goražde broj 14-4/01-1-SL od 17.07.1992. godine upućen komandiru stanice milicije</p>
---------------	---

d) Dokazi odbrane optuženog Ešefa Hurića

O3 – 1	<p>Dopis načelniku SJB Goražde, Centar službi bezbjednosti, Stanica javne bezbjednosti Goražde od 18.06.1992. godine;</p>
O3 – 2	<p>Rješenje MUP Sarajevo broj 09/4-120-4/265 od 17.03.1994.godine – T - 39</p>
O3 – 3	<p>Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Smajo Salihović za dan 12.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 13.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 13.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Arif Sadiković za dan 13.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Ćulov za dan 14.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 14.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Salihović Smajo za dan 14.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Subašić Ismet za dan</p>

	15.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Šefik Hodžić za dan 15.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Munib Pišmo za dan 15.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Ćulov Malin za dan 15./16.02.1993. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, -T-60
O3 – 4	Zapisnik sa konstituirajuće sjednice Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima od 21.06.1992. godine – T – 43
O3 – 5	Odluka o imenovanju (popuni) članova Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima, Predsjedništvo Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima od 21.06.1992.godine; T – 44
O3 – 6	Naredba Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima, broj: 7/92 od 09.07.1992. godine; T – 46
O3 – 7	Intervencija za izvršenje Naredbe ratnog Predsjedništva Skupštine opštine Goražde, broj: 12/92 od 19.08.1992.godine; T – 47
O3 – 8	Naredba Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima, broj: 6/92 od 06.07.1992. godine; T – 45
O3 – 9	Naredba Predsjedništva Skupštine opštine Goražde u ratnim uslovima broj 20/92 od 06.10.1992.godine; T – 48
O3 - 10	Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Smajo Salihović za dan 11.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde – T – 60
O3– 11	Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Smajo Salihović za dan 15.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde – T - 60
O3– 12	Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Pozder Adil za dan 15.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Arif Sadiković za dan 15.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adil Mujezinović za dan 16.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Spahović Uzeir za dan 16.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde T – 60
O3– 13	Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Spahović Uzeir za dan 17.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde – T - 60

O3-14	Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Smajo Salihović za dan 18.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adila Mujezinovića za dan 18.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adila Pozder za dan 18.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde
O3-15	Dopis CSB SJB Goražde broj 14-4-06-3 od 19.01.1993. godine – T – 51
O3-16	Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Čulov za dan 07.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde – T – 60
O3-17	Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Malin Čulov za dan 09./10.11.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde – T – 60
O3-18	Izvještaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Arif Sadiković za dan 30.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde- T – 60
O3-19	Dopis SJB Goražde II, br: 14-4/01-1 -57 od 26.08.1992. godine T - 65
O3-20	Nalog za službu SJB SM Goražde broj 6/92 od 30.09.1992. godine T – 71
O3-21	Nalog za službu SJB SM Goražde broj 1/92 od 28.09.1992. godine T - 71
O3-22	Nalog za službu SJB SM Goražde broj 2/92 od 29.09.1992. godine T – 71
O3-23	-Nalog za službu SJB SM Goražde broj 3/92 od 29.09.1992. godine – T – 71
O3-24	Nalog za službu SJB SM Goražde broj 8/92 od 01.10.1992. godine T - 71
O3-25	Nalog za službu SJB SM Goražde broj 9/92 od 01.10.1992. godine – T – 71
O3-26	Nalog za službu SJB SM Goražde broj 10/92 od 01.10.1992. godine – T – 71
O3-27	Nalog za službu SJB SM Goražde broj 12/92 od 02.10.1992. godine – T – 71
O3-28	Nalog za službu SJB SM Goražde broj 14/92 od 25.09.1992. godine – T – 71
O3-29	Nalog za službu SJB SM Goražde broj 21/92 od 26.09.1992. godine – T – 71
O3-30	Nalog za službu SJB SM Goražde broj 22/92 od 27.09.1992. godine – T – 71
O3-31	Nalog za službu SJB SM Goražde broj 25/92 od 27.09.1992. godine – T – 71
O3-32	Nalog za službu SJB SM Goražde broj 26/92 od 28.09.1992. godine – T – 71
O3-33	Izvještaj Štabu Armije BiH, Predsjedniku SO, Načelniku SSJB, Načelniku SJB , Centar službi bezbjednosti, Stanica javne bezbjednostim Goražde, lijeva obala rijeke Drine, broj 14 – 4/01-1-23 od 20.07.1992. godine;
O3-34	Dnevni izvještaj SJB Goražde II, broj: 14-4/01-1-51 od 21.08.1992. godine T - 68
O3-35	Dnevni izvještaj SJB Goražde II, broj: 14-4/01-1-72 od 16.09.1992. godine T - 70

O3-36	Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Isanović Husein za dan 05.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Adila Pozder za dan 05.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde, Izveštaj iz službe dežurstva, dežurnog policajca Smajo Salihović za dan 05.10.1992. godine upućen komandiru Stanice milicije Goražde T – 60
O3-37	Dopis SJB Goražde, broj: 12/92 od 17.08.1992. godine T – 64
O3-38	Izveštaj o radu stanice milicije/ lijeve obale rijeke Drine/ za protekli izvještajni period, Centar službi bezbjednosti, Stanica javne bezbjednosti Goražde, lijeva obala rijeke Drine, broj 14-4/01-1-13 od 27.06.1992. godine
O3-39	Službena zabilješka komandira SM Hurić Ešefa, Centar službi bezbjednosti, Stanica javne bezbjednosti Goražde, broj 14-4/01-1-9 od 24.06.1992. godine;
O3-40	Zahtjev za dostavu informacije, MUP RBiH, SJB, Goražde, broj 14-4/01 – 1 – SL od 17.07.1992. godine; O2 – 71
O3-41	Dostava informacije na Vaš zahtjev broj 14-4/01 – 1 – SL od 17.07.1992. godine, CSB, SJB, Goražde, lijeva obala Drine, broj 14-4/01-1-22 od 18.07.1992. godine; O2 – 72
O3-42	Dnevni izvještaj SJB Goražde II, broj: 14-4/01-1-51 od 21.08.1992. godine T – 68